

Rapport da gestiun e quen 2023

Workshops "Avegner vischnaunca Sumvitg" diils 26 d'ust 2023

Cuntegn

0	Activitads dallas autoritads communalas.....	2	8.4	Stizuns dils vitgs da Rabius e Surrein	16
0.1	Cuminonza dils votants.....	2	8.5	Project Cuminonza Fraissen a Rabius	16
0.2	Radunonza communal.....	2	9	Finanzas	16
0.3	Suprastonza communal.....	3	9.1	Quen da gudogn e sperdita.....	16
0.4	Cumissiu da quen e gestiun	3	9.2	Quen d'investiziun	16
0.5	Cumissiu da baghegiar.....	3	9.3	Situaziun finanziaria	16
0.6	Administraziun communal.....	3	9.4	Resultats e cefras da cumparegliaziun.....	16
0.7	Revisiun constituziun communal	3	10	Ulteriurs fatgs communal	17
0.8	Collaboraziun uffeci stradal ed uffeci forestal	3	10.1	Onn presidial da Martin Candinas	17
0.9	Revisiun reglament da personal	4	10.2	Viadi a Berna.....	17
0.10	Strategia communal.....	4	10.3	Elecziuns dil Cussegl naziunal	18
1	Segirtad publica	4	10.4	Sentupada cun fatschentas.....	18
1.1	Register funsil Cadi.....	4	10.5	Sentupada cun secundindigens	18
1.2	Pumpiers	5	11	Conclusiun	18
2	Scolaziun.....	5	Survesta dil rendaquen, quen da gudogn e sperdita	19	
2.1	Consozi da scola Sumvitg-Trun.....	5	Survesta dil rendaquen, quen d'investiziun	20	
2.2	Pedels.....	6	Quen da gudogn e sperdita, resumaziun	21	
2.3	Project casa da scola Rabius	6	Quen da gudogn e sperdita, detagl	22	
2.4	Project engrondaziun casa da scola Sumvitg.....	6	Quen d'investiziun, resumaziun	34	
3	Cultura e temps liber	6	Quen d'investiziun, detagl	35	
3.1	Giuventetgna Cadi.....	6	Bilanza	38	
3.2	Turissem.....	8	Circulaziun dils mieds finansials.....	42	
3.3	Senda Greina	8	Annexa	43	
3.4	Project Salischinas	9	Quen meglieraziun funsila Sumvitg.....	50	
3.5	Donaziun Greina.....	9	Rapport dil post da revisiun, ADDISSA SA	51	
4	Sanadad.....	9	Rapport da revisiun	53	
4.1	Reit da sanadad Surselva.....	9	Autoritads communalas pils 31-12-2023	54	
4.2	Spital regional Surselva	9	Collaboratur.....	56	
4.3	Casa da tgira s. Martin.....	10	Senioras e seniors.....	57	
5	Ovras socialas.....	10	Naschientschas e mortoris	59	
5.1	Provediment social	10	Svilup dalla populaziun.....	60	
6	Traffic	10			
6.1	Engaschi dil menaschi tecnic.....	10			
6.2	Niev vehichel	10			
6.3	Bus local	10			
7	Ambient e planisaziun	10			
7.1	Provediment d'aua.....	10			
7.2	Serenera Zavrugia.....	11			
7.3	Schigentera solara da gliet Cadi.....	12			
7.4	Deponia ad Igniu	12			
7.5	Revisiun dalla planisaziun locala	12			
8	Economia publica.....	12			
8.1	Agricultura	12			
8.2	Economia forestala.....	13			
8.3	Energia	14			

Preziadas convischinas
Preziai convischins

Il present rapport annual dat ina survesta digl onn vargau. Per biars s'auda il rapport annual tier la lectura preferida dil mument ch'el vegn repartiut en nossas casadas. Quest rapport s'auda tier nus sco il calender romontsch. Cun dar in sguard el vargau reflectein igl onn 2023 ord vesta dil menaschi communal. Tgei schabetgs han procurau per regurdientschas positivs e tgeinins per meins positivs. Igl ei sco dapertut. Nus carstgauns havein pil pli il dun da veser ni da seregurdar dils fatgs positivs e dallas bialas regurdientschas digl onn vargau e da lezzas havein tuttina in dètg triep. Entgins da quels eveniments presentein en detagl el capetel 10 "Ulteriurs fatgs communal" da quest rapport. Puspei astgein nus mirar anavos sin in fetg bien onn, sin in resultat che dat curascha pigl avegnir, sin in resultat ch'ei daventaus pusseivels mo cun engaschi da biaras convischinas e biars convischins che han capiu da trer vid il medem sughet e da tener tut quella complexa maschineria da nosa vischnaunca cun success sin buna via. La pagaglia per tut quei fritgeivel operar da cuminonza ei buca il davos nies fetg bien quen communal.

Sco εμπрем suonda en quest rapport da gestiun ina resumaziun dallas impurtontas activitads digl onn 2023. Silsuenter suondan il rapport dil quen da gudogn e sperdita, il quen d'investiziun, la bilanza, il quen dalla circulaziun dils mieds finansials e l'annexa. Il quen dalla meglieraziun ed ils rapports da revisiun termineschan la part finansiala da quei rapport.

Sco proxim suonda ina survesta dallas autoritads communalas e dallas collaboraturas e dils collaboratur da nosa vischnaunca. La gliesta cun nossas senioras e nos seniors sco era la gliesta dallas naschientschas e dils defuncts digl onn 2023 ei ina part che vegn apprezzada zun fetg da nossas convischinas e nos convischins. Il rapport finescha cun ina survesta dil svilup dalla populaziun dils davos 10 onns. Sco tala survesta dalla populaziun muossa havein stuiu constatar che nus havein giu dapli partenzas e mortoris che quei che nus havein giu arrivadas e naschientschas. Per far frunt a quella tendenza negativa basegna ei il sustegn da tuttas e tuts per aschia motivar da prender dimora en nosa vischnaunca. Quei sa denter auter succeder cun metter a disposiziun habitaziuns seigi quei cun affittar habitaziuns a persunas indigenas ni cun vender casas ni habitaziuns per in prezi ch'indigens san prestar da secasar en nosa vischnaunca. Tenor ina studia dil forum d'economia Grischnun ei la situaziun en nosa vischnaunca aschia ch'il diember da habitaziuns disponiblas ha priu giu e quei muort il fatg ch'igl ei vegniu vendiu dapli habitaziuns a secund-indigens che quei ch'igl ei vegniu baghegiu novas

habitaziuns. Tenor quella studia mauncan alla vischnaunca entochen igl onn 2030 biabein 90 habitaziuns. Sco menziunau ei quei resultat d'ina studia, denton muossa ei si ch'ei drova in engaschi communalabel per saver far frunt allas pretensiuns futuras da e per nosa communitad.

0 Activitads dallas autoritads communalas

0.1 Cuminonza dils votants

Votaziun davart la revisiun parziala dalla constituziun communal (DC 010.000)

La cuminonza dils votants ei vegnida clamada ils 22 d'october 2023 all'urna per decider davart la revisiun parziala dalla constituziun communal. Cun 273 (55.49 %) encunter 219 (44.51 %) vuschs han vischinas e vischins approbau quella revisiun.

0.2 Radunonza communal

La radunonza communal ei vegnida convocada treis gadas e ha tractau las suandontas fatschentas:

radunonza communal dils 15 da zercladur 2023

- rendaquen 2022,
- rapport dils revisurs ed approbaziun dil quen annual 2022,
- tractaziun ed approbaziun dil project da lavineras per igl uaul da Puzastg e concessiun dil credit brut da 650'000 francs.

radunonza communal dils 23 d'uost 2023

- tractaziun ed approbaziun dalla revisiun parziala dalla constituziun communal (DC 010.000) per mauns dalla votaziun all'urna,
- approbaziun dalla dissoluziun dalla Corporaziun schigen-tera solara da glet Cadi (CSSC),
- tractaziun ed approbaziun dil credit brut da 300'000 francs per la planisaziun dall'ovra Resgia a Rabius.

radunonza communal da dils 14 da december 2023

- tractaziun ed approvaziun dil preventiv communal 2024,
- fixaziun dils peis da taglia 2024,
- elecziun da Martin Capaul sco suppleant dalla cumissiun da schazetg dalla meglieraziun funsila,
- tractaziun ed approvaziun dil credit brut da 270'000 francs per la planisaziun dalla sanaziun dalla casa da scola Rabius.

0.3 Suprastonza communal

En 28 (24) sedutas ha la suprastonza communal tractau 241 (224) fatschentas.

0.4 Cumissiun da quen e gestiun

La cumissiun da quen e gestiun cun il president *Michele Damiano* ei s'entupada tier pliras sedutas. Sin fundament digl art. 50 dalla constituziun communal ei la controlla aritmetica dil quen communal vegnida surdada al biro *ADDISSA SA* da Glion. Ils rapports detagliai dalla cumissiun da quen e gestiun sco era quel dil biro fiduziar ein d'anflar gest suenter la part dil quen communal. Alla cumissiun da quen e gestiun ed al biro fiduziar *ADDISSA SA* engraziein nus cordialmein per lur zun preziada lavur.

0.5 Cumissiun da baghegiar

La cumissiun da baghegiar cun il president *Otto Deplazes* ed igl actuar *Erwin Monn* ei l'istanza da baghegiar da nosa vischnaunca. La cumissiun ha giu igl onn vargau 12 (11) sedutas e ha tractau 146 (155) damondas ni indicaziuns da baghegiar. Duront dus dis da lavur han ils commembers dalla cumissiun da baghegiar fatg controllas dallas lavurs exequidas e collaudau objects. Per lur grond engaschi sil sector da baghegiar da nosa vischnaunca engraziein nus als commembers dalla cumissiun da baghegiar cordialmein.

0.6 Administraziun communal

L'administraziun communal ei il center da survetsch dalla vischnaunca. Sut la direziun dil canzlist communal *Fabian Collenberg* exequescha l'administraziun communal multifaras incumbensas els pli differents sectors da survetsch. Il canzlist *Fabian*, siu substitut *Claudio Bearth*, las collaboraturas *Anita Demont* ed *Irina Decurtins* prestan lavur professiunala. La suprastonza communal engrazia cordialmein all'administraziun per l'amicabla e zun professiunala collaboraziun.

0.7 Revisiun constituziun communal

Suenter bien in onn en uffeci ha la suprastonza communal analisau la primavera 2023 l'efficienza dall'executiva sco era las differentas partiziuns communalas. En general ha la

suprastonza communal constatada che la vischnaunca ha collaboraturas e collaboraturs sco era menaders da partiziun fetg motivai che fan fetg buna lavur. L'analisa ha plinavon mussau che la suprastonza communal sto s'occupar cun bia lavur dil gener operativ. Aschia maunca meinsvart il temps per s'occupar cun fatgs strategics ch'ei atgnamein il pensum principal d'ina executiva communal. Sin fundament da questa analisa ha la suprastonza communal ponderau co las lavurs savessan vegnir separadas respectivamein tgei model d'organisaziun che fuss adattaus per delegar fatgs operativs allas partiziuns operativas da vischnaunca. El cantun Grischun ein oravontut l'organisaziun departaments cun la quala la vischnaunca funcziunescha oz ed il model da direziun derasadas. Tier il model da direziun deleghescha la suprastonza communal il menaschi operativ ad ina direziun. Cun quei ch'il model da direziun porta la miglior giavischada ha la suprastonza communal decidiu d'instradar ina revisiun dalla constituziun communal per crear la basa legala per saver implementar ina direziun communal. En quei connex ha la suprastonza communal era nezegiau la caschun da far ulteriuras adattaziuns dalla constituziun communal. Denter auter ha ella decidiu per mauns dalla radunonza communal respectivamein dalla cuminonza dils votants d'abolir la limitaziun d'uffeci e d'adattar las cumpetenzas finanzialas dalla suprastonza communal. Da niev ha la suprastonza communal la cumpetenza da decider tier expensas unicas approbadas el rom dil preventiv entochen 200'000 francs. La revisiun dalla constituziun communal ei vegnida approbada dalla radunonza communal ils 23 d'uost 2023 e dalla cuminonza dils votants ils 22 d'october 2023. La regenza dil cantun Grischun ha approbau la constituziun communal revedida a caschun da sia sesida dils 28 da november 2023. La suprastonza communal ei dil meini ch'ei fa sulettamein senn d'introducir la direziun communal schebein ei reussescha d'anflar ina persuna per la piazza da menader infrastructura. Sin fundament dallas empremas publicaziuns dalla piazza ellas medias igl atun 2023 eis ei buca reussiu d'anflar ina persuna cul profil giavischau. La fin digl onn 2023 ha la suprastonza communal danovamein publicau la piazza. Schebein ei reussescha buca d'anflar ina persuna adattada per la piazza succeda negina transformaziun tier in'organisaziun cun ina direziun communal. La constituziun communal revedida possibilitescha omisdus models d'organisaziun. La suprastonza communal engrazia per la fidonza demussada cun l'approvaziun dalla revisiun dalla constituziun communal.

0.8 Collaboraziun uffeci stradal ed uffeci forestal

Gia dapi entgens onns funcziuneschan ils menaschis forestal e stradal sco menaschis singuls. Sin giavisch dils menaders operativs ed era dall'executiva ei la collaboraziun vegnida intensivada per aschia saver nezegiar meglier las sinergias.

Entras la collaboraziun pli stretga instradada igl atun 2023 vegnan ils pensums da lavur dils collaboraturs pli variants e la substituziun megliurada. Suenter ina fasa d'emprova ein ils menaders operativs satisfatgs dils avantatgs dalla collaboraziun e giavischan a liungavesta ina fusiun dils dus menaschis. La suprastanza communal vegn a s'occupar ensemen cun menaders operativs *Beat Cadruvi* e *Hugo Deflorin* cun la damonda da metter ensemen ils menaschis el decurs digl onn 2024. La suprastanza communal engrazia allas gruppas per il grond engaschi demussau e la buna collaboraziun.

0.9 Revisiun reglament da personal

A caschun dalla sessiun digl uost 2022 ha il Cussegl grond tractau la revisiun parziala dalla lescha da personal (DG 170.400). Questa lescha vala sco dretg subsidiar tier il reglament da personal communal (DC 022.000). La suprastanza communal ha sin fundament dalla revisiun dalla lescha surordinada inziau ina revisiun dil reglament communal. Cun la revisiun vegn suandau nua che pusseivel e praticabel al cantun. Perquei ei il reglament communal vegnius scursanius. El reglament da personal vegn sulettamein reglau las differenzas enviars il cantun. Pia vala per il personal la lescha e l'ordinaziun cantunala pertuccont ils puncts ch'ei buca reglai ella legislaziun communal. La midada essenziala dalla revisiun pertucca ils dis da vacanzas. Cun la lescha cantunala revedida retscheiva il personal cantunal dapli dis da vacanzas. Per restar attractiv sco patrun da lavur ha la suprastanza communal decidu da suandar al cantun ed era adattar il dabiens da vacanzas per il personal communal. Las ulteriuras midadas el reglament da personal communal ein per gronda part da gener formal. Il reglament personal communal fuorma ensemen cun la descripciun dalla piazza ina part integrala dil contract da lavur. La revisiun dil reglament ei entrada en vigur retroactiv cun l'entschatta digl onn 2023.

0.10 Strategia communal

Il mund semida e las pretensiuns enviars la vischnaunca semidan cuntinuadamein. La vischnaunca sto da temps a temps s'occupar cun damondas fundamentalas e strategicas. Ord quei motiv ha la suprastanza communal lantschau la primavera 2023 in process da strategia. Per che la duida professionalitad seigi garantida tier quei project ha la suprastanza communal incaricau *Tino Zanetti* ed *Arno Felix* dil biro *Curia SA* sco cussegladers dil process. La suprastanza communal ei sedecida da menar atras il process a moda participativa cun integrar ils indigens sco era ils secundindigens. En ina emprema fasa ha la suprastanza communal definiu siat tematicas principalas. Ils secundindigens han allura survegniu in questunari cun damondas tier las tematicas. Alla retschercha han rodund 30 % priu part. La populaziun indigena ei vegnida envidada a workshops ils quals han giu liug sonda, ils 26 d'ost 2023 en casa da scola a Rabius. Rodund 90 personas han dau suatientscha agl invit. Sin fundament dallas tematicas eis ei vegniu formau gruppas da lavur che han duront bien duas uras elaborau communablamein ideas e propostas per igl avegnir da nossa vischnaunca. Silsuentar han las gruppas presentau las ideas. Ils resultats da quei interessant e productiv di da lavur sco era ils resultats dalla retschercha tier ils secundindigens ein stai la basa per definir finamiras e mesiras che duen vegnir persequitadas dalla vischnaunca. La finala ha la suprastanza communal risguardond ils resultats definiu las sutnumnadas dudisch finamiras. Mintga finamira include mesiras concretas. Ei setracta da totalmein 40 mesiras.

1. finamira: La vischnaunca augmenta las pusseivladads da mobilitad.

2. finamira: La vischnaunca informescha regularmeinsur canals che contonschan tuttas gruppas d'interess cul focus sin habitonts e secundindigens.
3. finamira: La vischnaunca promova pusseivladads per brat denter las fracziuns e per sentupadas.
4. finamira: La vischnaunca s'engascha per mantener la pusseivladad da far cumissiuns en vischnaunca.
5. finamira: La vischnaunca augmenta e mantegn en in bien stan las purschidas turisticas e dil traffic plaun.
6. finamira: La vischnaunca tgira ina buna relaziun cun las fatschentas e procura per spazi da luvrar attractiv.
7. finamira: La vischnaunca promova ed investescha en spazi da habitar.
8. finamira: La vischnaunca procura per structuradas modernas e persistentas per l'agricultura.
9. finamira: La vischnaunca tgira igl uaul e minimescha cun investziuns persistentas ils prighels dalla natira.
10. finamira: La vischnaunca mantegn l'infrastructura da basa e nezegia las resursas per producir energia.
11. finamira: La vischnaunca promova bunas pusseivladads da scolaziun intercomunals.
12. finamira: La vischnaunca promova il personal e pren risguard sin basegns individuals.

La suprastanza communal engrazia allas participontas ed als participonts dils workshops sco era als secundindigens ch'ei separicipai alla retschercha. La suprastanza communal ei pertscharta ch'ella ha svegliu cul process spetgas tier la populaziun. Ella vegn a far las stentas necessarias per metter entuorn tut las mesiras pusseivlas, beinsavend che buca tut las ideas e propostas da convischinas, convischins e secundindigens han saviu vegnir risguardadas.

1 Segirtad publica

1.1 Register funsil Cadi

Il register funsil Cadi a Mustér cumpeggia las vischnauncas Medel/Lucmagn, Tujetsch, Mustér, Sumvitg e Trun. Igl uffeci vegn tgamunau da *Martin Monn*. Substituta dil Martin ei *Onna Rensch* da Rabius. Il gudogn da menaschi dil Cudisch funsil vegn repartiu sin las vischnauncas en proporziun dallas entradas da taxas e fatschentas exequidas per las vischnauncas. Per igl onn da gestiun 2023 seresultan 17.3 % dallas entradas da taxas da nossa vischnaunca. Quei munta per nossa vischnaunca entradas da 17'284 francs enviars 18'781 francs igl onn avon. Ulteriuras informaziuns dils survetschs ein disponibilas sin la pagina d'internet www.gbacadi.ch.

1.2 Pumpiers

Il corp da pumpiers Sumvitg-Trun cun il cumandant *Roger Keller* funcziunescha dapi igl onn 2012 sco corp communabel per las duas vischnauncas da Sumvitg e Trun. Quella collaboraziun funcziunescha zun bein, seigi quei tiel cader sco era denter ils pumpiers. Duront igl onn vargau ein ils pumpiers vegni clamai tier entgins pigns incendis. Ei semuossa adina puspei con impurtont ch'igl ei da haver in bien corp da pumpiers ch'ei spert sil plaz per stizzar il fiug e segirar il contuorn. Igl onn vargau ei il niev bus dalla firma *Vogt SA* vegnius furnius il qual las vischnauncas han giu cumprau igl onn 2022. La fin schaner 2023 han las vischnauncas Trun e Sumvitg decidiu da remplazzar il Toyota Hylux dil corp da pumpiers cun la cumpra dil Toyota 2.8 L dalla fatschenta *Tony Brändle SA*. Igl auto niev ei equipaus cun tut igl uorden principal ch'ils pumpiers drovan igl emphemument d'in seracass. Ils cuosts bruts per il niev vehichel muntan 126'500 francs e vegnan reparti denter las vischnauncas tenor la clav da repartiziun usitada. L'assicuranza per edefecis dil cantun Grischun surpren 25 % dils cuosts per la cumpra dil vehichel niev.

L'entschatta digl onn 2023 ha la suprastanza communal revediu parzialmein las determinaziuns executorias tier la lescha da pumpiers. La finamira dalla revisiun ei stada d'unificar las taxas da cumpensaziun dallas vischnauncas Trun e Sumvitg. Plinavon ei ina pintga adattaziun dil reglament da schulda e castitgs stada necessaria.

Als pumpiers cun lur scharschai, officiers e cumandant engraziein grondamein per lur zun preziau engaschi en favur dil schurmetg encunter incendis e per lur agid professional tier accidents, tier smanatschas e catastrofes dalla natira e tier donns da tuttas uisas.

2 Scolaziun

2.1 Consorzi da scola Sumvitg-Trun

Mardis ils 16 d'ost 2022 han 75 scolars ord la vischnaunca da Sumvitg e 71 ord la vischnaunca da Trun, entschiet il niev onn scolastic. Dils 146 scolars han 12 scolarets insumma entschiet lur carriera da scola: 7 han astgau entscheiver a Rabiuis e 5 a Trun l'emprema scoletta. Ulteriurs 11 a Trun ed 8 a Rabiuis han completau il scalem dalla scoletta. La primara han totalmein 85 scolars visitau (42 Trun, 43 Sumvitg) e la superiura 30 (13 Trun, 17 Sumvitg).

Ils scolars ein vegni accompignai da 27 persunas d'instrucziun, 3 pedagog(a)s curativ(a)s e 3 catechetAs. *Alissia Marino* ha entschiet sco nova persuna d'instrucziun da classa el Consorzi, *Sabina Candinas* sco persuna d'instrucziun dil fatg, *Rilana Cadruvi Scherrer* sco nova catecheta ed *Adriana Albin* per la promoziun da lungatg.

Ils scolars da scoletta e dalla scola primara dalla vischnaunca da Sumvitg han absolviu lur scolaziun en casa da scola a Rabiuis. Els ein vegni instrui dallas persunas d'instrucziun da classa *Regula Giger* (scoletta), *Esther Hendry* (1./2. classa; 5 e 6 scolars), *Leci Jacomet* (3./4. classa; 7 e 10 scolars) e *Gionina Spescha* (5./6. classa; 10 ed 5 scolars), sco era dallas persunas d'instrucziun dil fatg *Sabina Candinas*, *Nadia Monn*, *Iris Nwachukwu* e *Barbara Jacomet*, dalla pedagogia curativa entras *Miriam Manetsch* e *Regina Giger*, dalla persuna d'instrucziun pil senudar *Eva Cavelti* e dalla catecheta *Pierina Dolf*.

Ils scolars da scoletta e dalla scola primara dalla vischnaunca da Trun, sco era ils scolars dalla superiura d'omisduas vischnauncas han absolviu lur scolaziun en la casa da scola a Trun. Il scalem primar ei vegnius instruius dallas persunas d'instrucziun da classa *Rita Tiri* (scoletta), *Alissia Marino* (1. classa; 11 scolars), *André Walther* (2. classa; 7 scolars), *Marina Casanova* (3./4. classa; 6 ed 8 scolars), *Adrean Caviezel* (5./6. classa; 2 ed 8 scolars), sco era dallas persunas d'instrucziun dil fatg *Angela Alig*, *Ruth Demont* e *Clau Maissen*, sil sector dalla pedagogia curativa entras *Regina Giger* e *Miriam Manetsch*, per la promoziun da lungatg entras *Sandra Decurtins*, dalla persuna d'instrucziun pil senudar *Eva Cavelti* e dallas catechetas *Isabelle Defuns* e *Rilana Cadruvi Scherrer*.

Il scalem superiur ei vegnius instruius dallas persunas d'instrucziun da classa *Armon Bearth* (1. superiura; 12 scolars), *Ramon Hanselmann* (2. superiura; 6 scolars), *Salvatore Staglianò* e *Giohen Monn* (3. superiura; 12 scolars), sco era dallas persunas d'instrucziun dil fatg *Caroline Demont-Albin*, *Ruth Demont*, *Clau Maissen* e *Sandra Tschuor*, dalla pedagogia curativa entras *Arnold*

Lobeck, per la promoziun da lungatg entras Adriana Albin e dil catechet *Stefan Bolli*.

La direcziun da scola ei secumponida dils treis meina-partiziuns Salvatore Staglianò, Leci Jacomet ed André Walther. Il secretariat ei vegnius menaus da *Rita Wolf*. Al Cussegl da scola han fatg part per la vischnaunca da Sumvitg *Gion Battesta Huonder* (gerau), *Corsin Gadola* e *Maria Vincenz*, per la vischnaunca da Trun *Erica Cavegn-Pfister* (geraua), *Baseli Tomaschett* e *Tania Simeon*. Venderdis, ils 23 da zercladur ei igl onn da scola ius alla fin. Il Consorzi ha priu cumiau da 12 scolaras e scolars che han terminau cun quei di lur carriera el Consorzi. Era cumiau havein nus priu dad Armon Bearth ch'ei ius en la meritada pensiu, Alissia Marino, Gionina Spescha, Miriam Manetsch e Regina Giger ch'ei idas novas vias. Ad els tuts giavischein nus tut il bien per lur futur.

Per il rapport

Erica Cavegn-Pfister, presidenta dil cussegl da scola

2.2 Pedels

Nossas localitads communalas cun biros, stanzas da scola e stanzas per diever public procuran el manteniment per bia lavur. Questa zun apprezzada lavur vegn exequida gia dapi plirs onns da nies fidau pedel *Wendelin Tuor* e nossa fidada pedela *Manuela Tuor*. Duront entginas jamnas ha nossa convischina *Carla Bearth* da Sumvitg susteniu la Manuela ed il Wendelin en casa da scola a Rabiun. La suprastanza communal engrazia ad els per la gronda lavur prestada duront igl onn 2023.

2.3 Project casa da scola Rabiun

Dapresent van nos affons dalla scoletta e dall'emprema entochen la sisavla classa a Rabiun a scola. Ils baghetgs da scola a Rabiun ein vegni baghegiai igl onn 1962. Grazia al manteniment ch'ei adina puspei vegnius fatgs sepresentan las stanzas da scola en in dètg bien stan e vegnan apprezzadas dils affons e dallas personas d'instrucziun. Muort la vegliadetgna dils baghetgs ei la suprastanza communal gia dapi entgins onns pertscharta ch'ei basegna proximamein ina sanaziun energetica e dil scaldament pli gronda. Sin camond digl uffeci cantunal per la segirtad da victualias e per la sanadad dils animals eis ei stau necessari da mesirar la concentraziun dil gas da radon en casa da scola a Rabiun. Ils resultats dallas mesiraziuns obligadas da radon dils onns 2021 e 2022 els baghetgs da scola cun halla da gimnastica e cun la scoletta han mussau che la concentraziun da radon ei en pliras stanzas sur la toleranza lubida. En stanzas da scola che vegnan duvradas pli che 15 uras ad jamna astga la concentraziun da radon buca survargar 300 Bq/m³. Las mesiraziuns han mussau che la

concentraziun da radon survarga en entginas stanzas da scola cun 1500 Bq/m³ per lunsch la valeta lubida. Ord quei motiv ha igl uffeci cantunal per la segirtad da victualias e per la sanadad d'animals ordinau ina sanaziun da radon. La suprastanza communal ha muort la situaziun da radon nezegiau la caschun d'analisar il stan dils baghetgs da rudien ed elegiu igl atun 2022 ina cumissiun che s'occupescha cun ils baghetgs e las pusseivladads da sanaziun. Igl onn 2023 ha la cumissiun ensemen cun personas dil fatg discutau ed analisau pliras variantas da sanaziun. La suprastanza communal ha sin fundament dalla presentaziun dallas variantas valetau quellas ed ei vegnida tier la conclusiun da perseguitar ina varianta che cumpeggia il suandont:

- sanaziun da radon,
- remplazzament dil scaldament,
- sanaziun parziala installaziuns da glisch ed electricitad,
- sanaziun parziala installaziuns sanitaras,
- installaziun d'in indrez fotovoltaic e
- sanaziun dil manti dils baghetgs.

Sin proposta dalla suprastanza communal ha la radunonza communal dils 14 da december 2023 approbau il necessari credit da planisaziun da 250'000 francs per la planisaziun da detagl. Cura che la planisaziun da detagl ei fatga, in project ed ils cuosts effectivs ein avon maun, vegn il project suttamess alla radunonza communal respectivamein alla cuminonza dils votants per approbaziun. Quei vegn probablamein a succeder el decuors dil davos quartal digl onn 2024. Tenor plan da termins eis ei previu d'entscheiver cun la sanaziun la stad 2025 gest suenter la finiziun digl onn da scola 2024/2025. La suprastanza communal engrazia alla cumissiun che secumpona d'*Otto Beer*, *Rest Luis Cajacob*, *Ignaz Deplazes*, *Renato Monn*, gerau *Gion Battesta Huonder* e dil canzlist *Fabian Collenberg* per igl engaschi en favur dils baghetgs da scola da Rabiun.

2.4 Project engrondaziun casa da scola Sumvitg

El decuors dils davos onns ha la vischnaunca transformau las anteriuras stanzas da scola dalla casa da scola en duas etappas tier habitaziuns. La suprastanza communal vul egl avegnir nezegiar las surfatschas dils edificis communal per producir energia cun indrezs fotovoltaics. La casa da scola Sumvitg cun la gronda surfatscha el liug sulegliiv porscha potenzial il qual la suprastanza communal vul nezegiar. Ord quei motiv ha la suprastanza communal incaricau igl architect *Konrad Brynda*, Sumvitg d'elaborar ina studia corrispundenta. En rama da quella studia ei il giuven architect era gest vegnius incaricau da sclarir las pusseivladads da remplazzar il scaldament, la sanaziun dil tetg e las pusseivladads da diever dil surcombras. Sin fundament dils resultats dalla studia ha la suprastanza communal decidu da perseguitar vinavon la pusseivladad da realisar ulteriur spazi da habitar el surcombras. Per quei intent ha la suprastanza communal incaricau *Konrad Brynda* igl atun 2023 d'elaborar in preproject.

3 Cultura e temps liber

3.1 Giuventetgna Cadi

Igl onn 2023 ei vargaus sco da sgular, la lavur ensemen cun e per giuvenils e giuvenns carschi ei e resta varionta, interessanta e dat adina novas sfidas. Globalmein muossan statisticas che nossas giuvenns generaziuns han da cumbatter dapli cun temas, malsegirtads e malsesentirs dalla psica. En Svizra dat ei per affons e giuvenils memia pauc plaz da terapia, el cantun Grischun vegn baghegiau ina nova clinica specialisada per affons e giuvenils. Per quels affons e giuvenils che drovan special agid e terapias per rinforzar la psica duess ei dar el futur dapli plaz da terapia. Da miu

manegiar ei actualmein tonpli la lavur da giuventetgna aviarta impurtonta. Giuvenils che han interess astgan vegnir nunligiontamein per separticipar a nossas sentupadas ni a nos projects. Duront quellas occurrenzai sai jeu prender si contact culs giuvenils e beinenqualga sedat ei la pusseivladad da discuors da prevenziun. Cun quei rapport dun jeu a vus ina survesta da nossas activitads duront igl onn 2023.

La lavur aviarta GIUVENTETGNA CADI ha purschiu igl onn 2023 als giuvenils e giuvens carschi dallas vischnauncas Tujetsch, Mustér, Medel/Lucmagn, Sumvitg e Trun ils suandonts survetschs.

Locals da sentupada

Ils differents locals san vegnir affittai a semplia moda. Ina persuna maiorena (per scholars*as in genitur) sto suttascriber la curvegna e sorprender la responsablada. Ils giuvenils han da setener vid las reglas e lu impedescha nuot lur giavisch da saver s'entupar per fiastas privatas en in ni l'auter local.

Igl onn 2023 han giu liug a Sedrun 10 fiastas privatas, a Mustér 13 fiastas privatas ed a Surrein 5 fiastas privatas. Igl onn 2023 han ils giuvenils giu la pusseivladad da far il cuors da menaders*as ch'ei vegnius daus dil meinapost per fatgs da giuventetgna dalla Baseligia cantunala catolica Grischuna *Eric Petrini*, e dil meinapost per fatgs da giuventetgna dalla Baseligia reformada evangelica *Claudio Eugster*. Tschun giuvenils han survegniu il certificat ed han aschia saviu sorprender il survetsch da survegnir mintgamai en dus ils differents locals da sentupada.

Local Talina a Sedrun, avertura il venderdis sera:

30 tochen 40 giuvenils visetan il venderdis sera la Talina. Igl onn 2023 havein nus giu pli stregn d'anflar menaders*as per far la survigilanza. Tochen sin l'entschatta da scola eis ei denton reussiu da recrutar avunda menaders*as per saver porscher l'avertura sco usitau.

La vischnaunca da Tujetsch ha lubiu il december 2023 la renovaziun totala dalla Talina. Il fevrer 2024 vegn entschiet cun quella. Ils visitaders*as dalla Talina segidan da scarpargiu e rumiar tut il material vegl. Tenor il sistem da participaziun astgan era las gruppas da lavur cussegliar e per part decider co la Talina vegn endrizzada e colurada en da niev.

Local Cons a Mustér, avertura il venderdis sera:

Il local Cons vegn buca visitaus aschi stedi il venderdis sera demai che biars visitaders*as prefereschon dad ir ella Talina. Igl uost 2023 han treis novs menaders entschiet lur pensum da survigilanza.

Local Pistregn a Surrein, avertura il venderdis sera:

Igl onn 2023 ei curdau si en special che la gruppa actuala che viseta il venderdis il local Pistregn ei fetg harmonica. Ils giuvenils ein cuntents da paterlar, dar tschutti, dar bigliard e saltar. Els segidan exemplaric culs menaders*as da schubergiar e far uorden. Pertuccont tgei musica emetter dat ei buc grondas discussiuns. Il/La DJ ha in bien sentiment pils gusts dils visitaders*as ed el/ella lai ir musica varionta, aschia che negin gust da musica vegn alla cuorta. Il diember da visitaders*as ei restaus constants. La cumissiun dalla lavur da giuventetgna Cadi ha dau suatientscha ad ina damonda da geniturs dad augmentar la ruta dil taxi tochen a Schlans. Il fidau manischnunz *Eugen Demont* ha bugen fatg quei. Aschia che nus savein transportar a casa era ils giuvenils da Schlans.

Projects

Ils projects che GIUVENTETGNA CADI porscha duront il temps liber promovon las cumpetenzas socialas dils

giuvenils. Las purschidas ston denton corrispunder agl interess dils giuvenils, dar peisa alla prevenziun, esser informativs ed era far plascher allas participontas ed als participonts.

Halla aviarta: Pigl onn 2023/24 havein nus midau il turnus d'avertura dalla "Halla aviarta". Nus havein purschiu igl onn 2023 quater sentupadas duront il november e l'entschatta digl onn 2024 siat sentupadas en halla a Rabius. Ils menaders*as ed ils visitaders*as preferessan dad ir ella halla a Trun demai che quella ei pli gronda. Deplorablamein dat ei leu buc avunda termins libers. Nos menaders*as survegnieschan quellas sentupadas e motiveschan ils giuvenils da semuentar. Igl uffeci da sanadad dil cantun Grischun sustegn quei project finanziamein e cun porscher cuors da formaziun.

Audienza: Duront l'audienza sedattan spontanamein buns discuors cun ina gruppa da giuvenils ni cun singuls giuvenils. Quei ei per mei ina buna caschun da saver tedlar tgei che fatschenta il mument ils giuvenils. Els gaudan era da vegnir a Sedrun ella tgèsa communalala ni a Mustér el local Cons perquei ch'els san ch'els collegs e las collegas ein era dalla partida.

Participaziun d'affons e giuvenils ellas vischnauncas dil

Grischun: Igl onn 2023 ei vegniu serrau giu il project che jugend.gr ha iniziav. Il project ei vegniu tgiravus dall'Unicef ed ei vegniu accumpignaus da GIUVENTETGNA CADI duront varga treis onns. La fundaziun «Mercator Schweiz» ha finanziav quei project.

Las mesiras che las vischnauncas han priu ein vegnidadas publicadas, denter auter francar la lavur d'affons e giuventetgna el pensum dils gerai/gerauas. Ils/las commembers/as dalla lavur da giuventetgna han elaborau in carnet da pensums per ils/las delegai/delegadas ella cumissiun dalla lavur da giuventetgna.

Las meinaproject emploiadas tier jugend.gr, *Chantal Bleiker* e *Flurina Spreiter* han fatg retschercas e luvratoris culs responsabels dallas vischnauncas, en scolas e tier la giuventetgna. Medemamein han ellas organisav e menav atras luvratoris cun la cumissiun da GIUVENTETGNA CADI.

Contact cullas scolas: La collaboraziun cun las scolas dil scalem superiuor ei per nus fetg impurtonta. Per restar en bien contact e per saver schar publicar en scola nossas occurrenzai han las treis scolas superiuoras da nies intsches elegiu ina persuna d'instrucziun dil scalem superiuor ch'ei la persuna da contact per mei. GIUVENTETGNA CADI viseta all'entschatta digl onn da scola l'emprema superiuora e presenta sias purschidas, las reglas, las estructuras e la finanziaziun dil post. Fetg positiv ei che GIUVENTETGNA CADI vegn envidada alla sera da geniturs per saver presentar cuort las purschidas e las reglas. Igl onn 2023 hai jeu visitav en tuttas vischnauncas l'emprema superiuora e sun stada presenta alla sera da geniturs.

Colligiaziun e formaziun: Sco menadra dil post da lavur da giuventetgna aviarta, GIUVENTETGNA CADI sun jeu separticipada e s'engaschada allas suandontas sentupadas dil fatg per purtar en la vesta dalla regiun Cadi, per stender la reit ni per sescolar vinavon.

30-03-2023	"Teenager verstehen" Firms geniturs, firms affons a Mustér
07-06-2023	"Die Vaterrolle finden Geschlechterrollen im Umbruch", Adebar a Cuera
01-09-2023	"Trans sein in Graubünden" Aidshilfe Graubünden a Cuera

- 20-09-2023 "Leitfaden zur Entwicklung kommunaler Kinder- und Jugendpolitik" (formaziun online)
- 26-09-2023 "Austausch und Vernetzung mit Vorstand und Fachstellenleiter jugend.gr" a Cuera
- 26-10-2023 "Conferenza sociala" a Glion
- 30-11-2023 "Fachinput: Modedroge Hustensirup, Jugendliche und Mischkonsum" (online)

Projects realisai

- schaner Patinar, hockey e preparar fondue ni pizza da cuminonza
- mars Introducziun dils cuors da menader*as a Mustér
- matg Cuors da pertgirar affons pigns a Mustér
Cussegliaziun pertuccont sanadad sexuala entras Aidshilfe GR a Sedrun
Di dalla bun'ovra en collaboraziun cun Coop a Sedrun
Viseta e brat culs gimnasiasts dil gimnasi "Hohe Promenade" a Mustér
Cussegliaziun pertuccont sanadad sexuala entras Aidshilfe GR a Surrein
In di culs pumpiers Sursassiala a Mustér e Sedrun
- zercladur Pizza da finiziun, sentupada d'engraziament culs menaders*as a Mustér
Dar Paintball a Cuera
- settember Ir cun Go-Kart a Panaduz
- november Secunda part dil workshop culs pumpiers Sursassiala a Mustér
- december Sera publica a caschun dils "Dis d'acziun encunter violenza a casa" a Mustér
Bar dils menaders a caschun dalla disco organisada dil plevon reformau

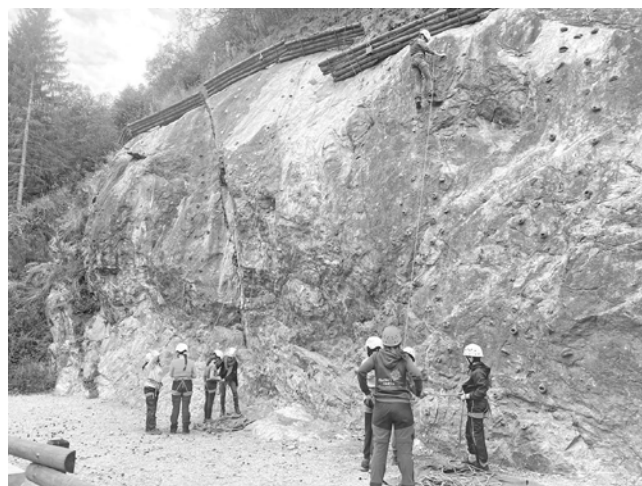
Senza il sustegn finanziel dallas vischnauncas, dalla Baseligia cantunala catolica Grischuna e dalla Baseligia evangelica reformada savessan nus buca porscher quellas activitads a nos giuvenils. In sincer "engraziel fetg" a vos che possibiliteis quella lavur per e cun nos giuvenils e giuvens carschi da nossa regiun.

Per GIUVENTETGNA CADI
Gabriela Cabalzar-Lombriser

3.2 Turissem

Gia quater onns collaborescha Sumvitg Turissem cun Surselva Turissem. La vischnaunca ei responsabla per tut l'infrastructura sco piazzas da giug, piazzas da grillar eav.. Sumvitg Turissem sa entras quei seconcentrar sin purschidas e projects che van en emprema lingia en favur dils hosps e sin la furniziun d'informaziuns a Surselva Turissem.

Suenter ch'il parc da bike ha saviu vegnir realisau sill'entschatta dalla stad 2022 ha ussa era la secunda etappa dil Parc Igniu saviu vegnir finalisada. Ei setracta d'in parc da reiver il qual ei vegnius realisau dils guids da muntogna *Ervin Jacomet* da Surrein ed *Otti Flepp* da Mustér. Sco εμπrem han els allontanau crappa e roma sur la preit e construim in rempar da lenn sisum gest sur la preit. Quel dat schurmetg ed impedescha che roma, cazzinas ni crappa crodan giu sils reviders. Silsuenter ei la preit vegnida schubergiada da mestgel, crappa lucca ed auter. Sco davos han ils pumpiers lu aunc lavau giu la preit cun in bischel da gronda pressiu. Ils dus guids han sco proxim furau el decuors digl avrel/matg rodund 1'400 ruosnas el grep. Quei ei stau necessari per saver construir las rutas e strubegiar en ils grefs, ils stands ed ils crutschs. Ei ha dau ordlunder 10 rutas cun differents nivels da grevezia, mintgina da quellas cun in num d'in péz da nossa regiun. Ils cuosts dil project muntan a rodund 75'000 francs. Ina buna part da quels ein vegni cuvri dil cantun sul program dalla nova politica regiunala dalla Confederaziun (NRP). Era la vischnaunca ha susteniu il project cun ina considerabla summa. Plinavon ha mintga ruta anflau in sponsur sco padrin (firma ni persuna privata). Per far diever da quella purschida eisi impurtont da setener vid las reglas e las mesiras da segirtad, las qualas ein publicadas silla tabla avon la preit e silla pagina d'internet www.parcigniu.ch. La suprastonza communal gratulescha a Sumvitg Turissem per il beingartegiau parc da reiver. Plinavon engrazia la suprastonza communal a tuttas persunas che s'engaschan onn per onn per nossa infrastructura e per nossas purschidas da turissem. En special engrazia ella alla suprastonza da Sumvitg Turissem, cun lur president *Andreas Monn*, per la collaboraziun amicabile.

3.3 Senda Greina

Il trutg che meina naven dil piogn dils Clavaus entochen si tier la camona dil Terri dil Club alpin svizzer (CAS) traversa sin siu εμπrem tschancun las plauncas dils Encardens, davart seniastra dil Rein da Sumvitg. Ils davos onns ei el territori dils Encardens adina puspei crappa curdada giu sil trutg. Il november 2021 ei lu ina pli gronda curdada da crappa succedida ed era duront igl onn 2022 han ins constatau pliras gadas che crappa ei ruclada entochen giu el trutg. Il prighel

per viandonts ei aschia ils davos onns adina vegnius pli gronds. Per prevegnir a pusseivels accidents muort curdadas da crappa duei il trutg sin quei tschancun vegnir dislocaus dalla vart dretga dil Rein da Sumvitg. Entadem la Plaunca da Carpet duei quei trutg niev traversar il Rein da Sumvitg per lu vegnir colligiaus cul trutg existent. Perquei drova ei era ina punt nova el territori dalla Frontscha. La nova punt ed il niev trutg procuran per cuosts d'investiziun da 250'000 francs. El decuors digl onn 2023 ei il project vegnius planisau dil biro d'inschignier Deplazes en stretga collaboraziun cun la suprastanza communal. La realisaziun dil project en favur dalla segirtad dils viandonts ei prevedida la stad 2024.

3.4 Project Salischnas

Igl onn 2023 ha la cumissiun Salischnas fatg gronda lavur en favur dil project Salischnas. Ils 9 da fevrer 2023 ei il project che la giuria ha giu tscharniu il december 2022 sco project victur vegnius presentaus alla publicitad.

Ils meins mars entochen settember 2023 ei la cumissiun ensemen cun ils biros specialisai s'occupai en emprema lingia cun la dislocaziun dalla lingia da tensiun aulta. Suenter ina analisa approfondada ei la cumissiun Salischnas vegnida tier la conclusiun che la dislocaziun dalla lingia da tensiun aulta procura per massa rescas buca calculablas, seigi quei tier il temps da realisaziun, tier las lubientschas ni tier ils cuosts. Ord quei motiv ha la cumissiun ensemen culs biros specialisai adattau il project aschia ch'ina dislocaziun dalla lingia da tensiun aulta ei buca necessaria. Legreivlamein eis ei reussiu d'anflar ina sligiazion che perschuada buca mo ils responsabels da vischnaunca moibein era il TCS che vul sorprendre la finanziaziun e la gestiun dil campadi. La decisiun da desister sin la dislocaziun dalla lingia da tensiun aulta ha pretendiu ina adattaziun dil perimeter. Il niev perimeter dil project ei vegnius analisau ord vesta dil menaschi, fatgs ecologics, fatgs technics e dalla planisaziun territoriala. El decuors digl emprem miez onn digl onn 2024 duei il project vegnir concretisau aschia ch'el sa el decuors dalla stad 2024 vegnir inoltraus agl uffeci cantunal per svilup dil territori per preexaminaziun. Parallel vegn in project da schuar ch'ei ina mesira da cumpensaziun per l'agricultura concretisau. Plinavon vegn la cumissiun ensemen cul biro specialisau Quant SA a s'occupar igl onn 2024 cun la finanziaziun dil project Salischnas. Il project Salischnas sa vegnir giudicau sco project da tschentaner per nosa vischnaunca. La suprastanza communal vesa il project sco gronda schanza per generar frequenzas en differents secturs ed aschia era garantir purschidas da basa sco stizuns ni era il traffic public che la vischnaunca vul introducir igl onn 2024. La suprastanza communal engrazia alla cumissiun che secumpona dil president Placi Wenzin e dils commembers Luis Beer, Maurus Berther, Curdin Maissen, president communal Patrick Schaniel e canzlist communal Fabian Collenberg per il grond engaschi.

Medemamein engrazia la suprastanza communal ad Emanuel Giger che ha el decuors digl onn 2023 abdicau sco commember dalla cumissiun. Emanuel Giger ha fatg sur plirs onns grondiusa lavur e representau ils interess dall'agricultura a moda constructiva.

3.5 Donaziun Greina

La cumissiun Greina che vegn presidiada da Walter Deplazes, Surrein ha proponiu alla suprastanza communal las suandontas contribuziuns:

- Las Zoclas Sumvitg, Sumvitg, per cumpra d'instruments novs, 1'500 francs,
- Sumvitg Turissem, Sumvitg, per bus alpin, 2'000 francs,
- Uniun da catschadurs Greina, per tgira da biotop, 500 francs,
- R-Tunes, Turitg, per registraziun da dus dc's cun canzuns da Chiara Jacomet, 2'000 francs,
- Kulturforschung Graubünden, Cuera, per "Theatergeschichte der Drei Bünde", 1'500 francs,
- Manuela e Leci Deplazes-Bass, Surrein, per renovaziun dil pistregn a Surrein/Plazzas, 2'500 francs.

La summa dalla donaziun Greina che sa vegnir repartida ensemen culs tscheins ordlunder el decuors dils proxims 13 onns munta per la fin 2023 aunc 182'600 francs.

4 Sanadad

4.1 Reit da sanadad Surselva

Duront bien treis onns ha ina gruppa da lavur che secumpona da representants dallas casas da tgira dalla Surselva, dil spital regional Surselva e dallas uniuns da Spitex dalla Surselva elaborau en collaboraziun cun l'interpresa KPMG in concept per il provediment da sanadad futur. Il motiv daco che quei project ei vegnius lantschus ein las grondas sfidas cun las qualas l'entira bransch ha da cumbatter. Las sfidas pertuccan denter auter la digitalisaziun, il squetsch da cuosts e la munconza da persunas dil fatg. La finamira dil project ei d'integrar las casas da tgira, las uniuns da Spitex ed il spital regional en in'organisaziun communal. Tenor concept eis ei previu da contonscher questa finamira en duas etappas. Per quei intent duei en ina emprema fasa vegnir fundau ina societad acziunara che duei ils emprems dus onns crear en collaboraziun cun ils involvai las estructuras necessarias. Silsuenther dueien ils menaschis vegni transferi en questa societad. El decuors digl onn 2023 han las vischnauncas ed instituziuns pertuccadas giu da decider schebein ellas vulan far part all'emprema etappa ella quala las estructuras vegnan baghegiadas si. La vischnaunca Sumvitg sco era las casas da tgira s. Martin e s. Giusep e la Spitex Cadi han decidiu da separticipar alla Reit da sanadad Surselva SA. La decisiun definitiva succeda alla fin dall'etappa 1 avon che las instituziuns vegnan integradas definitivamein ella nova societad d'acziunara.

4.2 Spital regional Surselva

Il sector da sanadad ei actualmein confruntaus cun grondas sfidas finanzialas. Alzaments da cuosts entras carischias ed entras ils basegns dalla societad per aulta qualitat da medischna ein mo dus exempels per igl augment dallas expensas el sector da sanadad, e specialmein tier ils spitals. Cun in augment da cuosts ei era la Spital regional Surselva SA stada confruntada ils davos onns. Il spital ha stuiu constatar ch'el sa buca pli finanziaziun sesez. Sper ils motivs da rama numnai procuran las tariffas sutfinanziaziun per las expensas en connex cun prestaziuns d'economia collectiva per deficits. Entochen igl onn 2021 ha il spital malgrad las cundiziuns da rama difficilas saviu presentar quasi mintga onn in gudogn. Igl onn 2022 ha il spital serrau il quen cun ina

sperdita da biabein 1.4 milliuns francs. En vesta dil svilup igl onn 2023 ed en vesta als onns che suondan ha il spital presentau la stad 2023 allas vischnauncas dalla Surselva co il menaschi sa vegnir mantenius ed ina munconza da liquiditad sa vegnir impedita. Il menaschi sa sulettamein vegnir garantius vinavon cun contribuziuns dallas vischnauncas. Tenor calcul ston las vischnauncas schebein la situaziun da rama semida buca impunder annualmeins denter 2.5 milliuns e 3 milliuns francs per mantener l'actuala purschida a Glion el spital regional. Quei munta pia che la vischnaunca da Sumvitg sto quintar ils proxims onns cun considerabels cuosts en favur da nies spital regional. Igl onn 2023 ha la vischnaunca Sumvitg contribuui la summa da 283'321 francs vid il deficit. Il cussegl d'administraziun dil spital regional ha iniziav pliras mesiras per reducir ils deficits ed analysescha il menaschi da rudien per saver reducir cuosts. Dil squetsch da cuosts ei buca mo nies spital a Glion confruntaus. Actualmeins han tuts spitals regionals el cantun Grischnun grondas sfidas finanzialas.

4.3 Casa da tgira s. Martin

La Casa s. Martin vegn presidiada da *Daniel Tuor* da Trun. Davart dalla vischnaunca fa il president communal part alla cumissiun casa.

La Casa da tgira s. Martin cun il meinacasa *Donat Nay* e tut il personal s'engascha mintgadi plein energia per ils cussadents. La casa ei ina impurtanta instituziun per nossa communitad che funcziunescha per cuntentientscha. Informaziuns detagliadas dalla Casa s. Martin ein d'anflar silla pagina d'internet www.casasmartin.ch. La suprastanza communal engrazia als responsabels e cunzun a tut il personal per igl engaschi en favur dallas cussadentas e dils cussadents.

5 Ovras socialas

5.1 Provediment social

Cun 95'047 francs ein ils cuosts nets per il provediment social stai rodund 73'000 francs pli aults ch'igl onn 2022. 68'200 francs ha il susteniment public custau alla vischnaunca. La contribuziun per mesiras da protecziun per affons munta per igl onn 2023 31'600 francs.

Per la tractaziun dallas damondas da sustegn public ei la cumissiun sociala responsabla. La cumissiun vegn presidiada dil parsura communal. La lavur operativa per la cumissiun vegn exequida dalla collaboratura dall'administraziun communal Anita Demont.

6 Traffic

6.1 Engaschi dil menaschi tecnic

Il menaschi tecnic ei responsabels per las lavurs da manteniment vid nossa reit da vias. La gruppa gioga in'impurtanta rolla per garantir la segirtad sin las vias communalas. Mo cun collaboratur engaschai eis ei pusseivel da dar damogn a quella incumbensa. Per il menaschi tecnic lavuran il cau Hugo Deflorin, il collaboratur *Simon Cajacob* e naven digl october 2023 *Ivo Decurtins*. Ivo Decurtins ha remplazzau *Remo Lechmann* che ha midau intern tier igl uffeci forestal. Igl Ivo ei ina fatscha enconuschenta tier igl uffeci stradal. Ils onns 2008 – 2011 eis el gia staus engaschus sco collaboratur stradal. La suprastanza communal giavischa al niev collaboratur bia plascher e satisfacziun en sia nova plazza. Plinavon engrazia ella alla gruppa per la zun apprezzada lavur prestada durant igl onn 2023.

6.2 Niev vehichel

Igl october 2023 ha la suprastanza communal en accordanza cun il selvicultur Beat Cadruvi ed il menader tecnic Hugo Deflorin instradau ina collaboraziun pli stretga dils menaschis forestal e stradal. L'analisi dalla collaboraziun ha mussau denter auter ch'ei basegna in ulteriur vehichel per saver esser pli efficient e saver profitar dallas sinergias. Il december 2023 ha la suprastanza communal perquei decidiu da cumprar il bus VW T6 dall'interpresa *Leci da motors GmbH* da Surrein per la summa da 42'800 francs.

6.3 Bus local

Igl onn 2022 ha la suprastanza communal en collaboraziun cul biro *Hartmann e Monsch SA* elaborau in concept per in bus local che cursescha en vischnaunca da Sumvitg. La finamira ei d'introducir in bus che fa tenor urari las squardas e che stat a disposiziun sco bus da clom per ils uclauns. Igl uost 2022 ha la suprastanza communal inoltrau il concept agl uffeci cantunal per energia e traffic. Bien in onn pli tard ha la suprastanza en accordanza cugl uffeci cantunal instradau la procedura da submissiun e surdau l'incarica a *GreinaBus GmbH* cun resalva dallas contribuziuns cantunalas. Entochen la fin digl onn 2023 ha igl uffeci cantunal buca saviu comunicar tgei contribuziuns che la vischnaunca retscheiva per l'introducziun dalla nova purschida. La suprastanza communal spera da saver introducir il bus el decuors digl onn 2024 cun in generus sustegn finanziel dil Cantun. Cun la nova purschida vegn la vischnaunca d'augmentar l'attractivitad dalla vischnaunca. En vesta dil tact da mesura sin la lingia denter Mustér e Cuera ch'ei previus cun la midada digl urari dil traffic public il december 2024 s'augmenta la purschida da traffic public considerablamein.

7 Ambient e planisaziun

7.1 Provediment d'aua

Caufontauna

Per il manteniment e la survigilanza dils provediments d'aua dalla vischnaunca Sumvitg ei nies caufontauna *Roland Bearth* responsabels. L'infrastructura da provediments d'aua ei cun ils provediments d'aua Sumvitg/Sogn Benedetg, Cumpadials/Clavadi, Rabiun, Surrein, Laus e Val ina gronda. Quei grond diember da provediments d'aua pretenda sper investiziuns adina per lavur da manteniment. L'incarica dil caufontauna ei fetg multifara e cuntegn denter auter far controllas dils differents edificis sco tschaffadas e stivas d'aua, reservuars, combras da repartiziun e da rumper la pressiuin. Plinavon eis el responsabels per la reit principala

cun hidrants e sclusadurs principals e per las controllas dalla quantidad e qualidad dall'aua da beiber sco era per il manteniment d'apparaturas ed armaturas dilis provediments. La suprastanza communal engrazia al Roland per siu engaschi en favur dilis provediments d'aua ed aschia era per la segirtad d'aua da beiber da buna qualidad.

Sanaziun provediment d'aua Laus

Igl onn 2022 ein las lavurs da sanaziun vid il provediment d'aua da Laus vegnidas lantschadas. Igl atun 2023 ha la combra d'aua survegniu ina nova ligiadura speciala endadens e las lavurs pil conturon han saviu vegnir terminadas. Era el reservuar ein diversas lavurs vid ils indrezs vegnidas fatgas ed era il contuorn ha saviu vegnir refatgs. Las fontaunas tschaffadas da niev portan in fetg grond quantum d'aua. Quei grond quantum d'aua sa vegnir valetaus sco avantatg per igl avegnir.

Sanaziun provediment d'aua Surrein

Il december 2022 ha la radunonza communal approbau il project da sanaziun dil provediment d'aua Surrein e concediu persunter in credit brut da 910'000 francs. Muort differentas raschuns ha il project buca saviu vegnir realisau sco previu igl onn 2023. Consequentamein ei il project vegnius spustaus sigl onn 2024. Legreivlamein ha l'organisaziun *Alpinfra* communicau il december 2023 ch'ella sustegni il project cun la generusa contribuziun da 120'000 francs.

Sanaziun provediment d'aua Sumvitg/Sogn Benedetg e Cumpadials/Clavadi

Dapi igl onn 2016 ei la vischnaunca lundervi da sanar ils provediments d'aua Sumvitg/Sogn Benedetg e Cumpadials/Clavadi. Las lavurs ein ella fasa finala e dueien vegnir terminadas 2024. Era igl onn 2023 ha la vischnaunca fatg differentas lavurs. Per saver installar indrezs per schigentar l'aria ein ils reservuars da Cumpadials e da Planatsch vegni colligiai culla reit d'electricitad dalla *Repower SA*. Cun quels indrezs san ils problems da humiditad ellas combra da scludiders ed els reservuars vegnir sligiai. Plinavon ein diversas lavurs ed installaziuns en connex cul pilotadi dil provediment d'aua vegnidas fatgas. A Clavadi ei in scludider vegnius baghegiu ella lingia da pressiun dall'ovra hydraulica che possibilitescha da serrar giu la lingia da pressiun engiuvians senza stuer serrar giu l'aua per Clavadi.

Provediment d'aua Rabius

Igl uffeci per la segirezia da virtualias e per la sanadad dilis animals dil Grischnun ha tier sia controlla dil onn 2022 constatau differentas munglaments tier il reservuar da Rabius. El rapport corrispundent ha igl uffeci pretendiu che la vischnaunca fetschi las remeduras necessarias per segirar la qualidad dall'aua da beiber dil provediment d'aua da Rabius.

Questas lavurs han saviu vegnir fatgas igl onn vargau sut direcziun dil caufontauna. La renovaziun dil reservuar ha cunteniu ina nova travestgida dallas preits e dil plantschiu cun ina folia, in niev esch d'entrada per l'alzada sut ed in niev pilotadi. Plinavon ei a Rabius/Runs la lingia veglia d'eternit denter Runs Dadens e la caplutta vegnida remplazzada sin in tschancun da ca. 220 m. El medem mument ein era dus hidrants vegni remplazzai e las colligiazions tier las casas ein vegnidas fatgas niev.

Era igl onn vargau ein la suprastanza communal ed il caufontauna s'occupai cun la problematica d'aua tschuffa en differentes quartiers da Rabius. Per haver ina buna basa per decider davart mesiras per megliurar la situaziun ha la suprastanza communal instradau in project da prender si las lingias. Questa incarica ei vegnida surdada al *biro d'inschignier Cavigelli SA* da Glion.

7.2 Serenera Zavragia

Per la serenera ein *Giusep Bundi* sco causerenera e Roland Bearth en in pensum parzial sco substitut engaschai. Dapi l'entschatta 2023 collaborescha la serenera Zavragia cun la serenera Sorts dalla vischnaunca da Breil tier la substituziun. El decuors digl onn ha la serenera saviu engaschar ina nova persuna che surpren l'incarica da substitut tier la serenera. Plinavon ei quei niev collaboratur engaschus sco substitut dil caufontauna per fatgs dil provediment d'aua en vischnaunca da Sumvitg.

Igl onn 2023 ha la serenera Zavragia funcziunau mecanicamein sco era biologicamein senza incaps. La serenera ei vegnida controllada pertuccont prestaziuns da purificar las auas piarsas entras ils collaboraturs 57 gadas ed entras igl uffeci cantunal per la natira ed igl ambient 2 gadas. La serenera ha purificau 418'840 m³ aua tschuffa. Quei ein 59'417 m³ dapli ch'igl onn 2022. Risguardond il diember da habitonts ch'ei colligiai vid la serenera munta quei ina media da 511 liters aua tschuffa per di e habitont.

Quota d'eliminaziun

Las emprovas da labor exequidas entras il personal dalla serenera han demussau in menaschi solid cun in effect da serenaziun en media da 93.4 %. En detagl ein quei las suandontas valetas:

consum d'oxigen biologic	96.7 %
consum d'oxigen chemic	93.8 %
phosphat	84.3 %
carbon d'amoni	98.9 %

Energia

Per igl entir menaschi dalla serenera eis ei vegniu impundiu 230'330 kWh energia electrica duront igl onn 2023. 156'201 kWh eis ei vegniu impundiu per la serenera e 77'129 kWh per

ils pumpadis e per la serenera Laus. Da quei eis ei vegniu produciu cun il motor da gas 55'520 kWh che munta rodund 35.5 % dil diever dalla serenera.

Gliet

Cun il process da smarschir ei il quantum gliet frestg da 1'810 m³ vegnius transferius en gliet stabilisau. Quei gliet ei vegnius centrifugaus ni struclaus e silsuentier dismiss tier la TRAC a Cuera. Il quantum gliet struclaus ch'ei vegnius furnius a Cuera munta 113 m³.

Sanaziuns e manteniment

Igl onn 2023 ein differentas lavurs da manteniment vegnidadas fatgas. Denter auter ei igl indrez da climatizaziun vegnius remplazzaus. En il fussal dalla biologia eis ei vegniu fatg adattaziuns vid ils bischels d'ariaziun. Plinavon ei ina pompa ch'ei dapi igl onn 1992 en funcziun vegnida remplazzada.

7.3 Schigentera solara da gliet Cadi

Dapi la primavera 2003 ei la schigentera solara da gliet Cadi a Zignau en funcziun e schigenta il gliet dallas sereneras da Sedrun, Disentis/Mustér, Curaglia, Zavragia (Sumvitg/Trun) e Sorts (Breil). Problems tecnicos da tuttas uisas han ils emprems onns dau fastedis al caumenaschi dalla schigentera ed era alla corporaziun. Il bien inschign dil caumenaschi e la beinvulientscha dallas delegadas e dils delegai dalla corporaziun han possibilitau ch'il gliet dallas sereneras dalla Cadi ha adina saviu vegnir schigentaus a moda ecologica per lu vegnir barschus u ella fabrica da cement Holcim a Vaz Sut ni ella barschera da rumians GEVAG a Trimmis. Ils davos onns cun adina dapli e pli ferma aurasut a Zignau e Lumneins ein era las immissiuns da friads pils vischins s'augmentadas considerablamein. Malgrad grondas stentas, emprovas ed investiziuns eis ei buca reussiu da megliurar las immissiuns da friads a moda cuntenteivla. Sin fundament da questa situaziun ha la radunonza da delegai decidui en sia radunonza dils 16 da fevrer 2023 sebasond sin art. 46 dils statuts dalla Corporaziun schigentera solara da gliet Cadi da dissolver la corporaziun e consequentamein calar cun schigentar gliet per mauns dils organs cumpetents dallas vischnauncas dalla corporaziun. Plinavon ha la radunonza da delegai decidui da dismetter il gliet digl onn 2023 ella TRAC a Cuera.

Tenor art. 30 al. 1 f) dalla costituziun communal ha la radunonza communal dils 23 d'ost 2023 dau suatientscha alla proposta dalla corporaziun ed approbau la dissoluziun dalla Corporaziun solara gliet Cadi. La suprastanza communal engrazia a tut il persunal, consuprastonts e delegai ch'ei s'engaschai dapi la fundaziun igl onn 2003 per la Corporaziun schigentera solara da gliet Cadi.

7.4 Deponia ad Igniu

La deponia ad Igniu ei vegnida surveglada igl onn 2023 da *Roland Bachmann* e *Kurt Felber*. La suprastanza communal engrazia cordialmein ad els per la lavur prestada. La deponia ei mintgamai aviarta il mardis e la gievgia sera sco era la sonda avonmiezdi. Per era dar duront il temps d'unviern la pussevividad da deponer pintgas quantitads da curdem verd ni caglias vegn mintgamai baghegiu si ina plattafurma per trer ils curdems en las boxas. Sper il curdem verd vegn rimnau ad Igniu plastic.

7.5 Revisiun dalla planisaziun locala

Gia dapi plirs onns s'occupescha la suprastanza communal cun la revisiun dalla planisaziun locala. La fin 2022 han giu liug ina orientaziun publica e rodund 70 discuers persunals cun possessurs da terren da baghegiar. Ils resultats dils discuers ein stai impurtonts per elaborar ils plans da zonas, la nova lescha da baghegiar ed il rapport corrispundent per

preexaminaziun entras igl uffeci cantunal per svilup dil territori. Ils 30 da mars 2023 ha la suprastanza communal orientau davart il niev plan da zonas e la revisiun dalla lescha da baghegiar. Malgrad ch'ei vegn en connex cun questa revisiun dezonau numerusas parcelas, en emprema prioritad als urs dils vitgs, ha la proposta elaborada era priu risguard sin tut ils vischinadis ed uclauns dalla vischnaunca cun la finamira da saver porscher la pussevividad da baghegiar en tut ils loghens dalla vischnaunca. Sco grond potenzial da sesviluppar sco vischnaunca da habitar ha la suprastanza communal giudicau il vitg da Rabius che posseda parcelas attractivas buca surbaghegiadas che secattan per part datier alla staziun dalla Viafier retica. En vesta dalla munconza da habitaziuns per luvvers ha la suprastanza communal definiu ina zona nova per habitaziuns da persunal en vischinonza dalla staziun dalla Viafier retica a Rabius. En questa zona duei vegnir scaffiu spazi da habitar per persunal stagional e persunal ch'ei sur onn engaschau els secturs commerci, turissem e sanadad. La vischnaunca da Sumvitg ei l'emprema vischnaunca che introducescha ina tala zona nova. Per sesviluppar el sector da turissem eis ei vegniu definiu a Sumvitg/Plaun da Crusch ina zona per habitaziuns administradas turisticamein. Ei setracta d'in liug ruasseivel che porscha potenzial sco alternativa tier ils resorts ella regiun che sesanflan gest sper ils territoris da skis. Il fenadur 2023 ha la suprastanza communal inoltrau il sboz agl uffeci cantunal per preexaminaziun. La suprastanza communal quenta da survegnir ina risposta sin la proposta inoltrada el decuors digl onn 2024. Silsuentier vegn la suprastanza communal sin fundament dalla posiziun digl uffeci per svilup dil territori a stuer surluvrar il sboz. Allora ha liug avon che la radunonza communal decida davart la revisiun dalla planisaziun locala ina exposiziun publica da cooperaziun. La suprastanza communal ha l'intenziun da menar atras questa revisiun cun ina comunicaziun activa e transparenta. Ella sesprova da risguardar ils giavischs da proprietaris da terren aschi bein sco pusseivel, beinsavend che buca tuts giavischs ein realisabels.

8 Economia publica

8.1 Agricoltura

Meglieraziun funsila Sumvitg

La cumissiun da meglieraziun che vegn presidiada da *Luzi Pfister* ei vegnida ensemen a caschun da pliras sedutas. Ella ha menau atras differentas uatgas da vias projectadas sco era priu investa da vias en construcziun. Plinavon ha ella surdau lavurs. Ella ha priu enconuschientscha dil quen 2022 ed approbau quel. La cumissiun da meglieraziun ei sefatschentada duront igl onn 2023 cun il program da baghegiar per igl onn 2024. Muort il mortori dil suppleant dalla cumissiun da schazetg dalla meglieraziun funsila *Arno Casanova* ha la suprastanza communal stuiu ir sin la tscherca d'in successur. Cun *Martin Capaul* da Lumbrein eis ei reussiu d'anflar ina persuna cumpetenta. Sin proposta dalla suprastanza communal ha la radunonza communal dils 14 december 2023 elegiu Martin Capaul sco niev suppleant dalla cumissiun da schazetg. La suprastanza communal giavischa al niev suppleant bia satisfacziun en sia nova funcziun.

Igl onn 2023 ein las suandontas vias vegnidadas realisadas:

- nr. 48, Caplazi
- nr. 59, Val – Clavau sut
- nr. 61, Santiarms – Acla Pintga

Il quen detagliu digl onn 2023 ei d'anflar sin pagina 50 da quest rapport.

Meglieraziun Rabius

Duront ils onns 1975 entochen 1984 ein en rama dil project dalla meglieraziun da Rabius las vias da meglieraziun vegnidas baghegiadas. Las vias ein oz consequentamein denter 39 e 48 onns veglias e per part en in plitost schliet stan. Ord quei motiv ha la suprastanza communal decidu igl onn 2021 d'introducir in project da sanaziun dallas vias da meglieraziun da Rabius ed incaricau il biro d'inschignier Cavigelli SA, Glion cull'elaboraziun d'in preproject sco basa per l'exposiziun publica. Igl atun 2023 ha la suprastanza communal inoltrau il project da sanaziun dallas vias per preexaminaziun agl uffeci cantunal cumpetent.

8.2 Economia forestala*Persunal*

Igl uffeci forestal sut la direcziun dil selvicultur Beat Cadruvi ei responsabels per nos uauls e liquidescha in grond pensum da lavur per differents departaments. Tier igl uffeci forestal lavuran sper il selvicultur il cauluvrer Roger Keller, *Thomas Castelberg*, *Lucas Flepp*, igl emprendist *Dea Flurin Monn* e dapi igl october il maschinist Remo Lechmann che ha midau intern digl uffeci stradal tier igl uffeci forestal. Il Remo ei per gronda part engaschau sco maschinist sin las maschinas dalla CMF sco era el survetsch d'unviern e per la loipa. La fin fenadur 2023 ha igl emprendist *Luca Schnider* terminau igl emprendissadi tier nies uffeci forestal cun success. La suprastanza communal gratulescha al Luca sin quei success e giavischa ad el per siu avegnir tut bien. Plinavon giavischa la suprastanza communal al Remo en sia nova funcziun bia satisfacziun. Alla gruppa forestala engrazia la suprastanza communal per la buna lavur prestada duront igl onn 2023.

Onn da gestiun

Il quen forestal 2023 siara cun in gudogn da rodund 30'000 francs. La gronda posiziun davart las expensas ein las lavurs da tiazas persunas cun rodund 330'000 francs. Las grondas summas s'erresultan ord ils transports da lenna cun helicopter, suga ni cun la maschina forestala. Davart dallas entradas ein las contribuziuns cantunales cun rodund 385'000 francs e las venditas cun 247'000 francs las duas grondas posiziuns. Il prezi da lenna rodonda ei deplorablamein sebbassaus per circa 20 % en cumparegliaziun cun l'entschatta digl onn 2022. Per cuvierer ils cuosts dalla raccolta da lenna cun tendenza da crescher, stuess il prezi da lenna puspei s'augmentar.

El decuors digl onn vargau ein ils suandonts tagls da lenna vegni exequi:

Lenna donnegiada	
bau	163 m ³
vent	407 m ³
total	570 m ³

Tagls da lenna (uffeci forestal)

Plaun dils mirs/Tscheps	1'012 m ³
Gutrusas	366 m ³
Puzzastg	183 m ³
Salvaplaua	67 m ³
Via Val	242 m ³
Lag Petschen	445 m ³
differents tagls pigns	340 m ³
total	2'655 m ³

Venditas giud cuscha

Muotta Crap Ner	1'163 m ³
Aclas	1'707 m ³
Uaul dils Barschous	940 m ³
total	3'810 m ³

Tgira d'uaul

Per garantir in uaul persistent e che corrispunda allas pretensiuns da schurmetg eis ei fetg impurtont da cultivar igl uaul giuven. Els uauls fetg spess vegn pinau denter ora las plantas labilas ed aschia dau plaz allas plantas pigl avegnir. En vesta alla midada dil clima eis ei fetg impurtont che nos uauls consistien ord differentas sorts plantas. Igl onn vargau ein 2'000 plantinas vegnidas plantadas. Cunzun vegn il viez, il larisch ed igl ischi plantaus. En loghens cun grond squetsch dalla selvaschina vegnan curtins da schurmetg construi.

Suandontas lavurs da tgira ein vegnidas exequidas sut l'egida dil selvicultur Beat Cadruvi:

- uaul da schurmetg: 945 a,
- tgira dils urs d'uaul e biodiversitad: 157 a,
- tgira ordeifer uaul da schurmetg: 450 a,
- curtins e seivs encunter donns da selvaschinas: 335 m.

Sanaziun Via Naustgel

Igl onn 2022 ha la vischnaunca lantschau la sanaziun dalla Via Naustgel. La via cun ina lunghezza da 7.17 km ei da fetg gronda impurtonza per la cultivaziun digl uaul. Il davos tschancun naven digl anteriur tschaler da Naustgel (km 6.66) entochen tier la stalla (km 7.17) ha negina muntada per igl uaul, vegn denton duvrada per l'agricultura sco access tiels stabiliments d'alp. Igl onn vargau ein las lavurs vegnidas cuntinuadas. L'emprema etappa ha cun excepziun da pintgas lavurs da finiziun saviu vegnir terminada la fin digl onn 2023. Ils cuosts totals per questa emprema etappa muntan biabein 1.2 milliuns francs. Sper igl uffeci cantunal d'uaul e prighels dalla natira che ha susteniu il project cun surprendre 72 % dils cuosts ha la vischnaunca retschiert ina contribuziun da 90'000 francs dil *Padrinadi per vischnauncas muntagnardas*. La proxima etappa da sanaziun vegn fatga en connex cun la construcziun dalla via da meglieraziun dil Con. La suprastanza communal engrazia alla firma *Beer SA* sco era agl uffeci d'uaul e prighels dalla natira, Glion per la buna collaboraziun en connex cun la sanaziun dalla Via Naustgel.

Ulteriur engaschi dil forestalessers

La gruppa forestala presta sper la lavur principala per il departament forestal lavur per differents departaments e per tiarzas personas. Per exempel vegn manteniun, segau e nudau las sendas da viandar en vischnaunca e quei ein buca meins che 57 km. Mintg'unviern vegn pinau tier il trassé da loipa e preparau la pista da cuorsa liunga per l'uniun Nordic Surselva. Per il departament dall'agricultura eis ei vegniu construui ina punt nova cun purtaders da fier sin la via da Rosas. Era la stad 2023 ei ina gruppa da students dalla Tschechia stada engaschada duront duas jamnas tier igl uffeci forestal. Ils students prestan fetg buna lavur e vegnan era egl avegnir a cuntinuar lur engaschi. La suprastanza communal engrazia als students per la lavur prestada.

Cuminonza da maschinas forestalas Cadi (CMF)

Cun la cuminonza da maschinas forestalas Cadi possedan las vischnauncas Mustér, Sumvitg e Trun in'organisaziun cun la quala ellas san optimar il diever dallas maschinas forestalas. Il cussegl da menaschi dalla CMF Cadi secumpo-na dils selviculturs dallas treis vischnauncas. Il december ha la CMF astgau prender en funcziun la maschina nova Mecalac 11MWR. Ei setracta d'ina maschina multifunziunala per lavurs vida lenna, segar scarpas e per manteniment da vias. Cun quella maschina ha la CMF legrevlamein saviu engrondir il parc da maschinas. La cuminonza da maschinas forestalas Cadi ha fatg igl onn 2023 cun la maschina da runar lenna 536 (350) uras per nosa vischnaunca. Il cargader sin rodas dalla marca Volvo ha prestau 107 (82) uras per nosa vischnaunca.

8.3 Energia

Ovra Rein Anteriu SA ed Ovra Russein SA

L'aua ei per las finanzas communalas da gronda impurtonza. L'Ovra Rein Anteriu SA e l'Ovra Russein SA procuran gia dapi onns per impurtontas entradas. Era igl onn 2023 ha la vischnaunca profitau dallas participaziuns vid l'Ovra Rein Anteriu SA e l'Ovra Russein SA. Tier l'Ovra Russein SA succeda la cumpra e la vendita dall'energia buc entras la vischnaunca. La vischnaunca retscheiva perencunter mintg'onn ina dividenda. Igl onn 2023 munta la dividenda biabein 247'900 francs.

L'energia da participaziun ed igl entir dabien dall'energia da concessiun e participaziun dall'Ovra Rein Anteriu SA ha la vischnaunca vendiu alla *Repower SA* ed all'*Axpo SA*. Ils gronds tgaubrochels sil marcau dall'energia han procurau per in prezi da vendita zun interessant. Per nosa vischnaunca munta il gudogn ord la vendita d'energia da concessiun e participaziun 998'000 francs.

Ovra hidraulica Cumpadials

Ils 10 d'avrel 2022 ha la cuminonza dils votants approbau il project dall'ovra hidraulica Cumpadials. Ei setracta d'ina ovra hidraulica en cumbinaziun cull'aua da beiber la quala ei gia vegnida risguardada tier la planisaziun e la construcziun dil

niev provediment d'aua Sumvitg/Sogn Benedetg e Cumpadials/Clavadi. La produziun d'energia da questa ovra dependa dil quantum d'aua che las fontanas a Murtès furneschan e quel variescha tenor la situaziun da neiv igl unviern e tenor las periodas cun plievias igl ulteriur temps digl onn. Emprema prioritad ha adina il provediment d'aua ordinari e mo il surpli dall'aua sa vegnir turbinas ella centrala che sesanfla a Cumpadials sper l'anteriura casa da scola. Las installaziuns els loghens nua ch'ei vegn priu aua ord la lingia da pressiu ed il pilotadi dalla turbina procuran che quella prioritad vegn adina tenuta en automaticamein. Sin fundament dallas miseraziuns dil quantum d'aua che flessegia ella stiva d'aua a Murtès sa vegnir quintau cun ina produziun annuala ell'ovra a Cumpadials da rodund 500'000 entochen 1'000'000 uras kilowat (kWh). Sch'ins pren ina unitad da habitar (habitaziun) che drova ella media ca. 6'000 kWh per onn savess l'ovra da Cumpadials cuvierer il diever da 80 entochen 160 habitaziuns. Oriundamein era previu da baghegiar l'ovra igl onn 2022. Muort ina revisiun dall'ordinaziun federala pertuccont promoziun dall'energia ha la suprastanza communal giu decidiu da spustar il project sigl onn 2023. Quei damai che l'ordinaziun ei vegnida revedida en favur d'ovras pintgas. Naven digl onn 2023 surpren la Confederaziun tochen 50 % dils cuosts renconuschi tier la construcziun d'ovras cun aua da beiber cun prestaziuns sut 1 megawat (MW). Cun spustar quest project ha la vischnaunca consequentamein saviu profitar d'ina contribuziun considerabla dalla Confederaziun.

Miez uost han las lavurs per la lingia da pressiu naven dil quartier Foppa entochen giu tier la centrala sper la casa da scola entschiet. Quei ei il davos tschancun dalla lingia da pressiu che colligia il reservuar da Murtès culla centrala a Cumpadials. El medem mument ei era vegniu construui ina nova lingia d'aua pil provediment d'aua da Cumpadials sin quei tschancun e cheutras han pliras casas el contuorn dalla lingia nova survegniu ina nova colligiazun cul provediment d'aua. Il settember han las lavurs vid il baghetg dalla centrala entschiet. Quellas lavurs han cumpigliu il baghetg sez, la

lingia per spisgentar l'electricitad producida ella reit dalla Repower a Caharli ed il canal da deflussiu dall'aua turbinada ch'ei colligiau culla canalizaziun d'aua schubra da Cumpadials. Ils 20 da november 2023 ha la firma Troyer dil Tirol dil sid entschiet culla montascha e las installaziuns per la turbina ed il pilotadi da quella. Treis dis avon Nadal ei l'ovra hidraulica Cumpadials vegnida prida en funcziun. Entochen la fin digl onn ha l'ovra produciu ca. 15'000 kWh.

Ovra hidraulica Resgia

Igl onn 2008 ha la suprastanza communal giu incaricau il biro d'inschignier Deplazes d'elaborar in preproject per utilisar l'aua dalla Val Luven. La fin digl onn 2013 ha il biro d'inschignier presentau il preproject per in'ovra hidraulica a Rabius alla suprastanza communal. Quel preveda dad utilisar l'aua dalla Val Luven che nescha el territori dil Lag Serein e meina a Rabius/Marias el Rein per producir energia electrica. L'aua digl Ual dalla Val Luven vegn tschaffada sin ina altezia da biabein 1'735 m sur mar e vegn da leu menada en ina lingia da pressiu cun ina lunghezza da 2'580 m entochen ella centrala Resgia ad Igniu. La centrala ei preveda gest sper il baghetg economic dalla vischnaunca ad Igniu. Il preproject digl onn 2013 preveda cuosts d'investiziun da rodund 11.4 milliuns francs. La produziun annuala munta circa 6.9 milliuns kWh. Quei corrispunda al diever d'energia da biabein 1'000 casas d'ina famiglia. Avon 10 onns era la situaziun sil marcuo dall'energia fetg malgessa ed ina realisaziun dil project fuss ord vesta economica strusch stada realisabla. Oz ei il temps pli madirs. Ils davos onns ha ei dau dabia midadas sin quei sector. La Confederaziun ha lantschau sia strategia d'energia 2050. Las mesiras da coc da quella strategia ein dad ina vart da promover indrezs che produceschan energia regenerabla e da l'autra vart d'augmentar l'effizienzia tiel diever d'electricitad. Plinavon ha il Cussegl federal approbau la revisiun dall'ordinaziun tier la lescha d'energia federala. Daniev san ovras pintgas vegnir sustenidas finanziamein cun 50 - 60 % dils cuosts da construcziun. Sin fundament da quella situaziun semidada ha la suprastanza communal decidiu da perseguitar vinavon il project per in'ovra hidraulica Resgia. Sin proposta dalla suprastanza communal ha la radunanza communal dils 23 d'uost 2023 concediu in credit da planisaziun da 300'000 francs. Cun quei credit duei in project da concessiun vegnir elaboraus che cuntegn

- il plan da termins da baghegiar entochen il prender en funcziun l'ovra,
- la finanziaziun dil project,
- ina prognosa dils cuosts annuals,
- la fuorma da proprietad dall'ovra,
- il messadi als organs communs per saver decider davart la realisaziun dall'ovra.

8.4 Stizuns dils vitgs da Rabius e Surrein

Gia dapi plirs onns han las stizuns da Rabius e Surrein che vegnan menadas dalla Societad cooperativa da consum Surrein-Rabius da cumbatter per survivor. La vischnaunca ha gia concediu pliras gadas daners alla societad per garantir la liquiditad resp. il survivor dallas stizuns da Surrein e Rabius. Igl onn 2015 ha la vischnaunca concediu in emprest senza tscheins il qual ei igl onn 2020 vegnius relaschaus. Igl onn 2022 ha la vischnaunca concediu ina contribuziun da 25'000 francs per la renovaziun dalla stizun da Surrein. Plinavon ha ella concediu ina segirtad da 25'000 francs enviars il furnitur PRIMA. A caschun dalla radunonza generala dalla primavera 2023 ha la Societad cooperativa da consum Surrein-Rabius danovamein presentau in deficit da circa 40'000 francs. Plinavon han ils responsabels fatg attents sin la problematica dalla liquiditad. Muort l'impurtonza da stizuns dil vitg per nossa societad ha la suprastonza communal purschiu maun da segidar. Ensemen cun la sviluppadra regionala *Céline Meury* ha ella perquei organisau in workshop culs responsabels dalla Societad cooperativa da consum Surrein-Rabius. Suenter il workshop ei ina gruppa da lavur alla quala han fatg part la suprastonza dalla societad, la sviluppadra regionala, il parsura communal ed il canzlist communal s'occupada cun igl avegnir dallas stizuns. Suenter ina analisa approfondada ei la gruppa da lavur vegnida tier la conclusiun che la stizun da Rabius sto vegnir serrada per saver garantir a liungavesta silmeins ina stizun ellas fracziuns da Surrein e Rabius. Per la stizun da Surrein eis ei vegniu definiu la finamira d'introducir ina stizun digitala la quala duei vegnir menada parzialmeins senza personal. Ils 31 d'october 2023 ha la gruppa da lavur presentau ils resultats dall'analisa en casa da scola a Rabius. Ils 24 da november 2023 ha la radunonza dalla Societad cooperativa da consum Surrein-Rabius decidiu da serrar la stizun da Rabius culs 31 da december 2023. La decisiun da proponer da serrar ina stizun ei buca stada semplia. Sin fundament dalla situaziun eis ei deplorablameins stau la suletta gesta decisiun. Il parsura communal ed il canzlist communal s'engaschan era igl onn 2024 per la societad cun la finamira da saver far ils proxims pass per l'introducziun d'ina stizun digitala ch'ei prevedida schebein la finanziaziun sa vegnir reglada igl onn 2025.

8.5 Project Cuminonza Fraissen a Rabius

En connex cun la revisiun dalla planisaziun locala ei l'idea naschida da crear in zona da habitar per personal. La suprastonza communal ei stada dil meini da buca mo crear la zona mobein gest instradar in project. L'idea ei da baghegiar ina casa cun habitaziuns per personal stagialn e personal ch'ei sur onn engaschau els secturs commerci, turissem e sanadad. Il project duei vegnir realisau cun ina societad cooperativa da baghegiar.

En ina emprema fasa ha la suprastonza communal incaricau igl architect *Gian-Andrea Beer* dalla firma Beer SA d'elaborar ina prestudia ch'ei la basa per saver menar discussiuns cun personas ni fatschentas che vulan separticipar sco societaris. Entras l'organisaziun dalla societad cooperativa eis ei pusseivel da retscheiver emprests cun tscheins favoreivels dalla Confederaziun (p. ex. fonds de roulement). Il concept elaboraus ha la finamira fundamentala da saver realisar ina casa cun habitaziuns per tscheins favoreivels.

9 Finanzas

9.1 Quen da gudogn e sperdita

Il quen da gudogn e sperdita per igl onn da fatschenta 2023 siara cun expensas da 10'490'264 francs ed entradas da 10'706'213 francs, quei che dat in surpli d'entradas da 215'950 francs cun risguardar prefinanziaziuns da 2'600'000 francs. Il preventiv 2023 quintava cun in gudogn da 1'299'050 francs. Sco gia igl onn vargau astgein pia constatar ch'il quen siara giu fetg favoreivel.

Las amortisaziuns sin la facultad administrativa ein succedidas tenor art. 23 dall'ordinaziun da finanzas per las vischnauncas. En vesta dil bien resultat eis ei vegniu fatg per la summa da 2'600'000 francs prefinanziaziuns per projects ch'eiin previ ils proxims onns. Per la sanaziun dalla Via Cavivens a Rabius eis ei vegniu risguardau ina prefinanziaziun da 500'000 francs e per la sanaziun dalla Via Camon a Cumpadials ina prefinanziaziun da 300'000 francs. Per la sanaziun dalla casa da scola Rabius eis ei vegniu fatg ina prefinanziaziun da 900'000 francs e per la sanaziun dalla casa da scola Sumvitg 200'000 francs. Plinavon eis ei vegniu fatg ina prefinanziaziun da 700'000 francs per il project Salischinas. Il bien resultat ei principalmeins d'attribuir allas pli aultas entradas da taglia ed als recavs en connex cun las ovras hydraulicas.

9.2 Quen d'investiziun

La vischnaunca ha fatg igl onn 2023 investiziuns bruttas da 2'778'546 francs. Cun il recav da contribuziuns e subvenziuns da 1'207'641 francs sedattan investiziuns nettas da 1'570'905 francs.

Buca tuts projects han saviu vegnir realisai sco previu. Consequentameins ein ils cuosts per investiziuns pli bass ch'el preventiv. Denter auter ha il project da sanaziun dil provediment d'aua Surrein buca saviu vegnir realisau.

9.3 Situaziun finanziaria

Sco il quen 2022 siara era il quen communal 2023 meglier che previu. Grazia allas bunas entradas sa vegnir visau ora in surpli da finanziaziun da 1'623'332 francs. Il bien resultat lai en emprema lingia declarar cun las aultas entradas entras la vendita d'energia da participaziun. Il bien resultat ha lubiu da far prefinanziaziuns dallas qualas la vischnaunca profitescha ils onns che suondan. La suprastonza communal quenta il proxims onns cun meins entradas en cumparegliaziun cugl onn da fatschenta 2023. Quei oravontut sin fundament dil fatg ch'ils prezis sin la fiera d'energia ein puspei secalmi. En vesta als projects ch'eiin lantschai ed ils projects che spetgan sin la vischnaunca da Sumvitg ils proxims onns sto la suprastonza communal vinavon haver in bien maun tier tut las investiziuns. Nus stuein vinavon risguardar il principi da prioritad tier tut nossas investiziuns.

9.4 Resultats e cefras da cumparegliaziun

Suenter amortisaziuns ordinaras da 292'529 francs (incl. amortisaziun canalisaziun e provediment d'aua) e risguar-

dond remessas, deposits e retratgas resulta in gudogn brut (cash flow) da 3'194'237 francs. Il cash flow indichescha la summa che la vischnaunca sa impunder senza augmentar il deivet. Cun quei ch'il cash flow ei pli gronds che las investiziuns nettas, sedat ei in grad d'atgna finanziaziun da 203 % che munta in surpli dalla liquiditad da 1'623'332 francs. Ulteriurs detagls muossa la suandonta tabella.

	Quen 2023	Preventiv 2023	Quen 2022
Quen da gudogn e sperdita			
<i>Expensas</i>	10'490'264	8'849'550	8'982'977
<i>Entradas</i>	10'706'213	10'148'600	9'512'073
<i>Resultat dil siaraquen</i>	+215'950	+1'299'050	+529'096
Quen d'investiziun			
<i>Expensas</i>	2'778'546	5'146'000	3'878'358
<i>Entradas</i>	1'207'641	2'332'000	2'223'204
<i>Investiziuns nettas</i>	1'570'905	2'814'000	1'655'155
Fluctuaziun dil capital			
<i>Amortisaziuns ordinarias</i>	292'529	305'400	585'057
<i>Remessas a deposits</i>	2'693'034	1'103'400	1'056'990
<i>Retratgas</i>	7'276	13'500	41'757
Gudogn brut (cash flow)	3'194'237	2'694'350	2'129'386
Investiziuns nettas	1'570'905	2'814'000	1'655'155
Surpli da finanziaziun	1'623'332		474'231
Deficit da finanziaziun		119'650	
Grad d'atgna finanziaziun	203 %	96 %	129 %

10 Ulteriurs fatgs communalis

10.1 Onn presidial da Martin Candinas

Ils 28 da november 2022 ei *Cusseglieir naziunal Martin Candinas* vegnius elegius sco president dil Cussegl naziunal. Entochen l'entschatta december 2023 ha Martin entras quei astgau senumnar il pli ault svizzer. Cusseglieir naziunal Martin Candinas ha nezegiau igl onn presidial a moda exemplarica per representar nossa tiara egl jester. Entras sias numerusas activitads organisadas ha era nies cantun profitau digl onn presidial. La vischnaunca da Sumvitg e siu vitg nativ Rabius ein oz segirafranc pli enconuschents ell'entira Svizra ed oravontut als parlamentararis. Igl uost 2023 ha el organisau la seduta dil biro dil Cussegl naziunal en Claustura a Mustér. Cun quella caschun han ils commembers dil biro visitau il Run en Val Sumvitg. El Run han las commembras ed ils commembers dil biro astgau guder in bien aperitiv da fina bial'aura. Silsunter ha giu liug ina tscheina ell'ustria Greina a Rabius en presenza dil *cancelier federal Walter Thurnherr*, dil *Cusseglieir guvernativ Marcus Caduff*, dil *cancelier cantunal Daniel Spadin* e representants dalla politica regiunala. La stad 2023 ha Martin Candinas fatg ina tura d'ina jamna cun velo naven dil Lag da Tuma entochen a Basilea ed aschia visitau tut ils cantuns sper il Rein. Cun quella caschun ha Martin buca mo fatg attents sin l'impurtonza dil Rein mobein vuliu colligiar ils cantuns al Rein.

Duront igl onn presidial ha Martin plinavon visitau pliras tiaras jastras. In punct culminont ei segirafranc stau la viseta dil *Papa* a Ruma. Malgrad ils inscuters cun grondas personalitads ha el mai emblidau las ragischs e priu temps per in grond diember da visitaders a Berna en Casa federala. In ulteriur project per il qual el ei s'engaschaus cun grond cor ei stau la sessiun per persunas cun impediments che ha giu liug ils 24 da mars 2023 a Berna. La suprastanza communal e la populaziun dalla vischnaunca Sumvitg engrazian a Ti Martin per il prestau duront Tiu onn presidial. Ti has representau nossa tiara a moda exemplarica e tier tut Tias incumbensas has adina era priu peda pils pigns da nossa tiara.

10.2 Viadi a Berna

Ils 14 da settember 2023 e 20 da settember 2023 ha la vischnaunca envidau convischinas e convischins ad in viadi a Berna per visitar Cusseglieir naziunal Martin Candinas en Casa federala. Agl invit han rodund 100 convischinas e convischins dau suatientscha. Sper ina viseta sin tribuna dil Cussegl naziunal e dil Cussegl dils stans han convischinas e convischins astgau guder ina guida atras la Casa federala cun *Gianna Caviezel*. Plinavon ein *Cusseglieir dils stans Stefan Engler* e Cusseglieir naziunal Martin Candinas stai a disposiziun per damondas. Sco punct culminont ei stau la viseta dil biro presidial da Martin Candinas. La suprastanza communal engrazia a tuttas convischinas ed a tuts convischins per ils emperneivels dis e spera ch'il viadi a Berna resti ditg en buna memoria. Plinavon engrazia la suprastanza communal a Gianna Caviezel, Cusseglieir naziunal Martin Candinas e Cusseglieir dils stans Stefan Engler per las interessantas historias ed il temps ch'els han priu per nus. In special engraziell fetg admetta la suprastanza communal al team dall'administraziun communal per l'exemplarica organisaziun dallas duas visetas.

10.3 Elecziuns dil Cussegl nazional

Il 22 d'october 2023 han giu liug las elecziuns nazionalas. A caschun da quellas elecziuns ei Cusseglieier nazional Martin Candinas vegnius reelegius cun igl excellent resultat da 28'400 vuschs, che munta 6'605 vuschs dapli che la candidata sil secund rang. A caschun da sia fiasta ell'ustria Greina ha il parsura communal surdau in pign present en num dalla vischnaunca Sumvitg. La suprastanza communal giavischa vinavon gronda satisfacziun a Cusseglieier nazional Martin Candinas per sia impurtonta lavur en favur dil cantun Grischun. In grond compliment va era a nos dus giuvens da nosssa vischnaunca per lur excellents resultats. Quei ein stai nies canzlist communal Fabian Collenberg cun in resultat da 1'493 vuschs, notabene il meglier resultat davart dils giuvens e la *Flavia Schaniel* cun in resultat da 926 vuschs. Mo cun il sustegn da tuts gartegia ei a nus da saver tarmetter il megliers a Berna.

10.4 Sentupada cun fatschentas

Sco gia igl onn 2022 ha la suprastanza communal era igl onn vargau envidau las fatschentas ad in inscunter. A caschun da quella sentupada ils 3 da november 2023 ha il parsura communal referiu davart il spazi da habitar en nosssa vischnaunca. Plinavon ein las representantas ed ils representants dallas fatschentas vegni orientai davart il project "Cuminonza Fraissen" a Rabius. En rama dalla procedura da strategia ei igl inscunter cun las fatschentas vegnius definius sco occurrenza che duei sche pusseivel vegnir menada atras inagada per onn. La suprastanza communal engrazia allas interprendidras ed als interprendiders che han priu part agl inscunter dil november 2023.

10.5 Sentupada cun secundindigens

Il 4 da november 2023 ha la suprastanza communal envidau ils secundindigens ad in inscunter en casa da scola a Surrein. Rodund 120 secundindigens han dau suatientscha agl invit. La finamira digl inscunter ei stau d'emprender d'enconuscher ils numerus secundindigens e da saver presentar nosssa vischnaunca. A caschun da quell'occurrnza ha il parsura communal presentau ils resultats dalla procedura da strategia, nos menaschis comunals, las sfidas ed il project Salischinas. Silsuenter ha la vischnaunca envidau ils secundindigens ad in aperitiv. La suprastanza communal ei stada surprida dil grond diember da participonts. Las bunas discussiuns han mussau ch'ina gronda part da nos secundindigens s'identificheschan cun nosssa vischnaunca. Ord quei motiv eis ei nosssa obligaziun

d'integrar ils secundindigens aschi bein sco pusseivel en nosssa communitad.

Entras la gassetta communal **Las Squadras** ch'ei cumparida treis gadas ein las convischinas ed ils convischins vegni orientai periodicamein davart impurtonts schabetgs ed eveniments succedi en vischnaunca. Sche Vus haveis interessantas contribuziuns per Las Squadras, s'annunziei nunschenadamein tier l'administraziun communal.

11 Conclusiun

En num dalla suprastanza communal admettein allas collaboraturas ed als collaborats da nosssa vischnaunca, a tut ils officials, sco era a tut quels che ein s'engaschai en ina moda u l'autra activamein pil beinfunziunar da nosssa communitad in cordial engraziel fetg.

Era sche tut ei suttamess ad in continuau semidar, baul en favur, baul en disfavour da nus e nosssa communitad, lein nus tuttina ensemen cun Vus, preziadas convischinas e preziai convischins, era igl onn 2024 ughegiar novas sfidas e s'engaschar pil beinstar communal. Lein far quei comunablamamein cun plascher, cul duiu respect in visavi l'auter e cun haver in'ureglia pil meini e pils basegns dil concarstgaun e dil convischin.

La suprastanza giavischa a Vus, preziadas convischinas e preziai convischins, pigl onn current tut bi e bien, buna sanadad e la protecciun dil Tutpussent.

Sumvitg, matg 2024

Suprastanza communal Sumvitg

Il president communal
Patrick Schaniel

Il canzlist communal
Fabian Collenberg

Quen da gudogn e sperdita sur treis scalems

	Quen 2023	Preventiv 2023	Quen 2022
Cuosts da menaschi	7'187'331.30	7'288'350	7'393'411.48
30 Cuosts da personal	1'557'267.97	1'494'200	1'536'699.20
31 Cuosts da menaschi e material	2'020'975.49	2'437'650	2'463'245.25
33 Amortisaziuns facultad administrativa	292'528.66	305'400	585'057.25
35 Deposit en fondos e finanziaziuns specialas	93'034.30	103'400	56'989.65
36 Cuosts da transfer	3'223'524.88	2'947'700	2'751'420.13
37 Contribuziuns transitorias	0.00	0	0.00
Recavs da menaschi	9'588'552.44	9'145'600	8'458'520.70
40 Recav fiscal	3'152'847.75	2'316'000	3'193'616.00
41 Regals e concessiuns	2'125'163.52	2'282'500	1'825'569.57
42 Indemnisaziuns	3'382'567.87	3'728'200	2'504'228.29
43 Divers recavs	71'831.70	35'000	58'565.15
45 Retratga ord fondos e finanziaziuns specialas	7'275.70	13'500	41'757.44
46 Recav da transfer	848'865.90	770'400	834'784.25
47 Contribuziuns transitorias	0.00	0	0.00
Resultat dall'activitad da menaschi	2'401'221.14	1'857'250	1'065'109.22
34 Cuosts da facultad	24'525.60	24'000	31'772.33
44 Recav da facultad	439'254.30	465'800	495'759.35
Resultat da finanziaziun	414'728.70	441'800	463'987.02
Resultat operativ	2'815'949.84	2'299'050	1'529'096.24
38 Cuosts extraordinaris	2'600'000.00	1'000'000	1'000'000.00
48 Recav extraordinari	0.00	0	0.00
Resultat extraordinari	2'600'000.00	1'000'000	1'000'000.00
Resultat total quen da gudogn e sperdita	215'949.84	1'299'050	529'096.24
(+ = surpli dils recavs / - = surpli dils cuosts)			
39 Scuntradas internas	678'406.69	537'200	557'792.75
49 Scuntradas internas	678'406.69	537'200	557'792.75

Quen d'investiziun			
	Quen 2023	Preventiv 2023	Quen 2022
Cuosts d'investiziun	2'778'545.86	5'146'000	3'878'358.41
50 Beins materials dalla facultad administrativa	2'778'545.86	4'896'000	3'878'358.41
51 Investiziuns sin quen da tiarzas personas	0.00	0	0.00
52 Beins d'investiziun immaterials	0.00	0	0.00
54 Emprests	0.00	0	0.00
55 Participaziuns e capital da basa	0.00	0	0.00
56 Atgnas contribuziuns d'investiziun	0.00	250'000	0.00
58 Investiziuns extraordinarias	0.00	0	0.00
Recavs d'investiziun	1'207'640.50	2'332'000	2'223'203.69
60 Transferiments dalla facultad administrativa ella facultad finanz.	0.00	0	0.00
61 Restituziuns	0.00	0	0.00
62 Transferiments da beins d'investiziun ella facultad finanziaria	0.00	0	0.00
63 Contribuziuns d'investiziun sin agen quen	1'207'640.50	2'332'000	2'223'203.69
64 Restituziuns d'emprests	0.00	0	0.00
65 Transferiments da participaziuns ella facultad finanziaria	0.00	0	0.00
66 Restituziuns d'atgnas contribuziuns d'investiziun	0.00	0	0.00
68 Entradas d'investiziuns extraordinarias	0.00	0	0.00
Resultat quen d'investiziun	-1'570'905.36	-2'814'000	-1'655'154.72
Atgna finanziaziun	3'194'237.10	2'694'350	2'129'385.70
Resultat da finanziaziun	1'623'331.74	-119'650	474'230.98
(+ = Surpli da finanziaziun / - = deficit da finanziaziun)			

Cefras indicativas		
Grad d'atgna finanziaziun	203.34 %	128.65 %
Quota d'atgna finanziaziun	31.85 %	23.78 %
Quota dil survetsch da capital	3.10 %	6.85 %
Quota diils deivets brut	69.44 %	74.36 %
Quota d'investiziun	28.93 %	36.38 %
Facultad net absolut	4'040'377	2'417'045
Facultad net per habitont	3'738	2'207

Survesta	Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
0 ADMINISTRAZIUN GENERALA Cuosts netto	712'308.81	241'715.76 470'593.05	697'300	214'300 483'000	690'824.47	267'502.48 423'321.99
1 UORDEN PUBLIC E SEGIRTAD PUBLICA, DEFENSIUN Cuosts netto	247'646.01	180'933.55 66'712.46	266'700	159'300 107'400	270'975.50	184'975.80 85'999.70
2 SCOLAZIUN Cuosts netto	3'071'324.35	227'121.85 2'844'202.50	2'976'700	213'700 2'763'000	2'669'304.20	194'332.00 2'474'972.20
3 CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGIA Cuosts netto	243'447.01	49'407.30 194'039.71	237'000	29'300 207'700	236'902.74	17'449.95 219'452.79
4 SANADAD Cuosts netto	918'264.06	20'436.65 897'827.41	698'600	25'000 673'600	624'445.55	17'653.50 606'792.05
5 OVRAS SOCIALAS Cuosts netto	175'421.47	5'603.55 169'817.92	221'600	5'000 216'600	187'248.70	80'159.60 107'089.10
6 TRAFFIC Cuosts netto	1'738'754.68	441'254.55 1'297'500.13	999'750	335'100 664'650	1'388'201.35	416'376.75 971'824.60
7 PROTECZIUN DIGL AMBIENT ED ORGANISAZIUN DIL TERRITORI Cuosts netto	995'098.97	863'494.15 131'604.82	923'200	765'700 157'500	964'675.49	863'022.09 101'653.40
8 ECONOMIA PUBLICA Recav netto	2'323'952.18 703'116.12	3'027'068.30	1'760'800 1'674'900	3'435'700	1'881'103.73 141'541.68	2'022'645.41
9 FINANZAS E TAGLIAS Recav netto	64'046.05 5'585'131.72	5'649'177.77	67'900 4'897'600	4'965'500	69'294.83 5'378'660.39	5'447'955.22
Cuosts totalas	10'490'263.59		8'849'550		8'982'976.56	
Recavs totalas		10'706'213.43		10'148'600		9'512'072.80
surpli dils cuosts						
surpli dils recavs	215'949.84		1'299'050		529'096.24	

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
0	ADMINISTRAZIUN GENERALA	712'308.81	241'715.76	697'300	214'300	690'824.47	267'502.48
	Cuosts netto		470'593.05		483'000		423'321.99
0110	Legislativa	65'853.00		49'100		43'870.68	
	Cuosts netto		65'853.00		49'100		43'870.68
3000.00	Sedutas e schurnadas cumissiuns	9'857.50		4'000		11'277.20	
3000.01	Sedutas e schurnadas cumissiun da gestiun	4'170.00		4'000		4'980.00	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	809.70		300		401.90	
3102.00	Stampats e publicaziuns	2'813.65		3'000		2'629.15	
3102.01	Fegl'ufficial Surselva	18'678.15		20'000		19'173.15	
3130.00	Francaturas	2'905.15		4'000		5'323.68	
3130.01	Lavurs da tiarzas personas	21'394.30		10'000			
3132.00	Revisiun externa	3'222.55		3'300			
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	2'002.00		500		85.60	
0120	Executiva	130'628.60	6'990.10	122'300	2'500	140'327.65	4'726.20
	Cuosts netto		123'638.50		119'800		135'601.45
3000.00	Salarisaziun	89'000.00		89'000		89'000.00	
3001.00	Sedutas e schurnadas	11'111.00		8'000		10'104.75	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	7'027.10		7'000		6'907.00	
3052.00	Cassa da pensiun	4'444.20		4'800		2'222.10	
3053.00	Assicuranzas d'accident e malsogna	841.15		500		688.95	
3099.00	Ulteriurs cuosts da personal	422.30		500		50.00	
3113.00	Cumpra sistem d'eed					10'406.45	
3130.20	Contribuziuns da commembradi	1'000.00		1'000		1'000.00	
3132.00	Cussegliaziun specialisada ed expertisas	453.60		500			
3170.00	Cuosts da viadi e spesas da representaziun	16'329.25		11'000		19'948.40	
4260.00	Restituziuns		6'490.10		2'000		4'226.20
4910.00	Scuntrada interna - lavurs		500.00		500		500.00
0210	Administraziun communal	483'255.56	193'448.66	489'800	191'500	469'615.44	204'883.28
	Cuosts netto		289'806.90		298'300		264'732.16
3010.00	Salarisaziun	316'788.95		314'000		309'375.50	
3049.00	Supplements	792.00					
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	25'640.10		26'000		25'424.40	
3052.00	Cassa da pensiun	18'700.80		19'000		17'887.20	
3053.00	Assicuranzas d'accident e malsogna	3'069.10		2'500		2'535.95	
3090.00	Scolaziun e formaziun	225.00		1'000		1'371.80	
3099.00	Ulteriurs cuosts da personal	6'886.20		1'000		1'089.90	
3100.00	Material da biro	10'573.88		7'000		7'867.29	
3102.00	Stampats e publicaziuns	2'584.80		3'500		3'646.85	
3110.00	Cumpra da moblias e maschinas da biro	5'383.95		5'000		59.00	
3113.00	Cumpra sistem d'eed	7'747.70		25'000		95.25	
3130.00	Taxas da tiarzas personas	9'051.66		7'000		8'196.30	
3130.01	Telefon e comunicaziun	4'552.11		6'000		5'017.55	
3130.02	Francaturas	9'032.43		7'000		8'445.78	
3130.03	Spesas schec postal e bancas	1'736.28		2'500		1'814.63	
3130.04	Archiv communal	84.50		2'000		63.00	
3130.05	Cuosts da stumaziun	418.10		1'000		932.25	
3130.06	Spesas EasyPark SA	680.58		500		581.83	
3130.20	Contribuziuns da commembradi	1'586.00		2'000		1'746.00	
3134.00	Assicuranzas da caussas	4'183.70		4'200		4'180.80	
3150.00	Manteniment da maschinas e moblias			1'000		699.00	
3153.00	Manteniment e support sistem d'eed	18'602.83		18'000		33'368.89	
3169.00	Affittaziun maschinas da copiar	2'398.19		2'800		2'747.92	
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	1'112.95		500		962.30	
3611.00	Indemnisaziun cantun uffeci d'informatica	5'575.00		6'400		5'807.65	
3612.00	Contribuziuns regiun - Regiun Surselva	10'408.75		9'900		10'698.40	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	440.00					
3920.00	Scuntrada interna - tscheins da biro	15'000.00		15'000		15'000.00	

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
4210.00	Taxas administraziun generala		62'849.86		60'000		63'569.53
4250.00	Vendita da material da biro		1'627.90		1'000		1'661.75
4260.00	Restituziuns cuosts da personal				3'000		9'359.20
4260.01	Restituziun spesas da stumaziun		526.85		1'000		998.30
4611.00	Indemnisaziun per uffeci da finanzas		92'507.05		93'000		93'394.70
4614.00	Indemnisaziun incasso taglia da pleiv		5'123.00		5'000		4'779.60
4699.00	Redistribuziun taxa da CO ²		770.10		500		954.60
4900.00	Scuntrada interna - material		2'043.90		2'500		2'165.60
4910.00	Scuntrada interna - lavurs		28'000.00		25'500		28'000.00
0220	Uffeci da baghegiar	32'571.65	41'277.00	36'100	20'300	37'010.70	57'893.00
	Cuosts netto				15'800		
	Recav netto	8'705.35				20'882.30	
3000.00	Salarisaziun	4'922.50		4'200		4'257.50	
3001.00	Sedutas e schurnadas	3'650.00		3'800		3'950.00	
3090.00	Scolaziun e formaziun			500			
3100.00	Material da biro e stampats			100			
3130.00	Telefon e comunicaziun	249.00		300		244.20	
3130.20	Contribuziuns da commembradi	200.00		200		200.00	
3132.00	Cussegliaziun specialisada ed expertisas	6'489.25		10'000		12'027.10	
3153.00	Manteniment e support sistem d'eed	2'250.30		2'500		2'250.30	
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	2'184.60		2'000		1'500.00	
3900.00	Scuntrada interna - material	626.00		500		581.60	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	12'000.00		12'000		12'000.00	
4210.00	Taxas lubientschas da baghegiar		39'347.00		20'000		37'673.00
4260.00	Restituziuns						2'985.00
4270.00	Multas						15'000.00
4990.00	Scuntrada interna - taxas		1'930.00		300		2'235.00
1	UORDEN PUBLIC E SEGIRTAD PUBLICA, DEFENSIUN	247'646.01	180'933.55	266'700	159'300	270'975.50	184'975.80
	Cuosts netto		66'712.46		107'400		85'999.70
1110	Polizia	10'210.45	560.00	11'300	200	8'168.75	932.00
	Cuosts netto		9'650.45		11'100		7'236.75
3101.00	Material da menaschi e diever	1'815.50		3'000			
3132.00	Controllas polizialas	2'132.45		3'000		1'906.25	
3153.00	Manteniment e support sistem d'eed			1'300			
3900.00	Scuntrada interna - material	150.00		500		150.00	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	6'112.50		3'500		6'112.50	
4270.00	Multas		560.00		200		932.00
1400	Dretg general	17'536.90	19'321.45	15'800	10'000	17'829.05	19'738.15
	Cuosts netto				5'800		
	Recav netto	1'784.55				1'909.10	
3130.00	Mutaziuns geometricas	5'054.25		3'000		6'138.35	
3611.00	Revisiun schazetgs d'immobilies	1'108.60		1'000			
3612.00	Cuosts uffeci civil Surselva - Regiun Surselva	5'213.10		5'400		5'358.25	
3612.01	Cuosts uffeci da scussiun e stumaziun Surselva - Regiun Surselva	6'160.95		6'400		6'332.45	
4260.00	Restituziuns		2'037.20				956.95
4602.00	Participaziun al gudogn dil cudisch funsil Cadi		17'284.25		10'000		18'781.20
1500	Pumpiers	67'816.36	40'661.50	75'200	24'000	79'288.20	26'896.50
	Cuosts netto		27'154.86		51'200		52'391.70
3101.00	Cumpra material da menaschi e diever	945.23				3'074.35	
3134.00	Assicuranzas da caussas	2'619.10		2'400		2'574.20	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	10'203.00		13'700		10'203.00	
3611.00	Controllas da fiug uffeci cantunal	1'040.00		1'500		1'040.00	
3612.00	Cumpart Pumpiers Sumvitg-Trun	44'701.70		54'400		55'589.50	
3612.01	Expensas ord barschaments e seracass	5'854.05		1'000		995.00	

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
3910.00	Scuntrada interna - lavurs					3'734.00	
3930.00	Scuntrada interna - manteniment	2'453.28		2'200		2'078.15	
4200.00	Taxas da cumpensaziun		40'661.50		24'000		26'896.50
1506	Organisaziun regiunala da pumpiers	115'603.80	115'603.80	121'100	121'100	133'473.15	133'473.15
3010.00	Salarisaziun e schulda	68'925.05		58'000		58'744.50	
3090.00	Scolaziun e formaziun			5'000			
3099.00	Ulteriurs cuosts da personal	3'041.80		3'500		3'809.70	
3100.00	Material da biro e stampats	629.20		1'000		682.00	
3101.00	Cumpra material da menaschi e diever	14'972.85		30'000		39'026.60	
3111.00	Cumpra da maschinas, vehichels ed uaffens	5'173.85				14'951.95	
3120.00	Provediment e dismessa	46.55				43.95	
3130.00	Communicaziun e francaturas	1'252.20		1'500		1'330.55	
3130.20	Contribuziuns da commembradi	503.10		600		503.10	
3134.00	Assicuranzas da caussas	7'303.70		8'600		7'704.25	
3137.00	Taglia e taxa da traffic	395.80		400		87.10	
3151.00	Manteniment maschinas, vehichels ed uaffens	8'999.70		10'000		4'615.55	
3612.00	Expensas ord barschaments e seracass	2'374.50		500		123.90	
3612.01	Cuosts administrativs	1'850.00		2'000		1'850.00	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	135.50					
4260.00	Entradas ord barschaments e seracass		13'964.85		1'000		6'400.40
4270.00	Multas		3'960.00		2'500		5'240.00
4612.00	Cumpart vischnaunca Sumvitg		44'701.70		54'400		55'589.50
4612.01	Cumpart vischnaunca Trun		46'662.55		56'200		58'310.75
4631.00	Contribuziuns cantunalas		6'314.70		7'000		7'932.50
1620	Protecziun civila	26'257.40	4'786.80	22'600	4'000	24'665.20	3'936.00
	Cuosts netto		21'470.60		18'600		20'729.20
3010.00	Salarisaziun	1'200.00		1'200		1'200.00	
3120.00	Energia electrica	2'733.30		1'500		1'491.05	
3130.00	Telefon, communicaziun	1'503.00		1'500		1'503.00	
3134.00	Assicuranzas da caussas	776.95		800		639.10	
3144.00	Manteniment dils baghetgs	12'504.80		10'000		12'127.15	
3611.00	Cumpart cuosts da scolaziun	7'327.35		7'500		7'355.40	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	212.00		100		349.50	
4479.00	Tscheins da localitads		1'786.80		1'000		936.00
4631.00	Contribuziuns cantunalas		3'000.00		3'000		3'000.00
1621	Stab directiv communal civil	10'221.10		20'700		7'551.15	
	Cuosts netto		10'221.10		20'700		7'551.15
3010.00	Salarisaziun	550.00		10'000		910.00	
3090.00	Scolaziun e formaziun	1'865.60		1'500		919.80	
3101.00	Material da menaschi e diever			5'000			
3130.00	Lavurs da tiarzas personas			1'000			
3151.00	Staziun IMIS denter Sumvitg e Breil			200		625.60	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	7'805.50		3'000		5'095.75	
2	SCOLAZIUN	3'071'324.35	227'121.85	2'976'700	213'700	2'669'304.20	194'332.00
	Cuosts netto		2'844'202.50		2'763'000		2'474'972.20
2110	Scoletta	92'158.65		100'000		75'437.80	
	Cuosts netto		92'158.65		100'000		75'437.80
3612.00	Contribuziun consorzi da scola Sumvitg-Trun	92'158.65		100'000		75'437.80	
2120	Scalem primar	494'171.25		540'000		460'065.90	
	Cuosts netto		494'171.25		540'000		460'065.90
3612.00	Contribuziun consorzi da scola Sumvitg-Trun	494'171.25		540'000		460'065.90	

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
2130	Scalem superiur / scalem secundar I	493'550.90		410'400		434'754.30	
	Cuosts netto		493'550.90		410'400		434'754.30
3612.00	Contribuziun consorzi da scola Sumvitg-Trun	478'728.00		410'000		434'476.00	
3612.01	Scola da talents - Regiun Surselva	14'822.90		400		278.30	
2170	Immobilias da scola	1'601'289.45	217'456.95	1'587'100	204'900	1'372'314.05	184'696.65
	Cuosts netto		1'383'832.50		1'382'200		1'187'617.40
3010.00	Salarisaziun	115'139.40		113'000		114'416.00	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	9'363.70		9'500		9'326.65	
3052.00	Cassa da pensiun	9'027.60		9'500		8'805.60	
3053.00	Assicuranzas d'accident e malsogna	1'120.80		800		930.20	
3099.00	Ulteriurs cuosts da personal			500			
3101.00	Material da menaschi e diever	8'852.80		10'000		10'876.25	
3110.00	Cumpra da mobiliias	490.00					
3111.00	Requisits da gimnastica	5'883.00		5'000		4'069.40	
3111.01	Cumpra da maschinas, vehichels ed uaffens			5'000		2'246.70	
3120.00	Energia electrica	11'987.00		11'000		9'284.45	
3120.01	Scaldament	60'782.95		100'000		113'058.50	
3120.02	Taxas serenera ed aua	24'272.95		21'000		21'533.80	
3134.00	Assicuranzas da caussas	9'824.95		9'000		8'808.75	
3137.00	Taglia e taxa da traffic	148.20		100		78.20	
3144.00	Manteniment dils baghetgs	55'714.15		100'000		178'047.30	
3150.00	Manteniment da mobiliias e maschinas	3'416.40		1'000		420.35	
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	1'500.70		1'500		1'761.60	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	64'829.50		64'600		64'700.75	
3612.00	Contribuziun consorzi da scola Sumvitg-Trun	115'239.35		120'000		109'779.30	
3893.00	Deposit en prefinanziaziun	1'100'000.00		1'000'000		700'000.00	
3900.00	Scuntrada interna - material	150.00					
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	3'546.00		5'500		12'145.25	
3990.00	Scuntrada interna - taxas			100		2'025.00	
4240.00	Taxas da diever e per schubergiar		2'115.40		1'500		2'290.40
4260.00	Restituziuns cuosts da personal				500		616.00
4470.00	Tscheins localitads commercialas		40'200.00		39'000		40'200.00
4470.01	Tscheins habitaziuns		73'920.00		73'900		42'020.00
4612.00	Indemisaziun consorzi da scola Sumvitg-Trun		81'221.55		70'000		74'570.25
4920.00	Scuntrada interna - tscheins da biro		20'000.00		20'000		25'000.00
2192	Scola populara	254'365.85		197'400		205'014.70	
	Cuosts netto		254'365.85		197'400		205'014.70
3612.00	Contribuziun consorzi da scola Sumvitg-Trun	233'901.95		180'000		186'495.80	
3612.01	Contribuziun scola da musica - Regiun Surselva	19'463.90		16'400		17'518.90	
3614.00	Biblioteca	1'000.00		1'000		1'000.00	
2200	Scolas specialas	101'369.25	9'664.90	108'800	8'800	89'437.75	9'635.35
	Cuosts netto		91'704.35		100'000		79'802.40
3612.00	Contribuziun consorzi da scola Sumvitg-Trun	91'704.35		100'000		79'802.40	
3612.01	Contribuziun survetsch da logopedia - Regiun Surselva	9'664.90		8'800		9'635.35	
4612.00	Contribuziun survetsch da logopedia - Consorzi da scola Sumvitg-Trun		9'664.90		8'800		9'635.35
2510	Scolas da maturitad gimnasiala	34'419.00		33'000		32'279.70	
	Cuosts netto		34'419.00		33'000		32'279.70
3611.00	Contribuziun al progimnasi - Claustra Mustér	14'550.00		15'000		14'550.00	
3612.00	Contribuziun gimnasi Mustér	18'369.00		18'000		17'729.70	

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
3636.00	Diversas contribuziuns	1'500.00					
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGLIA	243'447.01	49'407.30	237'000	29'300	236'902.74	17'449.95
	Cuosts netto		194'039.71		207'700		219'452.79
3290	Cultura	54'718.25	6'485.90	47'400	6'700	69'408.45	6'555.90
	Cuosts netto		48'232.35		40'700		62'852.55
3130.20	Contribuziuns da commembradi	300.00		400		350.00	
3612.00	Contribuziun per museums - Regiun Surselva	3'815.05		4'000		3'921.25	
3636.00	Contribuziuns ad occasiuns specialas	19'935.55		10'000		33'369.55	
3636.01	Contribuziuns uniuns culturalas	10'800.00		13'000		12'400.00	
3636.02	Contribuziun alla lavur da giuventetgna	19'867.65		20'000		19'367.65	
4250.00	Vendita da material e stampats		30.00		200		100.00
4632.00	Contribuziun pleiv per lavur da giuventetgna		6'455.90		6'500		6'455.90
3291	Donaziun Greina	5'875.00	5'875.00	16'500	16'500	4'144.05	4'144.05
3001.00	Sedutas e schurnadas	375.00		500		300.00	
3170.00	Cuosts da viadi e spesas					231.50	
3511.00	Deposit alla finanziaziun speciala					112.55	
3632.00	Contribuziuns alla vischnaunca			1'000			
3636.00	Contribuziuns ad instituziuns	5'500.00		10'000		3'000.00	
3637.00	Contribuziuns a personas privatas			5'000		500.00	
4511.00	Retratga dalla finanziaziun speciala		1'728.40		13'500		
4940.00	Scuntrada interna - tscheins interns		4'146.60		3'000		4'144.05
3410	Sport	20'700.00		20'000		3'200.00	
	Cuosts netto		20'700.00		20'000		3'200.00
3636.00	Contribuziuns ad uniuns sportivas	20'700.00		20'000		3'200.00	
3420	Temps liber	158'153.76	37'046.40	153'100	6'100	148'150.24	6'750.00
	Cuosts netto		121'107.36		147'000		141'400.24
3111.00	Cumpra da maschinas, vehichels ed uaffens	320.00		1'000		460.00	
3120.00	Provediment e dismissa	475.35		1'500		785.75	
3130.00	Lavurs da tiarzas personas			5'000			
3130.30	Mesiras da recumpensaziun	469.00		1'500		977.50	
3134.00	Assicuranzas da caussas	15.00		100		13.55	
3141.00	Manteniment sendas, vias da velo e loipa	63'216.36		53'000		39'926.15	
3144.00	Manteniment dils baghetgs	1'782.25		5'000		2'670.00	
3149.00	Manteniment plazs da sentupada	12'527.65		4'000		38'211.04	
3151.00	Manteniment maschinas, vehichels ed uaffens			200		113.10	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	2'549.15		4'400		2'549.15	
3612.00	Contribuziun Senda dil Rein - Regiun Surselva			3'300		3'231.00	
3900.00	Scuntrada interna - material	1'475.00				1'170.00	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	75'144.00		74'000		57'983.00	
3990.00	Scuntrada interna - taxas	180.00		100		60.00	
4631.00	Contribuziuns cantunalas		25'564.20				
4636.00	Contribuziun Sumvitg Turissem		6'000.00		6'000		6'000.00
4637.00	Contribuziuns da tiarzas personas		5'482.20		100		750.00
3500	Baselgias e fatgs religius	4'000.00				12'000.00	
	Cuosts netto		4'000.00				12'000.00
3637.00	Contribuziuns per restauraziuns	4'000.00				12'000.00	
4	SANADAD	918'264.06	20'436.65	698'600	25'000	624'445.55	17'653.50
	Cuosts netto		897'827.41		673'600		606'792.05

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
4110	Spitals	398'182.85		155'000		143'565.90	
	Cuosts netto		398'182.85		155'000		143'565.90
3611.00	Contribuziun spitals ordeifer la regiun	108'438.00		110'000		101'969.00	
3612.00	Contribuziun Spital Regiunal Surselva SA	283'321.25		40'000		38'032.60	
3612.01	Contribuziun SanaSurselva	6'423.60		5'000		3'564.30	
4120	Casas da tgira	445'690.50		470'000		429'537.75	
	Cuosts netto		445'690.50		470'000		429'537.75
3612.00	Contribuziun casas da tgira	445'690.50		470'000		429'537.75	
4210	Tgira ambulanta	50'747.61		46'600		31'889.05	
	Cuosts netto		50'747.61		46'600		31'889.05
3130.20	Contribuziun da commembradi	220.00		600		570.00	
3612.00	Spitex Cadi	40'000.00		40'000		25'245.80	
3614.00	Tgira ambulanta da tiarzas personas	9'973.61		6'000		5'843.25	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	554.00				230.00	
4330	Survetsch da sanadad en scola	23'643.10	20'436.65	27'000	25'000	19'452.85	17'653.50
	Cuosts netto		3'206.45		2'000		1'799.35
3130.01	Dentist da scola	21'573.25		25'000		18'721.00	
3637.00	Contribuziun a privats al survetsch dentari	2'069.85		2'000		731.85	
4260.00	Restituziun da privats al survetsch dentari		20'436.65		25'000		17'653.50
5	OVRAS SOCIALAS	175'421.47	5'603.55	221'600	5'000	187'248.70	80'159.60
	Cuosts netto		169'817.92		216'600		107'089.10
5451	Canortas d'affons	5'439.37		5'500		3'939.55	
	Cuosts netto		5'439.37		5'500		3'939.55
3611.00	Contribuziun canortas d'affons	5'101.37		5'000		3'523.55	
3614.00	Contribuziun tgira d'affons complementara alla famiglia	338.00		500		416.00	
5720	Agid economic tenor lescha	100'650.65	5'603.55	130'600	5'000	101'666.65	80'159.60
	Cuosts netto		95'047.10		125'600		21'507.05
3130.20	Contribuziun da commembradi	523.70		600		531.20	
3631.00	Contribuziun mesiras da protecziun per affons	31'635.10		30'000			
3637.00	Susteniments per habitonts en vischnaunca	68'211.85		100'000		99'455.45	
3637.03	Susteniments per fugitivs	280.00				1'680.00	
4260.00	Restituziun da susteniments		5'603.55		5'000		80'159.60
5790	Provediment, ulteriur	69'331.45		85'500		81'642.50	
	Cuosts netto		69'331.45		85'500		81'642.50
3612.00	Cuosts survetsch social	20'023.30		34'000		30'149.95	
3612.01	Cuosts curatella professionala - Regiun Surselva	45'022.35		47'000		46'275.60	
3631.00	Contribuziun per mesiras d'integraziun	1'709.50		3'000		3'196.95	
3631.01	Contribuziun per la tgira dils fugitivs	1'441.30					
3636.00	Diversas contribuziun ad instituziun socialas	1'135.00		1'500		2'020.00	
6	TRAFFIC	1'738'754.68	441'254.55	999'750	335'100	1'388'201.35	416'376.75
	Cuosts netto		1'297'500.13		664'650		971'824.60

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
6150	Vias communalas	1'304'156.77		610'200		859'485.00	
	Cuosts netto		1'304'156.77		610'200		859'485.00
3120.00	Energia illuminaziun publica	9'802.60		10'000		9'617.00	
3141.00	Manteniment da vias communalas	37'001.14		100'000		48'354.00	
3141.01	Survetsch d'unviern vias communalas	144'191.73		230'000		107'943.85	
3149.00	Manteniment illuminaziun publica	5'513.50		3'000		18'129.85	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	17'188.55		17'200		106'628.05	
3893.00	Deposit en prefinanziaziun	800'000.00				300'000.00	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	290'459.25		250'000		268'812.25	
6151	Parcadis communalas	7'018.30	7'018.30	6'500	6'500	6'717.45	6'717.45
3143.00	Manteniment parcadis			4'000		4'089.70	
3510.00	Deposit alla finanziaziun speciala	6'537.30				2'627.75	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	481.00		2'500			
4240.00	Taxas da parcar		7'018.30		6'500		6'717.45
6190	Menaschi tecnic	421'386.16	434'236.25	371'050	328'600	513'042.75	409'659.30
	Cuosts netto				42'450		103'383.45
	Recav netto	12'850.09					
3010.00	Salarisaziun	232'256.70		225'000		298'020.55	
3049.00	Supplements	5'280.00				1'050.00	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	20'511.55		17'000		22'051.90	
3052.00	Cassa da pensiun	16'183.80		16'000		15'253.20	
3053.00	Assicuranzas d'accidents e malsogna	4'195.20		3'000		4'536.45	
3090.00	Scolaziun e formaziun			1'000		1'196.15	
3099.00	Ulteriurs cuosts da personal	3'483.20		3'000		2'961.45	
3100.00	Material da biro e stampats	79.00		1'000		340.20	
3101.00	Material da menaschi e diever	24'743.80		14'000		20'046.50	
3111.00	Cumpra da maschinas, vehichels ed uaffens	974.75		5'000		67'103.60	
3130.00	Telefon, communicaziun	1'700.60		1'900		1'781.10	
3134.00	Assicuranzas da caussas	4'636.05		4'900		4'832.95	
3137.00	Taglia e taxa da traffic	3'197.10		3'500		3'497.10	
3151.00	Manteniment maschinas, vehichels ed uaffens	13'253.40		11'000		15'380.35	
3160.00	Tscheins da fittaziun	4'950.00		4'950		4'950.00	
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	659.60		1'000		910.90	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi			500			
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	43'680.20		38'900		38'330.20	
3900.00	Scuntrada interna - material	650.00				9.70	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	35'537.25		15'000		6'005.25	
3930.00	Scuntrada interna - manteniment	5'413.96		4'400		4'785.20	
4240.00	Lavurs per tiarzas personas		20'085.00		15'000		12'018.95
4260.00	Restituziuns cuosts da personal		2'073.50		500		26'991.60
4260.01	Diversas restituziuns						467.75
4310.00	Lavurs per projects		16'446.00		5'000		17'759.00
4910.00	Scuntrada interna - lavurs		395'631.75		308'100		352'422.00
6230	Traffic d'aglomeraziun	6'193.45		12'000		8'956.15	
	Cuosts netto		6'193.45		12'000		8'956.15
3130.00	Bus local	6'193.45		12'000		8'956.15	
7	PROTECZIUN DIGL AMBIENT ED ORGANISAZIUN DIL TERRITORI	995'098.97	863'494.15	923'200	765'700	964'675.49	863'022.09
	Cuosts netto		131'604.82		157'500		101'653.40
7101	Provediment d'aua	409'837.35	409'837.35	350'100	350'100	422'659.49	422'659.49
3010.00	Salarisaziun	103'784.00		104'000		88'588.00	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	6'751.30		8'000		7'269.85	
3052.00	Cassa da pensiun	7'319.00		8'000		7'317.60	
3053.00	Assicuranzas d'accident e malsogna	1'385.55		1'600		1'406.75	
3090.00	Scolaziun e formaziun	410.00				5'082.60	
3099.00	Ulteriurs cuosts da personal	326.35		600		394.75	
3100.00	Material da biro e stampats	957.15		1'000		1'356.90	
3101.00	Material da menaschi e diever	7'481.50		10'000		25'323.00	

Quen da gudogn e sperdita	Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
3110.00 Cumpra da mobílias e maschinas da biro					434.45	
3111.00 Cumpra da maschinas, vehichels ed uaffens	2'178.60		2'000		239.15	
3120.00 Energia electrica	1'257.40		1'700		1'413.90	
3120.20 Contribuziuns da commembradi	629.80		600		629.80	
3130.00 Telefon, francaturas	3'118.80		1'900		2'658.60	
3130.01 Controllas d'aua	7'145.50		5'000		2'769.50	
3134.00 Assicuranzas da caussas	1'950.40		1'500		1'509.50	
3137.00 Taglia e taxa da traffic	358.75		400		408.75	
3137.01 Taglia preliminara	9'383.75		15'000		57'235.35	
3143.00 Manteniment aquaduct vischnaunca	149'379.05		79'000		145'535.14	
3151.00 Manteniment maschinas, vehichels ed uaffens	2'073.45		2'500		2'967.05	
3153.00 Manteniment e support sistem d'eed	9'135.45		5'000		5'058.00	
3160.00 Tscheins da fittaziun	4'200.00		4'200		4'200.00	
3170.00 Cuosts da viadi e spesas	330.70		500		4'047.65	
3300.00 Amortisaziuns ordinarias	37'745.00		58'300		32'353.15	
3510.00 Deposit alla finanziaziun speciala			16'200			
3900.00 Scuntrada interna - material	444.90		500		487.55	
3910.00 Scuntrada interna - lavurs	12'256.00		18'000		11'800.00	
3920.00 Scuntrada interna - tscheins da biro	2'000.00		2'000		5'000.00	
3940.00 Scuntrada interna - tscheins interns	36'144.95		2'600		7'172.50	
3990.00 Scuntrada interna - taxas	1'690.00					
4240.00 Taxas da diever		279'062.95		250'000		258'957.05
4240.01 Taxa per dumbraders		15'522.95		15'000		15'507.45
4240.02 Lavurs per tiarzas personas		1'908.00				376.00
4240.03 Diever da maschinas e vehichels		132.00				60.00
4250.00 Vendita material da menaschi		2'257.65				960.30
4260.00 Restituziuns		23'899.90				6'626.20
4260.01 Restituziun vischnaunca Trun		6'572.35		10'000		11'681.55
4260.02 Restituziun Corporaziun d'aua Trun		39'655.45		45'000		47'656.95
4260.03 Restituziun Serenera Zavragia		21'847.80		30'000		16'890.55
4510.00 Retratga dalla finanziaziun speciala		5'547.30				41'757.44
4631.00 Contribuziuns dil cantun		13'431.00				22'186.00
4940.00 Scuntrada interna - tscheins interns				100		
7201 Allontanament dall'aua piarsa	322'407.00	322'407.00	300'100	300'100	295'381.00	295'381.00
3120.00 Energia electrica	199.30		200		182.90	
3143.00 Manteniment canalisaziun vischnaunca	26'970.15		5'000		51'788.17	
3300.00 Amortisaziuns ordinarias			800			
3510.00 Deposit alla finanziaziun speciala	78'497.00		87'200		54'249.35	
3612.00 Indemisaziun alla serenera Zavragia	211'488.40		200'000		184'799.03	
3612.01 Indemisaziun alla serenera Pardomat	2'156.15		2'000		1'929.30	
3910.00 Scuntrada interna - lavurs	3'096.00		4'000		1'230.50	
3940.00 Scuntrada interna - tscheins interns			900		1'201.75	
4240.00 Taxas da diever		322'407.00		300'000		295'381.00
4940.00 Scuntrada interna - tscheins interns				100		
7301 Gestiu da rumians	165'522.90	122'449.80	150'200	110'000	174'835.90	110'528.55
Cuosts netto		43'073.10		40'200		64'307.35
3101.00 Material da menaschi e diever	247.85		1'500		2'183.25	
3130.00 Lavurs da tiarzas personas	35'116.55		18'000		26'116.85	
3130.20 Contribuziuns da commembradi	325.00		400		325.00	
3149.00 Manteniment vid plazzas da rumians			4'000		5'601.90	
3149.01 Manteniment deponia Igniu	15'989.35		13'000		16'788.30	
3300.00 Amortisaziuns ordinarias	2'300.70		2'300		16'300.70	
3612.00 Transport da rumians - Regiun Surselva	84'964.10		76'000		78'557.70	
3612.01 Dismessa da cadavers	3'105.10		3'000		3'485.20	
3910.00 Scuntrada interna - lavurs	23'474.25		32'000		25'477.00	
4240.00 Taxas da diever e survetschs		87'344.85		85'000		86'172.95
4612.00 Contribuziun per transport da rumians - Regiun Surselva		23'695.95		25'000		24'355.60
4631.00 Contribuziuns cantunales		11'409.00				

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
7410	Rempars e lavineras	22'876.37		28'700		25'707.25	
	Cuosts netto		22'876.37		28'700		25'707.25
3142.00	Manteniment rempars	2'054.92		1'500		8'524.55	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	12'391.95		16'200		12'297.70	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	8'429.50		11'000		4'885.00	
7710	Santeris	24'994.90	8'800.00	58'300	5'000	34'113.90	13'200.00
	Cuosts netto		16'194.90		53'300		20'913.90
3101.00	Material da menaschi e diever	132.00		200		120.00	
3111.00	Cumpra da maschinas, vehichels ed uaffens			200			
3130.00	Lavurs da tiarzas personas	1'237.40		1'500			
3140.00	Manteniment	2'798.25		41'000		12'988.65	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	4'445.25		4'400		4'445.25	
3614.00	Contribuziun alla pleiv per manteniment ordinari	9'000.00		6'000		6'000.00	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	7'382.00		5'000		10'560.00	
4240.00	Taxas da satrar		8'800.00		5'000		13'200.00
7790	Protecziun encunter igl ambient, ulteriur			10'000			
	Cuosts netto				10'000		
3143.01	Zonas da schurmetg			10'000			
7900	Organisaziun dil territori	49'460.45		25'800	500	11'977.95	21'253.05
	Cuosts netto		49'460.45		25'300		
	Recav netto					9'275.10	
3130.00	Lavurs da tiarzas personas	1'728.40		1'000		963.90	
3131.00	Cuosts da planisaziun, honorars	42'730.05		20'000		5'284.75	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias					588.05	
3612.00	Planisaziun directiva - Regiun Surselva	5'002.00		4'800		5'141.25	
4250.00	Venditas da terren						7'728.65
4260.00	Entradas da planisaziun				500		
4631.00	Contribuziuns cantunales						13'524.40
8	ECONOMIA PUBLICA	2'323'952.18	3'027'068.30	1'760'800	3'435'700	1'881'103.73	2'022'645.41
	Recav netto	703'116.12		1'674'900		141'541.68	
8110	Agricoltura	256'861.85	47'216.70	289'000	35'900	304'144.75	44'247.35
	Cuosts netto		209'645.15		253'100		259'897.40
3001.00	Sedutas e schurnadas	200.00		500		250.00	
3130.20	Contribuziuns da commembradi	621.00		700		621.00	
3134.00	Assicuranzas da caussas	3'917.75		3'000		3'629.55	
3141.00	Manteniment vias funsilas	38'207.50		61'000		81'548.92	
3143.00	Manteniment providiments d'aua	1'554.80		63'000		22'944.30	
3144.00	Manteniment baghetgs d'alp	36'981.55		43'000		51'794.23	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	1'050.00				900.00	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	69'352.00		66'700		73'338.25	
3511.00	Deposit al fondo	8'000.00					
3635.00	Contribuziuns per instituziuns	2'000.00		2'000		2'000.00	
3900.00	Scuntrada interna - material	300.00				428.00	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	94'617.25		49'000		66'690.50	
3990.00	Scuntrada interna - taxas	60.00		100			
4260.00	Restituziuns		3'470.75		100		8'401.40
4309.00	Ulteriur recav dil menaschi		8'000.00				
4470.00	Taxas per gudida d'alps e pastiras		1'945.95		2'000		2'045.95
4470.01	Tscheins d'affittaziun tegias		16'800.00		16'800		16'800.00
4470.02	Tscheins d'affittaziun alps		17'000.00		17'000		17'000.00

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
8200	Menaschi forestal	951'685.12	980'904.54	957'200	889'800	878'517.28	959'427.10
	Cuosts netto				67'400		
	Recav netto	29'219.42				80'909.82	
3010.00	Salarisaziun	363'027.90		337'000		326'925.05	
3049.00	Supplements	3'300.00					
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	26'347.90		27'000		26'354.70	
3052.00	Cassa da pensiun	16'521.00		16'000		13'928.00	
3053.00	Assicuranzas d'accidents e malsogna	12'262.80		13'000		14'251.55	
3090.00	Scolaziun e formaziun	3'873.55		4'500		4'052.00	
3099.00	Ulteriurs cuosts da personal	10'881.62		5'900		4'922.05	
3100.00	Material da biro e stampats	743.56		1'500		1'271.09	
3101.00	Material da menaschi e diever	28'878.00		30'000		38'170.95	
3111.01	Cumpra da maschinas, vehichels ed uaffens	20'180.95		26'000		11'173.25	
3120.00	Provediment e dismessa baghetg economic	9'230.60		11'300		8'403.10	
3130.00	Lavurs da tiarzas personas	330'991.10		345'000		302'377.50	
3130.01	Telefon, communicaziun	1'497.85		3'000		2'012.30	
3134.00	Assicuranzas da caussas	5'823.60		5'800		5'536.35	
3137.00	Taglia e taxa da traffic	1'794.80		1'100		1'634.80	
3137.01	Taglia preliminara	10'750.60		15'000		10'852.70	
3141.00	Manteniment vias d'uaul	20'461.36		45'000		39'003.74	
3144.00	Manteniment baghetg economic	2'921.80		3'700		2'172.85	
3151.00	Manteniment maschinas, vehichels ed uaffens	10'312.30		7'500		10'016.65	
3153.00	Manteniment e support sistem d'eed	1'310.00					
3169.00	Affittaziun maschinas da copiar	1'577.33		1'300		1'252.60	
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	10'412.65		10'000		10'215.20	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	21'546.25		17'900		15'532.60	
3499.00	Scontis	2'075.60		1'000		226.15	
3634.00	Contribuziuns SELVA, SHF, FSC	9'122.00		9'200		7'843.35	
3900.00	Scuntrada interna - material	823.00		1'000		936.75	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs	22'017.00		15'500		14'302.00	
3920.00	Scuntrada interna - tscheins da biro	3'000.00		3'000		5'000.00	
3990.00	Scuntrada interna - taxas					150.00	
4240.00	Lavurs per tiarzas personas		76'797.35		77'000		127'402.95
4250.00	Venditas		247'030.75		223'000		256'928.00
4260.00	Restituziuns cuosts da personal		6'927.80		1'000		
4260.01	Diversas restituziuns		10'595.60		7'700		8'412.25
4310.00	Lavurs per projects		47'385.70		30'000		40'806.15
4631.00	Contribuziuns cantunals		384'557.00		357'500		375'541.00
4631.01	Contribuziun cunvegna da prestaziun		17'600.85		20'000		15'384.90
4900.00	Scuntrada interna - material		2'575.00				1'598.00
4910.00	Scuntrada interna - lavurs		179'567.25		167'000		126'490.50
4930.00	Scuntrada interna - manteniment		7'867.24		6'600		6'863.35
8290	Menaschi tecnic	2'961.75					
	Cuosts netto		2'961.75				
3132.00	Cussegliaziun specialisada ed expertisas	2'961.75					
8400	Turisssem	721'957.11		9'500		215'190.20	
	Cuosts netto		721'957.11		9'500		215'190.20
3130.00	Lavurs da tiarzas personas	500.00		2'000		344.90	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	6'297.11				207'790.40	
3634.00	Contribuziun alla Pro Lucmagn	3'613.20		7'000		6'354.90	
3635.00	Contribuziun Loipa Cadi	11'146.80					
3636.10	Ulteriuras contribuziuns	400.00		500		700.00	
3893.00	Deposit en prefinanziaziun	700'000.00					
8500	Industria, mistregn e commerci	13'602.50		7'100		12'303.70	
	Cuosts netto		13'602.50		7'100		12'303.70
3102.00	Stampats e publicaziuns	4'497.50				3'500.00	

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
3612.00	Contribuziuns per la promoziun dall'economia - Regiun Surselva	9'105.00		7'100		8'803.70	
8710	Electricitad (en general)	3'000.00		4'000		3'000.00	
	Cuosts netto		3'000.00		4'000		3'000.00
3636.00	Contribuziuns per instituziuns	3'000.00		3'000		3'000.00	
3910.00	Scuntrada interna - lavurs			1'000			
8711	Ovra electrica - reit d'electricitad (menaschi communal)	50.15					
	Cuosts netto		50.15				
3120.00	Provediment e dismessa	50.15					
8712	Provediment e commerci d'energia	373'833.70	1'998'947.06	494'000	2'510'000	442'947.80	1'018'970.96
	Recav netto	1'625'113.36		2'016'000		576'023.16	
3109.00	Cumpra energia da concessiun ORA	60'430.50		90'000		102'665.20	
3109.01	Cumpra energia da participaziun ORA	310'924.55		400'000		337'675.40	
3130.00	Lavurs da tiarzas personas	2'243.65		3'000		2'372.20	
3137.00	Taxas e taglias	235.00		1'000		235.00	
4250.00	Vendita energia da concessiun ORA		272'954.04		520'000		220'532.83
4250.01	Vendita energia da participaziun ORA		1'640'278.52		1'890'000		674'086.58
4250.02	Recumpensa per survetschs e diever reit d'energia		85'714.50		100'000		124'351.55
8900	Ulteriurs menaschis artisanals					25'000.00	
	Cuosts netto						25'000.00
3635.00	Contribuziuns a fatschentas privatas					25'000.00	
9	FINANZAS E TAGLIAS	64'046.05	5'649'177.77	67'900	4'965'500	69'294.83	5'447'955.22
	Recav netto	5'585'131.72		4'897'600		5'378'660.39	
9100	Taglias communalas generalas	12'325.50	2'106'694.95	13'500	1'875'000	9'031.00	2'078'147.90
	Recav netto	2'094'369.45		1'861'500		2'069'116.90	
3181.00	Amortisaziun da taglias (relaschs, sperditas)	348.40		500		350.40	
3611.00	Indemnisaziun cantun per incasso da taglia	11'977.10		13'000		8'680.60	
4000.00	Taglia sin entrada		1'422'888.45		1'200'000		1'348'071.60
4001.00	Taglia sin facultad		275'596.90		280'000		283'019.70
4002.00	Taglia alla fontauna		102'825.55		90'000		102'173.65
4009.00	Taglia sin cumpensaziun da capital		82'518.00		35'000		67'559.00
4010.00	Taglia da personas giuridicas		222'866.05		270'000		277'323.95
9101	Taglias specialas		1'046'152.80		441'000		1'115'468.10
	Recav netto	1'046'152.80		441'000		1'115'468.10	
4021.00	Taglia sin schischom		439'746.00		330'000		767'108.00
4022.00	Taglia sin gudogn da schischom		197'911.10		30'000		69'366.55
4023.00	Taglia sin scumiada da maun		221'996.00		70'000		175'170.00
4024.00	Taglia sin donaziuns ed iertas		180'422.40		5'000		97'786.85
4033.00	Taglia da tgauns		6'077.30		6'000		6'036.70
9300	Ulivaziun da finanzas e grevezias	14'730.50	47'420.00	15'200	47'400	10'647.80	43'638.00
	Recav netto	32'689.50		32'200		32'990.20	
3621.00	Contribuziun all'ulivaziun da finanzas	4'438.50		5'000		5'490.80	
3621.01	Contribuziun all'ulivaziun da resursas	10'292.00		10'200		5'157.00	
4621.02	Contribuziun dall'ulivaziun da grevezias		47'420.00		47'400		43'638.00

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
9500	Recav da participaziuns		12'940.00		12'500		12'990.00
	Recav netto	12'940.00		12'500		12'990.00	
4120.00	Lubientschas d'ustria		50.00		500		300.00
4120.01	Lubientschas da cavar cristallas		6'830.00		5'000		5'340.00
4120.02	Lubientschas da lavar aur		4'960.00		6'500		6'750.00
4120.03	Lubientschas da far tenda		1'100.00		500		600.00
9505	Recav da concessiuns e participaziuns	10'393.45	2'112'223.52	13'000	2'270'000	13'925.80	1'812'579.57
	Recav netto	2'101'830.07		2'257'000		1'798'653.77	
3631.00	Contribuziun finanziaziun schurmetg dalla cuntrada	10'393.45		13'000		13'925.80	
4105.00	Provisiun per l'utilisaziun da terren		56'141.75		60'000		56'138.40
4120.00	Tscheins d'aua ORA SA		1'015'861.35		1'200'000		755'366.45
4120.01	Tscheins d'aua ORU SA		236'136.70		200'000		201'539.85
4120.02	Tscheins d'aua Ovra Ritom (Cadlimo)		32'946.22		30'000		32'946.22
4120.03	Indemnizaziun schurmetg territori Greina		733'587.55		730'000		733'587.55
4120.05	Indemnizaziun ord menaschi d'explotaziun e deponia Marias		37'549.95		50'000		33'001.10
9610	Tscheins	26'596.60	310'545.55	26'200	304'600	35'390.23	372'209.35
	Recav netto	283'948.95		278'400		336'819.12	
3400.00	Tscheins dil deivet current			500		316.98	
3406.00	Tscheins dils emprests a liung termin	22'450.00		22'500		30'929.20	
3940.00	Scuntrada interna - tscheins interns	4'146.60		3'200		4'144.05	
4400.00	Tscheins dils mieds liquids		1'044.95				689.55
4401.00	Tscheins da retard		2'760.15		2'000		2'245.30
4451.00	Dividenda Ovra Rein Anterior SA		20'000.00		10'000		10'000.00
4451.01	Dividenda Ovra Russein SA		247'838.50		288'000		348'542.75
4451.02	Dividenda Grischelectra SA		12.00				12.00
4451.03	Dividenda Repower SA		2'245.00		1'000		2'020.50
4451.07	Dividenda Sennaria Surselva SA		500.00		100		325.00
4940.00	Scuntrada interna - tscheins interns		36'144.95		3'500		8'374.25
9630	Immobiliars dalla facultad finanziaia		13'200.95		15'000	300.00	12'922.30
	Recav netto	13'200.95		15'000		12'622.30	
3439.00	Ulteriurs cuosts dils baghetgs dalla facultad finanziaia					300.00	
4430.00	Tscheins en dretg da baghegiar		13'200.95		15'000		12'922.30
	Cuosts totalas	10'490'263.59		8'849'550		8'982'976.56	
	Recavs totalas		10'706'213.43		10'148'600		9'512'072.80
	surpli dils cuosts						
	surpli dils recavs	215'949.84		1'299'050		529'096.24	

Survesta	Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022		
	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	
0	ADMINISTRAZIUN GENERALA	0.00	0.00	0	0	0.00	0.00
1	UORDEN PUBLIC E SEGIRTAD PUBLICA, DEFENSIUN	30'000.25	0.00	87'000	35'000	57'167.20	22'482.40
	Expensas netto		30'000.25		52'000		34'684.80
2	SCOLAZIUN	78'690.10	0.00	50'000	0	1'115'505.97	0.00
	Expensas netto		78'690.10		50'000		1'115'505.97
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELZIA	1'087.75	0.00	150'000	30'000	162'788.20	73'681.40
	Expensas netto		1'087.75		120'000		89'106.80
4	SANADAD	0.00	0.00	0	0	0.00	0.00
5	OVRAS SOCIALAS	0.00	0.00	0	0	0.00	0.00
6	TRAFFIC	60'114.10	0.00	90'000	0	89'001.60	44'109.00
	Expensas netto		60'114.10		90'000		44'892.60
7	PROTECZIUN DIGL AMBIENT ED ORGANISAZIUN DIL TERRITORI	528'093.45	506'484.10	1'734'000	731'000	1'541'901.49	1'726'072.14
	Expensas netto		21'609.35		1'003'000		
	Entradas netto					184'170.65	
8	ECONOMIA PUBLICA	2'080'560.21	701'156.40	3'035'000	1'536'000	911'993.95	356'858.75
	Expensas netto		1'379'403.81		1'499'000		555'135.20
9	FINANZAS E TAGLIAS	0.00	0.00	0	0	0.00	0.00
	Cuosts facultad d'administraziun	2'778'545.86		5'146'000		3'878'358.41	
	Recavs facultad d'administraziun		1'207'640.50		2'332'000		2'223'203.69
	Surpli facultad d'administraziun		1'570'905.36		2'814'000		1'655'154.72
	Sminuziun facultad d'administraziun	0.00		0		0.00	

Quen d'investiziun		Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
1	UORDEN PUBLIC E SEGIRTAD PUBLICA, DEFENSIUN	30'000.25		87'000	35'000	57'167.20	22'482.40
	Expensas netto		30'000.25		52'000		34'684.80
1500	Pumpiers	30'000.25		87'000	35'000	57'167.20	22'482.40
	Expensas netto		30'000.25		52'000		34'684.80
5060.01	Cumpra auto da pumpiers	30'000.25		87'000		57'167.20	
6310.01	Contribuziuns cantunalas				35'000		22'482.40
2	SCOLAZIUN	78'690.10		50'000		1'115'505.97	
	Expensas netto		78'690.10		50'000		1'115'505.97
2170	Immobilias da scola	78'690.10		50'000		1'115'505.97	
	Expensas netto		78'690.10		50'000		1'115'505.97
5040.00	Sanaziun casa da scola Sumvitg	29'413.80				930'905.55	
5040.01	Sanaziun casa da scola Rabiun	49'276.30		50'000		4'419.47	
5040.02	Sanaziun casa da scola Surrein					180'180.95	
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGIA	1'087.75		150'000	30'000	162'788.20	73'681.40
	Expensas netto		1'087.75		120'000		89'106.80
3420	Temps liber	1'087.75		150'000	30'000	162'788.20	73'681.40
	Expensas netto		1'087.75		120'000		89'106.80
5010.01	Sanaziun senda da viandar Greina	1'087.75		100'000		2'692.50	
5010.02	Sanaziun trasse dalla loipa			50'000		27'500.55	
5010.03	Senda Crappa Grossa					132'595.15	
6310.03	Contribuziun senda Crappa Grossa						42'750.00
6360.01	Contribuziun senda da viandar Greina				30'000		
6360.02	Contribuziuns sanaziun trasse dalla loipa						30'931.40
6	TRAFFIC	60'114.10		90'000		89'001.60	44'109.00
	Expensas netto		60'114.10		90'000		44'892.60
6150	Vias communalas	60'114.10		90'000		89'001.60	44'109.00
	Expensas netto		60'114.10		90'000		44'892.60
5010.09	Sanaziun Via Plazzas, Surrein (Pustget)					56'229.60	
5010.10	Sanaziun Via Camon, Cumpadials	17'314.10		50'000		5'277.30	
5060.00	Cumpra da maschinas e vehichels	42'800.00		40'000		27'494.70	
6370.09	Perimeter Via Plazzas, Surrein (Pustget)						44'109.00
7	PROTECZIUN DIGL AMBIENT ED ORGANISAZIUN DIL TERRITORI	528'093.45	506'484.10	1'734'000	731'000	1'541'901.49	1'726'072.14
	Expensas netto		21'609.35		1'003'000		
	Entradas netto					184'170.65	
7101	Provediment d'aua	413'586.60	205'237.40	1'234'000	491'000	904'270.52	936'558.50
	Expensas netto		208'349.20		743'000		
	Entradas netto					32'287.98	
5031.01	Sanaziun aquaduct Rabiun	160'808.60		324'000			
5031.02	Sanaziun aquaduct Surrein	6'435.00		910'000			
5031.03	Sanaziun aquaduct Cumpadials	5'239.15					
5031.04	Sanaziun aquaduct Laus	31'153.40				482'896.02	
5031.06	Planisaziun implonts provediment d'aua	5'927.40					
5031.10	Sanaziun aquaducts Sumvitg/Cumpadials	204'023.05				421'374.50	
6310.01	Contribuziun agl aquaduct Rabiun				11'000		
6310.02	Contribuziun agl aquaduct Surrein				400'000		
6310.04	Contribuziun agl aquaduct Laus		110'000.00				95'000.00

Quen d'investiziun	Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
6310.10 Contribuziuns aquaducts Sumvitg/Cumpadials						660'000.00
6360.10 Contribuziuns d'instituziuns						130'200.00
6370.00 Contribuziuns da colligiazium provediment d'aua		95'237.40		30'000		51'358.50
6370.01 Contribuziuns da colligiazium aquaduct Rabiis				30'000		
6370.02 Contribuziuns da colligiazium aquaduct Surrein				20'000		
7201 Allontanament dall'aua piarsa Entradas netto	97'788.65 203'458.05	301'246.70	40'000	40'000	6'819.80 93'917.10	100'736.90
5032.00 Sanaziun canalisaziun vischnaunca	3'537.00					
5032.06 Planisaziun implonts dimessa d'aua	12'817.25					
5032.12 Serenera Val	81'434.40				6'819.80	
6370.00 Contribuziuns da colligiazium canalisaziun		168'707.30		10'000		58'928.30
6370.50 Contribuziuns da colligiazium serenera		132'539.40		30'000		41'808.60
7410 Rempars e lavineras Expensas netto	16'718.20	16'718.20	250'000	200'000	625'145.77	588'576.74 36'569.03
5020.00 Sanaziun rempars	16'718.20				625'145.77	
5030.00 Sanaziun lavineras			250'000			
6310.00 Contribuziuns cantunalas				200'000		421'054.14
6340.00 Contribuziuns d'interpresas publicas						167'522.60
7710 Santeris Entradas netto					5'665.40 94'534.60	100'200.00
5040.00 Sanaziun mir santeri Sumvitg					5'665.40	
6310.00 Contribuziuns per sanaziun mir santeri						100'200.00
7900 Organisaziun dil territori Expensas netto			250'000			
5670.00 Contribuziuns d'investiziun per habitadis			250'000			
8 ECONOMIA PUBLICA Expensas netto	2'080'560.21	701'156.40 1'379'403.81	3'035'000	1'536'000 1'499'000	911'993.95	356'858.75 555'135.20
8110 Agricultura Expensas netto	220'535.70	90'000.00 130'535.70	190'000	2'000 188'000	113'454.35	8'407.00 105'047.35
5010.00 Meglieraziun funsila Sumvitg	107'573.95		120'000		107'573.95	
5010.01 Meglieraziun funsila Rabiis	17'770.50		50'000		5'880.40	
5010.10 Sanaziun vias funsilas	95'191.25					
5040.01 Sanaziun baghetgs alp Runè			20'000			
6350.00 Contribuziuns corporaziun d'alps				2'000		8'407.00
6360.00 Contribuziuns d'instituziuns		90'000.00				
8200 Menaschi forestal Expensas netto	696'701.86	456'156.40 240'545.46	695'000	504'000 191'000	581'274.20	338'976.75 242'297.45
5050.00 Projects forestals	696'701.86		695'000		581'274.20	
6310.00 Contribuziuns cantunalas		456'156.40		504'000		338'976.75
8400 Turissem Expensas netto	161'297.11	155'000.00 6'297.11	250'000	130'000 120'000	217'265.40	9'475.00 207'790.40
5030.00 Project Lag Salischnas	161'297.11		250'000		217'265.40	
6310.00 Contribuziuns cantunalas		105'000.00		130'000		9'475.00
6360.00 Contribuziuns dad instituziuns privatas		50'000.00				

Quen d'investiziun	Quen 2023		Preventiv 2023		Quen 2022	
	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
8710 Electricitad (en general)	1'002'025.54		1'900'000	900'000		
Expensas netto		1'002'025.54		1'000'000		
5004.01 Project ovra hidraulica Resgia/Rabius	6'059.80		100'000			
5004.02 Project ovra hidraulica Sumvitg/Cumpadials	995'965.74		1'800'000			
6310.00 Contribuziuns cantunalas				900'000		
Cuosts facultad d'administraziun	2'778'545.86		5'146'000		3'878'358.41	
Recavs facultad d'administraziun		1'207'640.50		2'332'000		2'223'203.69
Surpli facultad d'administraziun		1'570'905.36		2'814'000		1'655'154.72
Sminuziun facultad d'administraziun						

Bilanza	Facultad ils 01.01.2023	Facultad ils 31.12.2023	Augment	Midadas Sminuziun
1 ACTIVAS	20'160'890.10	23'368'977.00	30'401'914.71	27'193'827.81
10 FACULTAD FINANZIALA	9'077'786.80	11'007'497.00	27'576'162.50	25'646'452.30
100 Mieds liquids ed investiziuns da daners da cuort cuoz	2'567'405.93	3'672'482.61	10'884'478.24	9'779'401.56
10000 Cassas principals	4'291.75	2'241.85	51'860.00	53'909.90
10000.00Cassa communal	4'291.75	2'241.85	51'860.00	53'909.90
10010 Contos da fatschenta da posta	662'839.64	1'468'551.60	3'706'762.99	2'901'051.03
10010.00Schec postal	662'839.64	1'468'551.60	3'706'762.99	2'901'051.03
10020 Contos currentes da banca	1'900'274.54	2'201'689.16	7'114'576.10	6'813'161.48
10020.00Banca Cantunala Grischuna: conto current	1'511'691.15	1'799'846.99	7'079'379.32	6'791'223.48
10020.01Banca Raiffeisen Cadi: conto current	299'475.94	312'478.42	34'940.48	21'938.00
10020.14Banca Cantunala Grischuna: conto da spargn (deposit forestal)	89'107.45	89'363.75	256.30	
10040 Vendita da cartas da debit e credit			11'279.15	11'279.15
10040.01Cartas da debit e da credit			6'426.15	6'426.15
10040.02TWINT			4'853.00	4'853.00
101 Dabiens	2'882'410.85	3'711'721.67	14'678'294.40	13'848'983.58
10100 Dabiens da furniziuns e da prestaziuns	2'613'447.79	3'405'047.99	5'031'202.39	4'239'602.19
10100.00Debiturs quens	403'098.55	652'956.65	1'357'171.50	1'107'313.40
10100.01Debiturs da taxas	139'067.59	156'980.15	770'320.60	752'408.04
10100.02Debiturs dil forestalesser	84'212.10	70'705.80	312'193.75	325'700.05
10100.03Debiturs dil stradalesser	3'188.75	15'457.80	19'905.00	7'635.95
10100.04Debiturs sin forza electrica	1'006'297.65	1'634'693.34	1'682'824.84	1'054'429.15
10100.10Debiturs	977'583.15	874'254.25	888'786.70	992'115.60
10101 Dabiens taglia anticipada	34'005.90	7'321.40	7'321.40	34'005.90
10101.00Dabiens taglia anticipada	34'005.90	7'321.40	7'321.40	34'005.90
10110 Contos currentes cun cantun ed autras vischnauncas	53'529.56	87'441.18	3'453'283.09	3'419'371.47
10110.00Conto current cantun taglia (host)	41'419.36	65'081.58	32'946.22	9'284.00
10110.01Conto current cantun taglia (abx-tax)	12'110.20	22'359.60	3'420'336.87	3'410'087.47
10120 Dabiens da taglias communalas	181'427.60	211'911.10	2'736'470.60	2'705'987.10
10120.01Debiturs da taglia (abx-tax)	181'427.60	211'911.10	2'736'470.60	2'705'987.10
10153 Contos da rendaquens salarisaziuns			15'180.00	15'180.00
10153.00Supplement d'affons			15'180.00	15'180.00
10154 Contos da rendaquens traffic da pagaments			3'229'917.32	3'229'917.32
10154.00Pagaments CPR			3'229'917.32	3'229'917.32
10192 Dabiens taglia preliminarara tpv			204'919.60	204'919.60
10192.00Dabiens taglia preliminarara TPV QGS, canalisaziun			18'319.05	18'319.05
10192.01Dabiens taglia preliminarara TPV QI, canalisaziun			7'011.75	7'011.75
10192.02Dabiens taglia preliminarara TPV QGS, aua			13'913.15	13'913.15
10192.03Dabiens taglia preliminarara TPV QI, aua			30'843.40	30'843.40
10192.04Dabiens taglia preliminarara TPV QGS, energia			32'327.10	32'327.10
10192.05Dabiens taglia preliminarara TPV QI, energia			77'075.95	77'075.95
10192.06Dabiens taglia preliminarara TPV QGS, forestal			25'429.20	25'429.20
104 Cudischaziuns transitorias activas	1'922'938.20	1'948'187.00	1'948'187.00	1'922'938.20
10400 Cudischaziuns transitorias activas dil quen da gudogn e sperdita	1'922'938.20	1'948'187.00	1'948'187.00	1'922'938.20
10400.01Cudischaziuns transitorias activas quen da gudogn e sperdita	1'922'938.20	1'948'187.00	1'948'187.00	1'922'938.20
106 Provisiuns e lavurs iniziadas	49'311.82	22'385.72	20'202.86	47'128.96

Bilanza	Facultad ils 01.01.2023	Facultad ils 31.12.2023	Augment	Midadas Sminuziun
10600 Rauba commerciala	49'311.82	22'385.72	20'202.86	47'128.96
10600.00Inventari sacs da rumien e plumbas	660.31	1'561.02	1'658.06	757.35
10600.01Inventari cartas dil di	22'559.11		135.00	22'694.11
10600.02Inventari carburonts	26'092.40	20'824.70	18'409.80	23'677.50
107 Investiziuns finanzialas da liung cuoz	64'064.00	61'064.00	45'000.00	48'000.00
10702 Participaziuns	200.00	200.00		
10702.01Scret da participaziun banca Raiffeisen Cadi	200.00	200.00		
10710 Emprests da liung cuoz dalla facultad finanziaria	63'864.00	60'864.00	45'000.00	48'000.00
10710.01Societad da tir Vial Sumvitg	63'864.00	60'864.00		3'000.00
10710.02Sumvitg Turissem			45'000.00	45'000.00
108 Beins d'investiziun materials dalla facultad finanziaria	1'591'656.00	1'591'656.00		
10800 Beins immobiliars dalla facultad finanziaria	1'591'656.00	1'591'656.00		
10800.00Terren dil possess finanzia	1'591'656.00	1'591'656.00		
14 FACULTAD ADMINISTRATIVA	11'083'103.30	12'361'480.00	2'825'752.21	1'547'375.51
140 Beins d'investiziun materials dalla facultad administrativa	6'681'328.35	7'891'535.95	2'539'110.65	1'328'903.05
14010 Vias / vias da traffic	706'515.95	686'778.25	95'191.25	114'928.95
14010.00Vias e plazzs communalas	1'424'840.30	1'430'031.55	95'191.25	90'000.00
14010.99Rectificaziun da valurs	-718'324.35	-743'253.30		24'928.95
14030 Finanzas generalas	713'821.28	699'019.13	3'769.80	18'571.95
14030.00Infrastructura da construcziun bassa	782'107.58	785'877.38	3'769.80	
14030.99Rectificaziun da valurs construcziun bassa	-68'286.30	-86'858.25		18'571.95
14031 Provediment d'aua	1'585'304.45	1'817'153.70	364'831.65	132'982.40
14031.00Provediment d'aua	1'753'297.26	2'022'891.51	364'831.65	95'237.40
14031.99Rectificaziun da valurs provediment d'aua	-167'992.81	-205'737.81		37'745.00
14032 Allontanament dall'aua piarsa		-156'251.70	128'640.75	284'892.45
14032.00Allontanament dall'aua piarsa	364'165.80	207'914.10	128'640.75	284'892.45
14032.99Rectificaziun da valurs allontanament dall'aua piarsa	-364'165.80	-364'165.80		
14033 Gestiu da rumians	80'525.35	78'224.65		2'300.70
14033.00Plazzas da dismessa	167'241.15	167'241.15		
14033.99Rectificaziun da valurs plazzas da dismessa	-86'715.80	-89'016.50		2'300.70
14040 Finanzas generalas	2'143'393.77	2'077'563.02	4'249.40	70'080.15
14040.00Construcziuns aultas	2'308'627.37	2'312'876.77	4'249.40	
14040.99Rectificaziun da valurs construcziun aultas	-165'233.60	-235'313.75		70'080.15
14050 Uauls	574'817.91	793'817.12	696'701.86	477'702.65
14050.00Uauls, alps e pastiras	628'673.41	869'218.87	696'701.86	456'156.40
14050.99Rectificaziun da valurs uauls, alps e pastiras	-53'855.50	-75'401.75		21'546.25
14060 Finanzas generalas	352'514.35	371'431.40	72'800.25	53'883.20
14060.00Mobiliars maschinass e vehichels dil possess administrativ	459'609.40	532'409.65	72'800.25	
14060.99Rectificaziun da valurs mobiliars maschinass e vehichels dil possess administrativ	-107'095.05	-160'978.25		53'883.20
14070 Finanzas generalas	12'389.27	118'180.22	105'790.95	
14070.00Beins d'investiziun en construcziun facultad administrativa	12'389.27	118'180.22	105'790.95	
14071 Provediment d'aua	464'839.67	403'594.62	48'754.95	110'000.00
14071.00Provediment d'aua en construcziun	464'839.67	403'594.62	48'754.95	110'000.00
14072 Allontanament dall'aua piarsa	47'206.35		16'354.25	63'560.60
14072.00Allontanament dall'aua piarsa	47'206.35		16'354.25	63'560.60

Bilanza	Facultad ils 01.01.2023	Facultad ils 31.12.2023	Augment	Midadas Sminuziun
14074 Ovra electrica		1'002'025.54	1'002'025.54	
14074.00Ovras hydraulicas		1'002'025.54	1'002'025.54	
142 Beins d'investiziun immaterials	401'767.95	469'937.05	286'641.56	218'472.46
14290 Finanzas generalas	401'767.95	469'937.05	286'641.56	218'472.46
14290.00Meglieraziun funsila	658'092.65	783'437.10	125'344.45	
14290.01Organisaziun dil territori	318'664.75	324'961.86	161'297.11	155'000.00
14290.99Rectificaziun da valurs meglieraziun funsila	-574'989.45	-638'461.91		63'472.46
145 Participaziuns	4'000'007.00	4'000'007.00		
14550 Participaziuns	4'000'007.00	4'000'007.00		
14550.00Ovra Rein Anterior SA: 200 aczias	1'000'000.00	1'000'000.00		
14550.01Ovra Russein SA: 3000 aczias	3'000'000.00	3'000'000.00		
14550.02Repower SA: 449 aczias	1.00	1.00		
14550.03Griscelectra SA: 10 aczias	1.00	1.00		
14550.04Viafier Retica SA: 21 aczias	1.00	1.00		
14550.05Plazza da golf Sedrun SA: 5 aczias	1.00	1.00		
14550.06Pencicularas Breil-Vuorz-Andiaast SA: 10 aczias	1.00	1.00		
14550.07Sennaria Surselva SA: 20 aczias	1.00	1.00		
14550.08Participaziun CMF Cadi	1.00	1.00		
2 PASSIVAS	20'160'890.10	23'368'977.00	8'488'464.70	5'280'377.80
20 CAPITAL JESTER	6'660'741.91	6'967'120.37	5'050'384.32	4'744'005.86
200 Obligaziuns currentas	1'132'020.74	1'443'869.97	5'045'855.09	4'734'005.86
20000 Obligaziuns currentas ord furniziuns ed ord pretensiuns da tiazas persunas	990'904.29	1'432'866.42	1'499'408.92	1'057'446.79
20000.00Crediturs quens	990'904.29	1'432'866.42	1'499'408.92	1'057'446.79
20001 Crediturs assicuranzas socialas e da personal			359'608.15	359'608.15
20001.00Cassa da cumpensaziun AVS			173'826.60	173'826.60
20001.01Cassa da pensiun			144'392.80	144'392.80
20001.03Segirada d'accidents AA, AA-Supplement			23'548.15	23'548.15
20001.04Segirada da malsauns			17'840.60	17'840.60
20010 Contos currents cun cantun e vischnauncas			263'344.75	263'344.75
20010.10Conto current cun Pleiv Sumvitg			247'707.95	247'707.95
20010.11Conto current cun Pleiv evangelica Cadi			15'636.80	15'636.80
20022 Deivets da taglia tpv			235'268.75	235'268.75
20022.00Taglia sin pli valeta canalisaziun			48'199.15	48'199.15
20022.01Taglia sin pli valeta aua			10'866.90	10'866.90
20022.02Taglia sin pli valeta energia			153'918.85	153'918.85
20022.03Taglia sin pli valeta forestal			22'283.85	22'283.85
20040 Obligaziuns da transfer			52'478.72	52'478.72
20040.00Conto da transfer			40'942.07	40'942.07
20040.02Conto da transfer alpegiaziun			270.00	270.00
20040.03Conto da transfer fondo d'epidemias			11'195.50	11'195.50
20040.99Conto da transfer quens			71.15	71.15
20053 Contos da rendaquen salarisaziun			1'129'442.25	1'129'442.25
20053.00Conto da rendaquen salarisaziun			1'129'442.25	1'129'442.25
20055 Ulteriurs contos da rendaquen	136'116.45	5'903.55	1'505'903.55	1'636'116.45
20055.00Conto current consorzi da scola Sumvitg-Trun	136'116.45	5'903.55	1'505'903.55	1'636'116.45
20060 Daners da deposit e cauziuns	5'000.00	5'100.00	400.00	300.00
20060.01Depot da clav	5'000.00	5'100.00	400.00	300.00
204 Cudischaziuns transitorias passivas	2'721.17	3'750.40	4'529.23	3'500.00

Bilanza	Facultad ils 01.01.2023	Facultad ils 31.12.2023	Augment	Midas Sminuziun
20400 Cudischaziuns transitorias passivas dil quen da gudogn e sperdita	2'721.17	3'750.40	4'529.23	3'500.00
20400.01 Cudischaziuns transitorias passivas quen da gudogn e sperdita	2'721.17	3'750.40	4'529.23	3'500.00
206 Obligaziuns finanzialas da liung cuoz	5'526'000.00	5'519'500.00		6'500.00
20640 Emprests da liung cuoz	5'526'000.00	5'519'500.00		6'500.00
20640.11 Banca Raiffeisen Cadi: emprest	1'500'000.00	1'500'000.00		
20640.12 Banca Raiffeisen Cadi: emprest	2'000'000.00	2'000'000.00		
20640.50 SUVA: emprest	1'000'000.00	1'000'000.00		
20640.51 SUVA: emprest	1'000'000.00	1'000'000.00		
20640.60 Associaziun Grischuna per credits all'agricultura: emprest	26'000.00	19'500.00		6'500.00
29 CAPITAL AGEN	13'500'148.19	16'401'856.63	3'438'080.38	536'371.94
290 Obligaziuns (+) respectivamein pagaments anticipai (-) enviers finanziaziuns specialas	385'674.66	465'161.66	85'034.30	5'547.30
29001 Provediment d'aua	177'767.73	172'220.43		5'547.30
29001.00 Provediment d'aua	177'767.73	172'220.43		5'547.30
29002 Allontanament dall'aua piarsa	176'708.97	255'205.97	78'497.00	
29002.00 Allontanament dall'aua piarsa	176'708.97	255'205.97	78'497.00	
29009 Ulteriur	31'197.96	37'735.26	6'537.30	
29009.00 Parcadis communal	31'197.96	37'735.26	6'537.30	
291 Fondos	509'529.10	515'800.70	8'000.00	1'728.40
29100 Fondos el capital agen	509'529.10	515'800.70	8'000.00	1'728.40
29100.00 Donaziun SL schurmetg territori Greina	184'292.39	182'563.99		1'728.40
29100.01 Cumpra da terren	316'031.11	316'031.11		
29100.02 Societad tratga da nuorsas Rabiun		8'000.00	8'000.00	
29100.30 Incassament sin pli valur da terren	9'205.60	9'205.60		
293 Prefinanziaziuns	1'000'000.00	3'600'000.00	2'600'000.00	
29300 Finanzas generalas	1'000'000.00	3'600'000.00	2'600'000.00	
29300.20 Prefinanziaziun scola Sumvitg	700'000.00	900'000.00	200'000.00	
29300.21 Prefinanziaziun scola Rabiun		900'000.00	900'000.00	
29300.60 Prefinanziaziun Via Camon	300'000.00	600'000.00	300'000.00	
29300.61 Prefinanziaziun Via Cavivens		500'000.00	500'000.00	
29300.84 Prefinanziaziun Lag Salischnas		700'000.00	700'000.00	
299 Surpli/deficit da bilanza	11'604'944.43	11'820'894.27	745'046.08	529'096.24
29900 Resultat annual	529'096.24	215'949.84	215'949.84	529'096.24
29900.00 Resultat annual	529'096.24	215'949.84	215'949.84	529'096.24
29990 Resultats cumulai dils onns precedents	11'075'848.19	11'604'944.43	529'096.24	
29990.00 Resultats cumulai dils onns precedents	11'075'848.19	11'604'944.43	529'096.24	
Activas totalas	20'160'890.10	23'368'977.00	30'401'914.71	27'193'827.81
Passivas totalas	20'160'890.10	23'368'977.00	8'488'464.70	5'280'377.80
Surpli activas			21'913'450.01	21'913'450.01
Surpli passivas				

Quen dalla circulaziun dils mieds finanzials 2023

Activitad operativa (calculaziun indirecta)		conto	summa en frs.	
Resultat dil quen da gudogn e sperdita (sperdita -, gudogn +)	Quen da gudogn e sperdita	9000, 9001	215'949.84	
+ Amortisaziuns facultad administrativa		33x	292'528.66	
+ Rectificaziuns negativas dalla valur (svalenziuns) investiziuns finanzialas FF		344X		
+ Deposit en fonds e finanziaziuns specialas		35	93'034.30	
+ Rectificaziun dalla valur emprests facultad administrativa		364		
+ Rectificaziun dalla valur participaziuns facultad administrativa		365		
+ Amortisaziuns contribuziuns d'investiziun facultad administrativa		366		
+ Amortisaziuns supplementaras facultad administrativa		383		
+ Amortisaziuns supplementaras emprests, participaziuns, contribuziuns d'investiziun FA		387		
+ Amortisaziun deficit da bilanza		388		
+ Deposits el capital agen (prefinanziaziuns)		389	2'600'000.00	
- Rectificaziuns positivas dalla valur investiziuns finanzialas FF		444x		
- Revalenziun facultad administrativa		4490		
- Prelevaziuns da fonds e finanziaziuns specialas		45	-7'275.70	
- Sligiamet amortisaziuns supplementaras		483, 487		
- Prelevaziuns dil capital agen (prefinanziaziuns)		489		
- Augment / + Reducziun pretensiuns		101	-829'310.82	
- Augment / + Reducziun cudischaziuns transitorias activas quen da gudogn e sperdita		1040	-25'248.80	
- Augment / + Reducziun provisiuns e lavurs entschevidas		106	26'926.10	
+ Augment / - Reducziun obligaziuns currentas		200	311'849.23	
+ Augment / - Reducziun cudischaziuns transitorias passivas quen da gudogn e sperdita	2040	1'029.23		
+ Augment / - Reducziun retenziuns a cuort termin	205			
+ Augment / - Reducziun retenziuns a liung termin	208			
Circulaziun dils mieds finanzials ord activitad operativa			2'679'482.04	
Activitad d'investiziun ella facultad administrativa		conto	summa en frs.	
- Expensas d'investiziun facultad administrativa	OI	50 - 58	-2'778'545.86	
+ Entradas d'investiziun facultad administrativa		60 - 68	1'207'640.50	
- Augment / + Reducziun cudischaziuns transitorias activas quen d'investiziun	bilanza	1046		
+ Augment / - Reducziun cudischaziuns transitorias passivas quen d'investiziun		2046		
Circulaziun mieds finanzials ord activitad d'investiziun ella facultad administrativa			-1'570'905.36	
Activitad d'investiziun ella facultad finanziaria		conto	summa en frs.	
+ Rectificaziuns negativas dalla valur investiziuns finanzialas FF	QGS	344x		
- Rectificaziuns positivas dalla valur investiziuns finanzialas FF		444x		
- Augment / + Reducziun investiziuns finanzialas a cuort termin FF	bilanza	102		
- Augment / + Reducziun investiziuns finanzialas a liung termin FF		107	3'000.00	
- Augment / + Reducziun investiziun materialas facultad finanziaria FF		108		
Circulaziun dils mieds finanzials ord activitad d'investiziun ella facultad finanziaria			3'000.00	
Circulaziun dils mieds finanzials ord activitad d'investiziun FA e FF			-1'567'905.36	
Activitad da finanziaziun		conto	summa en frs.	
+ Augment / - Reducziun obligaziuns finanzialas a cuort termin	bilanza	201	0.00	
+ Augment / - Reducziun obligaziuns finanzialas a liung termin		206	-6'500.00	
Circulaziun dils mieds finanzials ord activitad da finanziaziun			-6'500.00	
Total circulaziun dils mieds finanzials = midada mieds liquids			1'105'076.68	
Mieds liquids	stan 01-01-23	stan 31-12-23	conto	midada
Cassa	4'291.75	2'241.85	1000	-2'049.90
Posta	662'839.64	1'468'551.60	1001	805'711.96
Banca	1'900'274.54	2'201'689.16	1002	301'414.62
Total (midada mieds liquids)	2'567'405.93	3'672'482.61		1'105'076.68

Annexa quen 2023**Cuntegn**

1	Principis da presentaziun dalla contabilitad, bilanzaziun e valetaziun	44
2	Cumprova dil capital agen	44
3	Survesta dallas retenziuns.....	44
4	Survesta dallas participaziuns	44
5	Survesta dallas garanzias.....	46
6	Survesta da retscheviders da gronds pagaments.....	46
7	Survesta dalla facultad finanziaria	46
8	Survesta dallas investiziuns bilanzadas dalla facultad administrativa.....	47
9	Ulteriuras indicaziuns.....	48
9.1	Fatschentas extraordinarias	48
9.2	Contribuziuns garantidas dil stadi, cantun e tiarzs	48
9.3	Valetaziun dils beins materials dalla facultad finanziaria – divergenzas dalla valur commerciala	48
9.4	Indicaziuns dalla facultad da gudiment buca bilanzada.....	48
9.5	Controlla dils credits d'obligaziun	49

1 Principis da presentaziun dalla contabilitad, bilanzaziun e valetaziun

Principi da presentaziun dalla contabilitad

La presentaziun dalla contabilitad ei conforma allas leschas da finanzas dil cantun Grischun (LFC, DG 710.100) sco era all'ordinaziun da finanzas per vischnauncas (OFV, DG 710.200). Ella muossa in maletg dalle finanzas che corrispunda alla situaziun dalla facultad, alla situaziun finanziaria ed alla situaziun da rendita efectiva (true and fair view).

Principi da bilanzaziun e valetaziun

La facultad finanziaria cuntegn quellas valurs da facultad che san vegnir vendidas senza impediment digl adempliment dalle incumbensas publicas (art. 2, alinea 1 LFC). Ei vegn valetau il di da controlla da bilanza suenter ils principis commercials. Excepiu ein parcelas e stabiliments che vegnan valetai silmeins mintga 10 onns (art. 26 LFC e art. 20 OFV).

La facultad administrativa cuntegn las valurs da facultad che surveschan immediat ed a liunga vesta alla realisaziun dalle incumbensas publicas (art. 2, alinea 2 LFC). Valurs dalla facultad administrativa vegnan bilanzadas, sch'ei sa vegnir fatg diever sur plirs onns dad ellas e sch'ellas surpassan il cunfin d'activaziun che vala per la vischnaunca (art. 12 OFV). La facultad administrativa vegn bilanzada tenor cuosts d'acquist ni da produczion. Sch'ei ha dau negins cuosts, vegn bilanzau tenor la valur da marcau. La facultad administrativa, che vegn reducida tras l'utilisaziun, vegn amortisada linear suenter categoria d'investiziun tenor il temps d'utilisaziun supponiu. Sch'ina reducziun permanenta che surpassa il diever ordinari per ina posiziun da facultad administrativa ei previsibla, vegn la valur contabilisada rectificada (art. 27, alinea 4 LFC). Emprests, participaziuns e parcelas vegnan buca amortisai, aschiditg ch'ei dat negina reducziun dalla valur.

2 Cumprova dil capital agen

La cumprova dil capital agen muossa ils motivs per las midadas el capital agen.

Conto	Num	01-01-2023	31-12-2023	Midada	Motiv dalla midada
2900	Finanziaziuns specialas el capital agen	385'674.66	465'161.66	79'487.00	Deposit finanziaziuns specialas
29001.00	Provediment d'aua	177'767.73	172'220.43	-5'547.30	
29002.00	Allontanament dall'aua piarsa	176'708.97	255'205.97	78'497.00	
29009.00	Parcadis communalas	31'197.96	37'735.26	6'537.30	
2910	Fonds dil capital agen	509'529.10	515'800.70	6'271.60	
29100.00	Donaziun SL schumetg territori Greina	184'292.39	182'563.99	-1'728.40	
29100.01	Cumpra da terren	316'031.11	316'031.11	-	
29100.02	Societad tratga da nuorsas Rabius		8'000.00	8'000.00	vendita stalla da nuorsas Rabius
29100.30	Incassament da plivalur	9205.60	9205.60	-	
2930	Prefinanziaziun	1'000'000.00	3'600'000.00	2'600'000.00	
29300.20	Prefinanziaziun scola Sumvitg	700'000.00	900'000.00	200'000.00	
29300.21	Prefinanziaziun scola Rabius		900'000.00	900'000.00	
29300.60	Prefinanziaziun Via Camon, Cumpadials	300'000.00	600'000.00	300'000.00	
29300.61	Prefinanziaziun Via Cavivens, Rabius		500'000.00	500'000.00	
29300.84	Prefinanziaziun Lag Salischinas		700'000.00	700'000.00	
2990	Resultat annual	529'096.24	215'949.84	-313'146.40	
2999	Resultats cumulai dils onns precedents	11'075'848.19	11'604'944.43	529'096.24	
	Total capital agen	13'500'148.19	16'401'856.63	2'901'708.44	

3 Survesta dalle retenziuns

Las retenziuns vegnan bilanzadas el capital jester. Ei vegn differenziau denter retenziuns a liunga ed a cuorta vesta. Las retenziuns e lur midadas ein da declarar ella survesta dalle retenziuns. La survesta dalle retenziuns cuntegn en special il stan dalle singulas retenziuns ed in commentari vitier (art. 14, alinea 3 OFV).

Per la fin digl onn 2023 ein neginas retenziuns aviartas.

4 Survesta dalle participaziuns

La survesta dalle participaziuns cuntegn emprests e participaziuns che stattan en connex cun igl adempliment dalle incumbensas ed interessenzas communalas. Plinavon cuntegn ella fuormas dalla collaboraziun intercomunala e purtaders externs, als quals la vischnaunca separticipescha sco commembra ni purtadra (art. 25, alinea 1 OFV).

Emprests dalla facultad administrativa e finanziaria che stattan en connex cun igl adempliment dalle incumbensas ed interessenzas communalas.

Conto	Num e fuorma giuridica	Cuoz e tscheins	Activitad	Valur 31-12-2023
10710.01	Societad da tir Vial Sumvitg	01-01-2017 - 31-12-2031	1.0000%	amortisau frs. 3'000
	Total			60'864

Per la fin digl onn 2023 ein negins emprests dalla facultad administrativa bilanzai, denton havein nus bilanzau in emprést ella facultad finanziaria.

Conto	Num e fuorma giuridica	Cuoz e tscheins		Activitad	Valur 31-12-2023
20640.11	Banca Raiffeisen Cadi	07-05-2019 - 07-05-2029	0.5100%		1'500'000
20640.12	Banca Raiffeisen Cadi	11-05-2020 - 11-05-2030	0.3100%		2'000'000
20640.50	SUVA	13-12-2021 - 13-12-2031	0.4300%		1'000'000
20640.51	SUVA	08-12-2021 - 08-12-2031	0.4300%		1'000'000
20640.60	Associaziun Grischuna per credits all'agricultura			amortisau frs. 6'500	19'500
	Total				5'519'500

Participaziuns dalla facultad administrativa che stattan en connex cun igl adempliment dallas incumbensas ed interessenzas communalas.

Num e fuorma giuridica	Activitad	Diember	Valur nominala	Participaziun %	Valeta 31-12-2023
Ovra Russein SA	Energia	3'000	1'000.00	15.00	3'000'000
Ovras Electricas Reinanteriur SA	Energia	200	5'000.00	1.25	1'000'000
Repower SA	Energia	449	1.00	< 1	1
Grischelectra SA	Energia	10	100.00	< 1	1
Viafier Retica SA	Traffic	21	500.00	< 1	1
Plazza da golf Sedrun SA	Turissem	5	400.00	< 1	1
Pendicularas Breil-Vuorz-Andiast SA	Turissem	10	250.00	< 1	1
Sennaria Surselva SA	Victualias	20	1'000.00	1.53	1
CMF Cadi	Forestal			33.00	1
Commercialisaziun da Ienna SA	Forestal	10	1'000.00	2.50	0
	Total				4'000'007

Fuormas dalla collaboraziun intercomunala e purtaders externs

Num dall'organisaziun	Fuorma giuridica	Activitad ed incumbensa	Uteriurs commembers
0 Administraziun generala			
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	archivs regiunals, controlla da bulius	vischnauncas Surselva
1 Segirtad publica			
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	uffeci da stadi civil	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	stumadira e concuors	vischnauncas Surselva
Uffeci funsil Cadi	corporaziun dil dretg public	cudisch funsil	vischnauncas dalla Cadi
Pumpiers Sumvitg-Trun	corporaziun	pumpiers	vischnaunca Trun
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	APUC Surselva (KESB)	vischnauncas Surselva
2 Scolaziun e formaziun			
Consoz da scola Sumvitg-Trun	consoz	survetsch da scola	vischnaunca Trun
Inspecturat districtual Surselva	legislaziun cantunala	insepcturat da scola	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	scola da talents	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	scola da musica	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	survetsch logopedic	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	gimnasi Mustér	vischnauncas Surselva
3 Cultura e temps liber			
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	museums	vischnauncas Surselva
Uniun Nordic Surselva	uniun	menaschi operativ dalla loipa	vischnauncas Trun e Mustér
4 Sanadad			
Spital Regiunal Surselva SA	societad acziunara	prestaziuns da spital	vischnauncas Surselva
Sana Surselva	consoz	prestaziuns da sanadad	vischnauncas Surselva
Casa da tgira Sutsassiala	fundaziun	prestaziuns da tgira	vischnauncas Trun e Breil
Spitex Cadi	uniun	prestaziuns ambulontas	vischnauncas Cadi e Breil
5 Ovras socialas			
Survetsch social dalla Regiun Surselva	legislaziun cantunala	cussegliaziun sociala	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	curatella professiunala	vischnauncas Surselva
6 Traffic			
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	traffic public regional	vischnauncas Surselva
7 Ambient e planisaziun			
Serenera Zavrugia	consoz	purificaziun d'aua tschuffa	vischnaunca Trun
Serenera Pardomat	consoz	purificaziun d'aua tschuffa	vischnaunca Mustér
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	dismessa da rumien	vischnauncas Surselva
Deposit da cadavers	consoz	dismessa da cadavers	vischnauncas Trun e Breil
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	planisaziun directiva Surselva	vischnauncas Surselva
8 Economia publica			
CMF Cadi	corporaziun	gestiun da maschinas	vischnauncas Mustér e Trun
Regiun Surselva	corporaziun dil dretg public	svilup regional Surselva	vischnauncas Surselva
9 Finanzas			
Allianza da taglia Trun-Sumvitg	allianza	uffeci da taglia	vischnaunca Trun

5 Survesta dallas garanzias

Ella survesta dallas garanzias vegnan tut ils fatgs numnai, ord ils quals in'obligaziun impurtonta sa seresultar el futur (art. 25, alineia 2 OFV). Ella cuntegn en special:

- Obligaziuns eventualas, tier las qualas la vischnaunca va en ina obligaziun en favur da tierzas personas, en special garanzias, obligaziuns da garanzias e garanzias da deficit;
- Obligaziuns da leasing;
- Auters fatgs cun caracter eventual; pil cass che quels ein buca cudischai sco retenziuns, sco castitgs convenziunals e riclas.

Tier las obligaziuns eventualas setracta ei d'obligaziuns dalla vischnaunca en favur da tierzas personas, ch'ei dependentas dalla vigur da certas premissas. Ella giuridica da finanzas representa la vigur d'ina obligaziun eventuala in'expensa. Perquei basegna ella ina lubientscha d'expensa tras l'istanza responsabla.

La vischnaunca da Sumvitg ha actualmeins suandontas obligaziuns eventualas:

Num e sez dall'organisaziun	Caracter dalla garanzia	Decisiun suprastanza	Prestaziuns segiradas	Debit restont 31-12-2023	Pagaments onn da rapport	Declaraziuns tier las rescas specificas
Societad cooperativa da consum Surrein-Rabius	segirtad	22-03-2021	25'000.00	25'000.00		

6 Survesta da retscheviders da gronds pagaments

En quest register ein pagaments a vischnauncas e tierzas personas (divisiun da caracter 363) indicai, ch'ei vegni prestai sin basa d'ina obligaziun. Els han negina cunterprestaziun adequata e la vischnaunca separticipescha buca sezza alla societad. Sco gronds pagaments valan tier vischnauncas tochen 5'000 habitonts pagaments naven da frs. 500'000.

Ei dat negins retscheviders da grondas contribuziuns.

7 Survesta dalla facultad finanziaria

Per documentar ed informar davart la valetaziun dalla facultad sto la survesta dalla facultad vegnir elavurada. Ella survescha alla publicaziun dil principi da presentaziun dalla contabilitad, dil qual vegn fatg diever ella contabilitad da facultad. Plinavon survescha ella alla documentaziun dalla facultad. Las valurs ella survesta da facultad vegnan generadas ord la contabilitad da facultad e corrispundan alla contabilitad da finanzas (bilanza).

Investiziuns materialas	Valeta dils 01-01-2023	Entradas (+)	transfer dalla FA (+)	Expensas (-)	Transfer ella FA (-)	Adattaziun valor comerciala (+/-)	Valeta dils 31-12-2023
Terren en dretg da baghegiar, parc. 5239	84'950.00						84'950.00
Terren en dretg da baghegiar, parc. 5240	47'350.00						47'350.00
Terren en dretg da baghegiar, parc. 5177	1'200'056.00						1'200'056.00
Terren en dretg da baghegiar, parc. 4876/4877	45'200.00						45'200.00
Terren en dretg da baghegiar, parc. 5250	77'750.00						77'750.00
Terren en dretg da baghegiar, parc. 5224	136'350.00						136'350.00
Total	1'591'656.00						1'591'656.00

8 Survesta dallas investiziuns bilanzadas dalla facultad administrativa

Gruppa	Denominaziun	Valurs d'acquist					Amortisaziuns					Valeta per ils 31-12-2023
		Stan dilis 01-01-2023	Augment	Sminuziun	Spustaments	Stan per ils 31-12-2023	Amortisaziuns cumuladas	Amortisaziuns ordinarias/extra.	Amortisaziuns suppl.	Spustaments	Stan per ils 31-12-2023	
14010	Vias/vias da traffic	1'424'840.30	95'191.25	90'000.00	-	1'430'031.55	718'324.35	24'928.95	-	-	743'253.30	686'778.25
14010.00	Senda da viandar Sumvitg-Rabius	28'233.15				28'233.15					28'233.15	-
14010.00	Senda Crappa Grossa	101'965.95				101'965.95	2'549.15	2'549.15			5'098.30	96'867.65
14010.00	Vias e plazs communalns (veg)	607'098.75				607'098.75					607'098.75	-
14010.00	Via Catat, Rabius	349'956.50				349'956.50	44'842.25	8'748.90			53'591.15	296'365.35
14010.00	Via Reits - Punt Gonda, Surrein	271'613.85				271'613.85	33'951.75	6'790.35			40'742.10	230'871.75
14010.00	Sanaziun Via Plazzas, Surrein (Pustget)	65'972.10				65'972.10	1'649.30	1'649.30			3'298.60	62'673.50
14010.00	Sanaziun vas funslias		95'191.25	90'000.00		5'191.25		5'191.25				-
14030	Ulteriuras construcciuns bassas	782'107.58	3'769.80	-	-	785'877.38	68'286.30	18'571.95	-	-	86'858.25	699'019.13
14030.00	Sanaziun rempar Val Luven, Rabius	491'908.38	3'769.80			495'678.18	12'297.70	12'391.95			24'689.65	470'988.53
14030.00	Mir santeri Sumvitg	43'000.00				43'000.00	43'000.00				43'000.00	-
14030.00	Sanaziun mir santeri Sumvitg	177'809.90				177'809.90	11'253.85	4'445.25			15'699.10	162'110.80
14030.00	Sanaziun lingia da pressiun alp Glivers	69'389.30				69'389.30	1'734.75	1'734.75			3'469.50	65'919.80
14031	Provediment d'aua	1'753'297.26	364'831.65	95'237.40	-	2'022'891.51	167'992.81	37'745.00	-	-	205'737.81	1'817'153.70
14031.00	Aqueduct Rabius		160'808.60			160'808.60		3'216.15			3'216.15	157'592.45
14031.00	Aqueduct Sumvitg/Cumpadials	1'734'272.10	204'023.05	95'237.40		1'843'057.75	148'967.65	34'528.85			183'496.50	1'659'561.25
14031.00	Zonas da schurmetg	14'008.21				14'008.21	14'008.21				14'008.21	-
14031.00	Aqueduct Rabius		3'902.75			3'902.75					3'902.75	-
14031.00	Aqueduct Surrein		1'114.20			1'114.20					1'114.20	-
14032	Allontanament dall'aua piarsa	364'165.80	81'434.40	284'892.45	47'206.35	207'914.10	364'165.80	-	-	-	364'165.80	-156'251.70
14032.00	Allontanament dall'aua piarsa (veg)	364'165.80		158'251.70		207'914.10	364'165.80				364'165.80	-156'251.70
14032.00	Serenera Val		81'434.40	128'640.75	47'206.35							-
14033	Gestiun da rumians	167'241.15	-	-	-	167'241.15	86'715.80	2'300.70	-	-	89'016.50	78'224.65
14033.00	Plazzas da dismessa (veg)	70'000.00				70'000.00	70'000.00				70'000.00	-
14033.00	Plazzas da rinnada da rufids	5'212.30				5'212.30					5'212.30	-
14033.00	Plazza da rufids Iqnu	92'028.85				92'028.85	11'503.50	2'300.70			13'804.20	78'224.65
14040	Ulteriuras construcciuns aultas	2'308'627.37	4'249.40	-	-	2'312'876.77	165'233.60	70'080.15	-	-	235'313.75	2'077'563.02
14040.00	Scola Sumvitg, habitar@giuven	710'644.85				710'644.85	86'130.20	21'532.55			107'662.75	602'982.10
14040.00	Scola Sumvitg, pirti@sumvitg	246'412.70				246'412.70	22'398.90	7'466.30			29'865.20	216'547.50
14040.00	Scola Sumvitg, habitar@famiglias	998'099.45	4'249.40			1'002'348.85	30'242.40	30'371.15			60'613.55	941'735.30
14040.00	Scola Surrein, finiastras	180'180.95				180'180.95	5'459.50	5'459.50			10'919.00	169'261.95
14040.00	Sanaziun baghetgs Val Tenigia	173'289.42				173'289.42	21'002.60	5'250.65			26'253.25	147'036.17
14050	Uauls, alps e pastiras	628'673.41	696'701.86	456'156.40	-	869'218.87	53'855.50	21'546.25	-	-	75'401.75	793'817.12
14050.00	Projects forestals	628'673.41	696'701.86	456'156.40		869'218.87	53'855.50	21'546.25			75'401.75	793'817.12
14060	Mobiliar facultad administrativa	459'609.40	42'800.00	-	-	502'409.40	107'095.05	53'883.20	-	-	160'978.25	341'431.15
14060.00	Vehichel da pumpiers, IVECO TLF	118'283.25				118'283.25	31'589.00	7'889.50			39'447.50	78'735.75
14060.00	Vehichel da pumpiers, trasport da persunas	34'684.80				34'684.80	2'313.50	2'313.50			4'627.00	30'057.80
14060.00	Vehichel per menaschi tecnic	279'146.65				279'146.65	69'786.70	34'893.35			104'680.05	174'466.60
14060.00	Maschinas per menaschi tecnic, excavatur	27'494.70				27'494.70	3'436.85	3'436.85			6'873.70	20'621.00
14060.00	Maschinas per menaschi tecnic, VW T6		42'800.00			42'800.00		5'350.00			5'350.00	37'450.00
14070	Ulteriurs beins d'investiziun en construcciun facultad administrativa	12'389.27	135'791.20	-	-	148'180.47	-	-	-	-	-	148'180.47
14070.00	Scola Rabius, sanaziun	4'419.47	49'276.30			53'695.77						53'695.77
14070.00	Scola Sumvitg, engrondaziun@energia		25'164.40			25'164.40						25'164.40
14070.00	Vehichel da pumpiers, auto d'intervenziun		30'000.25			30'000.25						30'000.25
14070.00	Sanaziun senda da viandar Greina	2'692.50	1'087.75			3'780.25						3'780.25
14070.00	Sanaziun Via Camon, Cumpadials	5'277.30	17'314.10			22'591.40						22'591.40
14070.00	Sanaziun rempars, project@talens/cumpadials		12'948.40			12'948.40						12'948.40
14071	Beins d'investiziun en construcciun provediment d'aua	464'839.67	48'754.95	110'000.00	-	403'594.62	-	-	-	-	-	403'594.62
14071.00	Sanaziun aqueduct Surrein		6'435.00			6'435.00						6'435.00
14071.00	Sanaziun aqueduct Cumpadials		5'239.15			5'239.15						5'239.15
14071.00	Sanaziun aqueduct Laus	464'839.67	31'153.40	110'000.00		385'993.07						385'993.07
14071.00	Planisaziun implonts provediment d'aua		5'927.40			5'927.40						5'927.40
14072	Beins d'investiziun en construcciun allontanament dalla aua piarsa	47'206.35	16'354.25	16'354.25	-47'206.35	-	-	-	-	-	-	-
14072.00	Serenera Val	47'206.35			-47'206.35							
14072.00	Sanaziun canalisaziun Cumpadials		3'537.00	3'537.00								
14072.00	Planisaziun implonts dismessa d'aua		12'817.25	12'817.25								
14074	Ovras hidraulicas	-	1'002'025.54	-	-	1'002'025.54	-	-	-	-	-	1'002'025.54
14074.00	Ovra hidraulica Rabius/Resgia		6'059.80			6'059.80						6'059.80
14074.00	Ovra hidraulica Cumpadials		995'965.74			995'965.74						995'965.74
14290	Ulteriuras investiziuns immaterialas	976'757.40	286'641.56	155'000.00	-	1'108'398.96	574'989.45	63'472.46	-	-	638'461.91	469'937.05
14290.00	Meglieraziun funsilia (veg)	111'500.00				111'500.00	111'500.00				111'500.00	-
14290.00	Meglieraziun funsilia, Sumvitg	540'712.25	107'573.95			648'286.20	144'236.65	54'810.25			199'046.90	449'239.30
14290.00	Meglieraziun funsilia, Rabius	5'880.40	17'770.50			23'650.90	588.05	2'365.10			2'953.15	20'697.75
14290.00	Project Lag Salischinas	318'664.75	161'297.11	155'000.00		318'664.75	318'664.75	6'297.11			32'496.86	
14550	Participaziuns ad interpresas privatas	4'000'007.00	-	-	-	4'000'007.00	-	-	-	-	-	4'000'007.00
14550.00	Ovras Electricas Reinanterior SA: 200 accias	1'000'000.00				1'000'000.00						1'000'000.00
14550.01	Ovra Russein SA: 3000 accias	3'000'000.00				3'000'000.00						3'000'000.00
14550.02	Repower SA: 449 accias	1.00				1.00						1.00
14550.03	Grischelectra SA: 10 accias	1.00				1.00						1.00
14550.04	Viafer reitca SA: 21 accias	1.00				1.00						1.00
14550.05	Plazza da golf Sedrun SA: 5 accias	1.00				1.00						1.00
14550.06	Pendicularas Breil-Vuor-Andiast SA: 10 accias	1.00				1.00						1.00
14550.07	Sennaria Surselva SA: 20 accias	1.00				1.00						1.00
14550.08	Participaziun CMF Cadi	1.00				1.00						1.00
14550.09	Commercialisaziun da Ienna SA: 10 accias											
Total		13'389'761.96				14'960'667.32					2'599'187.32	12'361'480.00
Total		9'389'754.96	2'778'545.86	1'207'640.50	-	10'960'660.32	2'306'658.66	292'528.66	-	-	2'599'187.32	8'361'473.00

9 Ulteriuras indicaziuns

9.1 Fatschentas extraordinarias

Fatschentas extraordinarias ston vegnir declaradas ell'annexa. Cheutier s'audan expensas ed entradas dil quen da gudogn e sperdita sco era expensas ed entradas dil quen d'investiziun, sch'ellas eran buca previsiblas e sch'ellas seretrain all'influenza e controlla ni sch'ellas s'audan buca tier il sectur operativ. Sco expensas extraordinarias valan era amortisaziuns supplementaras sin la facultad administrativa, finanziaziun preliminar (prefinanziaziun) ed igl import d'in deficit da bilanza (art. 12 LFC).

Nr. conto	Descripziun	Summa	Motiv
29300.20	Prefinanziaziun scola Sumvitg	200'000.00	sanaziun energetica dalla casa da scola Sumvitg
29300.21	Prefinanziaziun scola Rabius	900'000.00	sanaziun casa da scola Rabius
29300.60	Prefinanziaziun Via Camon, Cumpadials	300'000.00	sanaziun Via Camon
29300.61	Prefinanziaziun Via Cavivens, Rabius	500'000.00	sanaziun Via Cavivens
29300.84	Prefinanziaziun Lag Salischinas	700'000.00	project Lag Salischinas

29300.20 Sanaziun energetica dalla casa da scola Sumvitg
 29300.21 Sanaziun casa da scola a Rabius
 29300.60 Sanaziun dalla Via Camon a Cumpadials
 29300.61 Sanaziun dalla Via Cavivens a Rabius
 29300.84 Project Lag Salischinas

9.2 Contribuziuns garantidas dil stadi, cantun e tiarzs

In'identificaziun cun effect sil success al punct dalla garanzia da contribuziuns dil stadi, cantun e tiarzs per expensas d'investiziuns dalla vischnaunca san ins (sut circumstanzas) administrar mo grev. Per quei motiv vegnan questas contribuziuns suletamein presentadas ell'annexa (art. 27 OFV).

9.3 Valetaziun dils beins materials dalla facultad finanziaria – divergenzas dalla valur commerciala

Las parcelas ed ils stabiliments vegnan valetai silmeins mintga 10 onns tier la valur da fiera al di da controlla dalla bilanza (art.26 alinea 2 LFC, art. 20 OFV). Da principi vegn sereferiu alla valur commerciala tenor schazetg official. Divergenzas dalla valur commerciala ein da giustificar ell'annexa.

La valetaziun dil beins materials ella facultad finanziaria corrispundan alla valur commerciala realistica.

9.4 Indicaziuns dalla facultad da gudiment buca bilanzada

La vischnaunca Sumvitg ei possessura ed utilisadra da 186 parcelas cun ina surfatscha da rodund 38'366'985 m².

9.5 Controlla dils credits d'obligaziun

Ei sto vegnir fatg controllas dils credits surpigliai, dils credits pretendi, dils pagaments succedi sco era la divisiun da credits generals sin ils projects singuls (art. 7 OFV). Quella controlla da credits d'obligaziuns ei da publicar ell'annexa (art. 27 OFV).

Descripziun dils organs:

ur = urna

rc = radunonza communal

sc = suprastonza communal

Quen d'investiziun		Conclus da credit					Expensas			Entradas			Credit aviert
							Cumuladas entochen 31-12-2022	Quen d'investiziun 2023 Total 2023	Cumuladas entochen 31-12-2023	Cumuladas entochen 31-12-2022	Quen d'investiziun 2023 Total 2023	Cumuladas entochen 31-12-2023	
Nr. da conto	Object	Datum	Remarcas	Credit	Organ	Summa da credit brut							
1500.5060.01	Cumpra auto da pumpiers	15-12-2021	2022		rc	95'000	91'852		91'852	57'167		57'167	3'148
1500.5060.01	Cumpra auto da pumpiers			p		95'000							
1500.5060.01	Cumpra auto da pumpiers	15-12-2022	2023		rc	87'000		30'000	30'000		13'000	13'000	57'000
1500.5060.01	Cumpra auto da pumpiers			p		87'000							
2170.5040.00	Sanaziun casa da scola Sumvitg	04-12-2023	2023		sc	47'600		25'164	25'164				22'436
2170.5040.00	Project engrondaziun @energia			i		47'600							
2170.5040.01	Sanaziun casa da scola Rabius	14-12-2023	2023		rc	320'000	4'419	49'276	53'695				266'305
2170.5040.01	Project sanaziun totala	22-03-2022	2023	i		270'000							
2170.5040.01	Project sanaziun totala	15-12-2021	2022	p		50'000							
6150.5060.00	Cumpra da maschinias e vehichels	15-12-2022	2023		rc	40'000		42'800	42'800				-2'800
6150.5060.00	Cumpra da maschinias e vehichels			p		40'000							
7101.5031.01	Sanaziun aquaduct Rabius	15-12-2022	2023		rc	190'000		160'808	160'808				29'192
7101.5031.01	Sanaziun reservoir Bein			i		190'000							
7101.5031.02	Sanaziun aquaduct Surrein	15-12-2022	2023		rc	910'000		6'435	6'435				903'565
7101.5031.02	Sanaziun aquaduct Surrein			i		910'000							
7101.5031.03	Sanaziun aquaduct Cumpadials	14-12-2023	2023		rc	173'000		5'239	5'239				167'761
7101.5031.03	Sanaziun Via Camon, Cumpadials			p		173'000							
7101.5031.04	Sanaziun aquaduct Laus	17-12-2020	2020		rc	645'000	593'424	31'153	624'577	99'910	110'000	209'910	20'423
7101.5031.04	Sanaziun aquaduct Laus	17-12-2020		i		450'000							
7101.5031.04	Sanaziun aquaduct Laus	22-02-2022		s		195'000							
7101.5031.10	Sanaziun aquaducts Sumvitg - Cumpadials	24-05-2017	2017		ur	6'000'000	4'868'733	204'023	5'072'756	2'655'200		2'655'200	927'244
7101.5031.10	Sanaziun aquaducts Sumvitg - Cumpadials			i		6'000'000							
7102.5032.12	Serenera Val	16-06-2020	2020		rc	393'000	147'943		147'943				245'057
7102.5032.12	Serenera Val			i		393'000							
7410.5020.00	Sanaziun lavineras (Puzzastg)	15-06-2023	2023		rc	650'000							650'000
7410.5030.00	Sanaziun lavineras (Puzzastg)			i		650'000							
8110.5010.00	Meglieraziun funsila Sumvitg	21-10-2007	2001		i ur	2'897'000	2'046'349	112'914	2'159'263	128'583	5'340	133'923	737'737
8110.5010.00	Meglieraziun funsila Sumvitg					2'897'000							
8110.5010.01	Meglieraziun funsila Rabius	15-12-2022	2023		rc	50'000	5'880	17'771	23'651				26'350
8110.5010.01	Meglieraziun funsila Rabius			p		50'000							
8110.5040.01	Sanaziun baghetgs alp Runè	14-12-2023	2023		rc	160'000							160'000
8110.5040.01	Sanaziun baghetgs alp Runè			p		160'000							
8200.5050.00	Projects forestals (sanaziun via Naustgel)	15-05-2022	2022		ur	2'400'000	491'274	707'798	1'199'071	248'400	522'000	770'400	1'200'929
8200.5050.00	Projects forestals			p		2'400'000							
8400.5030.00	Project Lag Salischnas	01-05-2019	2019			1'071'000	426'566	161'297	587'863	106'852	155'000	261'852	483'137
8400.5030.00	Project Lag Salischnas	01-05-2019		i rc		250'000							
8400.5030.00	Project Lag Salischnas	22-03-2022		i rc		821'000							
8710.5004.01	Project ovra hiraulica Resgia/Rabius	23-08-2023	2023			300'000		6'060	6'060				293'940
8710.5004.01	Project ovra hiraulica Resgia/Rabius			i		300'000							
8710.5004.02	Project ovra hiraulica Cumpadials	10-04-2022	2022		ur	1'800'000		995'966	995'966				804'034
8710.5004.02	Project ovra hiraulica Cumpadials			i		1'800'000							
		Total				18'228'600	8'676'439	2'556'704	11'233'143	3'296'112	805'340	4'101'452	6'995'457

BILANZA 2023

1	ACTIVA	facultad dils 31-12-2022	facultad dils 31-12-2023	midadas
10020	Contos corrents da banca	36'968.48	7'501.78	-29'466.70
10100	Dabiens da prestaziuns enviars tiarzas personas	276.45	682.15	405.70
10101	Dabiens taglia anticipada	0.00		0.00
10200	Emprests a cuort termin	0.00		0.00
10400	Cudischaziuns transitoricas activas	0.00		0.00
	Activas totalas	37'244.93	8'183.93	-29'061.00
2	PASSIVA			
20000	Obligaziuns currentas	12'373.20	301'251.65	288'878.45
20100	Emprests	406'417.70	101'461.70	-304'956.00
20400	Cudischaziuns transitoricas passivas	0.00		0.00
29800	Capital agen	-381'545.97	-394'529.42	-12'983.45
	Passivas totalas	37'244.93	8'183.93	-29'061.00

QUEN DA MENASCHI 2023

8	EXPENSAS	tochen 31-12-2022	2023	total
8110.5000	Investiziuns generalas	1'274'662.05	20'096.05	1'294'758.10
8110.5010	Construcziun da vias	13'807'119.94	1'333'603.40	15'140'723.34
8110.5020	Lavurs da manteniment	38'332.65	0.00	38'332.65
8110.5030	Mesiras da recumpensaziun	9'646.25	0.00	9'646.25
8110.5040	Cuosts cumissiun	202'675.85	5'340.20	208'016.05
8110.5050	Cuosts administrativs	110'811.85	5'860.35	116'672.20
8110.5060	Cumpra da terren	140'900.90	0.00	140'900.90
	Total expensas	15'584'149.49	1'364'900.00	16'949'049.49
8	ENTRADAS	tochen 31-12-2021	2023	total
8110.6010	Tscheins	9'620.17	928.10	10'548.27
8110.6020	Subvenziuns	13'524'991.05	1'268'547.00	14'793'538.05
8110.6030	Contribuziuns da privats	1'778'182.90	82'441.45	1'860'624.35
8110.6040	Ulteriuras entradas	4'694.75	0.00	4'694.75
	Total entradas	15'317'488.87	1'351'916.55	16'669'405.42
	Entradas quen da menaschi		1'351'916.55	
	Expensas quen da menaschi		1'364'900.00	
	Surpli entradas(+)/Surpli expensas(-)		-12'983.45	

Rapport dil revisur independent davart il quen annual 2023 per mauns dalla cumissiun da gestiun e dalla suprastonza communalala dalla vischnaunca da Sumvitg

Pareri

Nus havein examinau il quen annual dalla vischnaunca da Sumvitg. Quel secumpona dalla bilanza per ils 31 da december 2023, dil quen da gudogn e sperdita, dil quen d'investiziuns e dil quen dalla circulaziun dils daners per igl onn 2023 e las annexas.

Tenor nies giudicat corrispunda il quen annual aschuntau allas disposiziuns cantunalas e communalas.

La basa per il pareri

Nossa examinaziun sefunda sin las prescripziuns legalas e la recumandaziun da revisiun svizra 60 "Examinaziun e rapport dil revisur da quens communalas". Il capetel "Responsabladads dil revisur da quens communalas" da quei rapport descriuva nossas responsabladads tenor quellas prescripziuns. Nus essan independents dalla vischnaunca e nossas examinaziuns ein conformas allas prescripziuns cantunalas e communalas e las pretensiuns da nossa professiun. Era nossas ulteriuras obligaziuns da cumpurtament professiunalas havein nus adempliu en accord cun quellas pretensiuns.

Nus essan digl avis che nus hagian avunda cumprovas per l'examinaziun e che quellas seigien adattadas sco basa per nies pareri.

Responsabladads dalla suprastonza communalala en connex cun il quen annual

La suprastonza communalala ei responsabla per elaborar in quen annual tenor las prescripziuns legalas cantunalas e communalas e per las controllas internas che la suprastonza communalala considerescha sco necessarias per possibilitar in quen annual senza sbagls gravonts intenziunai ni en consequenza d'errurs.

Responsabladads dil revisur dil quen annual communal

Nossa finamira ei da constatar cun gronda segirtad ch'il quen annual cuntegni negins sbagls gravonts intenziunai ni en consequenza d'errurs e da surdar in rapport cun nies pareri. "Cun gronda segirtad" ei denton negin garant ch'ina examinaziun dil quen final tenor las prescripziuns cantunalas e communalas e la recumandaziun da revisiun svizra 60 "Examinaziun e rapport dil revisur da quens communalas" scuvieri adina eventuals sbagls gravonts.

Sbagls gravonts san resultar per intenziun ni per errur. Sco gravonts valan sbagls che savessen influenzer decisiuns economicas pridas a basa dil quen annual.

En accord cun las leschas svizras e la recumandaziun da revisiun 60 havein nus ina tenuta critica duront l'entira examinaziun dalla clusiun da quen ed aspirein ad in pareri conform al duer. Plinavon:

- identificherein e giudichein nus las rescas da sbagls gravonts – intenziunai ed en consequenza d'errurs – el quen annual, planisein nus e realisein nus proceders d'examinaziun sco reacziun sin quellas rescas, survegnin nus avunda cumprovas d'examinaziun adattadas sco basa per nies pareri. La resca da buca scuvierer sbagls gravonts intenziunai ei pli gronda che la resca da buca cattar sbagls fatgs per errur. Sbagls intenziunai san numnadamein cumpigliar ina cooperaziun collusiva, sfalsificaziuns, in'incumpletadad intenziunada, presentaziuns inexactas ni l'omissiun da controllas internas.
- survegnin nus ina survesta dallas controllas internas relevantas per l'examinaziun, aschia che nus savein planisar proceders d'examinaziun adequats sut las circumstanzias existentas, denton buca cun la finamira da giudicar l'efficacitad dil sistem da controlla intern dalla vischnaunca.
- giudichein nus l'adequatadad dallas metodos per presentar la contabilitad e la giustificabladad dallas valurs stimadas ella presentaziun dalla contabilitad ed indicaziuns en connex cun quella.

Nus essan en contact cun la suprastonza communal denter auter per fixar la dimensiun planisada ed igl urari dall'examinaziun dalla clusiun dil quen annual sco era per tematisar constataziuns impurtontas, inclusivamein eventualas mendas el sistem da controlla intern che nus havein identifichau duront nossa examinaziun.

Nus recumandein da proponer alla radunonza communal d'approbar il quen annual.

Ilanz, 8. April 2024

ADDISSA AG

Roman Holderegger
revisur directiv

Ladina Capeder
experta da revisiun

Conform als artechels 47 - 51 dalla constituziun communal ha la cumissiun da quen e gestiun controllau ed examinau il quen communal 2023.

La revisiun dil quen communal ei vegnida exequida dil biro fiduziar ADDISSA SA, Glion ensemen cun la cumissiun da quen e gestiun.

1. Las controllas han cumpigliau

- ils protocols e las decisiuns dils organs cumpetents
- il quen e l'administraziun dalla facultad
- il quen da gudogn e sperdita
- il quen d'investiziun
- il quen dalla meglieraziun

2. Constataziuns

- Ils responsabels administreschan cun senn da responsabladad il fatg communal.
- La bilanza per ils 31-12-2023 ed il quen da menaschi 2023 corrispundan alla contabilitad.
- La contabilitad ei menada conform agl uorden e tenor principis mercantils sco era dil model da quen per las vischnaucas.
- Ils documents da fatschenta e da contabilitad ein avon maun.
- Ils principis legals da valetaziun ein observai enten presentar la situaziun da facultad ed il resultat da fatschenta.

3. Propostas

Sin fundament dil resultat dalla revisiun propona la cumissiun da quen e gestiun:

- d'approbar il quen communal 2023 ed il quen dalla meglieraziun 2023 sco presentau a scret,
- da dar scarica alla suprastanza, als ulteriurs organs responsabels ed all'administraziun cun admetter in cordial engraziament per lur engaschi en favur da nossa vischnaunca.

Sumvitg, matg 2024

Cumissiun da quen e gestiun

Michele Damiano, president

Andri Bearth

Rafaela Vincenz-Degonda

Suprastonza communal

President communal	Schaniel Patrick, Sumvitg	administraziun generala, planisaziun locala, mieds da massa, finanzas e taglias, economia publica en general
Gerau	Bearth Rest Andriu, Sumvitg	segirtad publica, baselgias e capluttas, santeris ed uorden da satrar, agricultura, dismessa da cadavers, fatgs da baghegiar
Geraua	Cathomas Cornelia, Surrein	provediment d'aua, dismessa d'aua piarsa, traffic, ambient
Gerau	Degonda Meinrad, Rabius	forestalessar, correcziuns da flums ed uals, repars e lavineras, sendas, turissem, via da velos, loipas
Gerau (vicepresident)	Huonder Gion Battesta, Cumpadials	scolaziun, cultura, temps liber, sanadad, beinstar social

Cumissiuns

Cumissiun da quen e gestiun	Damiano Michele, Rabius Bearth Andri, Rabius Vincenz-Degonda Rafaela, Sumvitg	president
Cumissiun da baghegiar	Deplazes Otto, Surrein Bearth Rest Andriu, Sumvitg Monn Erwin, Sumvitg Decurtins Samuel, Sumvitg Forster Ulrich, Surrein	president ex officio actuar
Cumissiun provediment social	Schaniel Patrick, Sumvitg Huonder Gion Battesta, Cumpadials Collenberg Fabian, Sumvitg	president ex officio ex officio
Cumissiun da perimeter	Caduff Boris, Domat Beer Otto, Rabius Deplazes Alexander, Surrein	president
Stab directiv da crisa communal	Schaniel Patrick, Sumvitg Cadruvi Beat, Trun Collenberg Fabian, Sumvitg Deflorin Hugo, Rabius Degonda Corsin, Sumvitg Keller Roger, Mustér (cdt pumpiers)	president, ex officio ex officio ex officio ex officio ex officio
Cumissiun da cultura	Bass Vitus, S. Benedetg Huonder Gion Battesta, Cumpadials Monn Renato, Rabius Pelican-Camenisch Myriam, Surrein Tschuor-Giger Sandra, Surrein Tuor Curdin, Sumvitg	president ex officio
Cumissiun donaziun Greina	Deplazes Walter, Surrein Schaniel Patrick, Sumvitg Cajacob-Berther Alice, Sumvitg	president ex officio

Cumissiun da meglieraziun Sumvitg	Pfister Luzi, Vuorz Schaniel Patrick, Sumvitg Deplazes Otto, Surrein Bearth Rest Andriu, Sumvitg Cajacob Simon, Sumvitg Degonda Werner, Cumpadials Tuor Carli, Rabius	president vicepresident, ex officio actuar ex officio
-----------------------------------	---	--

Delegai a corporaziuns ed organisaziuns regiunalas

SanaSurselva	Schaniel Patrick, Sumvitg Huonder Gion Battesta, Cumpadials	delegau, ex officio suppleant
Corporaziun casa da tgira Sutsassiala	Schaniel Patrick, Sumvitg Huonder Gion Battesta, Cumpadials Degonda Denise, Cumpadials Deplazes-Kurz Maja, Surrein Galluzzo-Bearth Claudia, Rabius	delegau, ex officio delegau, ex officio delegada delegada suppleanta
Corporaziun serenera Zavrugia	Schaniel Patrick, Sumvitg Cathomas Cornelia, Surrein Bearth Rest Andriu, Sumvitg	delegau, ex officio delegada, ex officio suppleant
Corporaziun schigentera solara da gliet Cadi	Schaniel Patrick, Sumvitg	delegau, ex officio
Consorzi silo da sal Breil, Sumvitg e Trun	Schaniel Patrick, Sumvitg	delegau, ex officio
Circuit dil register funsil Cadi	Schaniel Patrick, Sumvitg	delegau, ex officio
Cussegl da scola dil consorzi da scola Sumvitg-Trun	Huonder Gion Battesta, Cumpadials Gadola Corsin, Rabius Maissen Maria, Surrein	ex officio
Cumissiun da fiug dil corp da pumpiers Sumvitg-Trun	Bearth Rest Andriu, Sumvitg	ex officio
Cussegl d'administraziun CMF Cadi	Degonda Meinrad, Rabius	ex officio
Uniun Nordic Surselva	Candinas Gabriel, Surrein Degonda Meinrad, Rabius	consuprastont delegau, ex officio
Ulteriurs officials e funcziunaris	Uffeci polizia da fiug dil cantun Grischun Cadalbert Marcel, Glion	controlla da fiug referendari regiun Surselva
	Rigolet SA, Segnas	controllader barschaders d'ieli
	Sprecher Security GmbH, Panaduz	controllas da carrar

Administraziun communal	Via Quadras Su 10, 7175 Sumvitg	081 920 25 00 info@sumvitg.ch
Canzlist communal Emploiai d'administraziun	Collenberg Fabian Bearth Claudio Demont Anita Decurtins Irina	canzlia, actuariat e secretariat finanzas, substitut da canzlist administraziun generala uffeci da taglia
Uffeci forestal	Via Quadras Su 10, 7175 Sumvitg	081 920 25 06 uffeci.forestal@sumvitg.ch
Selvicultur da revier Emploiai forestals	Cadruvi Beat Keller Roger Castelberg Thomas Flepp Lucas Lechmann Remo, naven dils 01-10-2023	meinafatschenta uffeci forestal cau grupp uffeci forestal uffeci forestal uffeci forestal uffeci forestal
Emprendists forestals	Schnider Luca, entochen ils 31-07-2023 Monn Dea Flurin	3. onn d'emprendissadi 2. onn d'emprendissadi
Uffeci stradal	Via Quadras Su 10, 7175 Sumvitg	079 483 52 97 uffeci.stradal@sumvitg.ch
Caumenaschi stradal Emploiai stradals	Deflorin Hugo Cajacob Simon Lechmann Remo, entochen ils 30-09-2023 Decurtins Ivo, naven dils 01-10-2023	cau uffeci stradal uffeci stradal uffeci stradal uffeci stradal
Caufontauna Sumvitg-Trun	Via Quadras Su 10, 7175 Sumvitg	081 920 25 07 caufontauna@sumvitg.ch
	Bearth Roland	caufontauna e substitut causerenera
Pedels casas da scola	Tuor Wendelin Tuor-Bundi Manuela	pedel/a Cumpadials, Rabijs, Sumvitg e Surrein

Nossas senioras e nos seniors pils 31-12-2023**Annadas 1922 - 1928**

Deflorin Gion Antoni, Casa S. Giusep
Deplazes-Tuor Silvia, Casa S. Martin
Duff-Huonder Rosa, Sumvitg

Annada 1929 - 1931

Cajacob Anton, Sumvitg
Pelican Isidor, Casa S. Giusep
Deplazes Robert, Casa S. Giusep
Pelican-Degonda Antonia, Casa S. Giusep
Monn-Foppa Julia, PUNTREIS

Annada 1932

Tuor-Deflorin Berta, Casa S. Giusep
Deplazes Thomasa, PUNTREIS
Deplazes-Maissen Silvia, Rabius
Bearth Eduard, Casa S. Martin

Annada 1933

Maissen-Deplazes Luisia, Surrein
Meier-Lüscher Gertrud, Cumpadials
Candinas-Lutz Barla, PUNTREIS
Schnoz-Carigiet Adelina, Sumvitg
Duff Gion Battesta, Casa S. Giusep
Fry-Krauer Martha, Plaun da Crusch
Giger-Candinas Maria, Surrein

Annada 1934

Candinas-Zeh Marguerite, Seniorenvilla Grüneck
Cajacob Michèl, Sumvitg
Maissen Modest, Sumvitg
Barlafante Antonio, Casa S. Martin
Lutz-Berther Silvia, Rabius
Pelican Placi, Casa S. Martin
Deplazes-Bearth Paulina, Rabius
Flepp-Bearth Imelda, Casa S. Giusep
Pelican-Cabernard Maria, Casa S. Martin
Flepp-Simonet Pia, Cumpadials
Schmed-Vincenz Valentina, Casa S. Giusep

Annada 1935

Monn Sabina, Casa S. Giusep
Duff Luis, Sumvitg
Bearth-Demont Irena, Rabius
Maissen Aluis, Rabius
Giger-Mages Elisabeth, Rabius

Annada 1936

Maissen Anna, Cumpadials
Tuor Walter, S. Benedetg
Degonda Gion Fidel, Cumpadials
Candinas Augustin, Surrein
Degonda-Candinas Ida, Casa S. Giusep

Annada 1937

Bass Toni, Surrein
Nay-Schmid Irena, Casa S. Giusep
Candinas-Demont Christiana, Surrein
Bearth-Maissen Anna, Rabius
Jacomet-Maissen Mariuschla, Rabius
Monn-Schmidt Ottilia, Rabius
Albin-Maissen Antonia, Rabius
Albrecht Marcus, Cumpadials

Annada 1938

Candinas Georgina, Surrein
Candinas-Cathomas Paula, Surrein
Berther Mudest, Rabius
Monn Franz, Sumvitg
Maissen-Merckx Maria Theresia, Rabius

Annada 1939

Schmidt Emil, S. Benedetg
Bearth Pius, Sumvitg
Monn Christian, Rabius
Candinas Plazi, Sumvitg
Cathomas Luis, Casa S. Marin
Monn-Casanova Margreta, Casa S. Giusep
Candinas-Cathomas Sophia, Surrein

Annada 1940

Tuor Mariuschla, Casa S. Giusep
 Keller-Neukom Verena, Surrein
 Vincenz-Deplazes Alfonsina, Surrein
 Maissen Lucas, Surrein
 Maissen-Cathomen Mengia, Rabijs
 Maissen-Hofer Valeria, Sumvitg
 Candinas Murezi, Surrein
 Cajacob-Dürr Marie, Sumvitg
 Deplazes-Duff Theresa, Surrein
 Benini Enrico, Rabijs

Annada 1941

Maissen-Berther Marcella, Rabijs
 Tuor-Monn Emilia, Cumpadials
 Tuor Richard, Cumpadials
 Deplazes-Cathomas Gemma, Surrein
 Monn Carma, Sumvitg
 Candinas Conrad, Surrein
 Duff Stiafen, Surrein

Annada 1942

Tuor-Vonchristen Laurenzia, S. Benedetg
 Tavelli Plinio, Rabijs
 Baselgia-Bearth Augustina, Sumvitg
 Castelberg Odilo, Laus
 Deplazes-Maissen Anita, Rabijs
 Wenzin-Candinas Ursulina, Surrein
 Degonda-Flury Ludovica, Cumpadials
 Maissen-Schmid Maria, Surrein

Annada 1943

Duff-Bass Luzia, Sumvitg
 Candinas Gion Mudest, Sumvitg
 Bearth-Candinas Anita, Sumvitg
 Barlafante-Bearth Josephina, Casa S. Martin
 Wieland Marius, Sumvitg
 Deplazes Alfons, Rabijs
 Baselgia Artur, Sumvitg
 Foppa-Deplazes Anny, Pardomat Dado
 Demont Anton, Rabijs
 Caviezel-Bass Alice, Cumpadials
 Bass-Tuor Maria, Sumvitg
 Deplazes-Maissen Nesa, Rabijs
 Degonda Gion Battesta, Cumpadials

Annada 1944

Maissen Benedikta, Rabijs
 Pelletier-Cavegn Maria, Casa S. Giusep
 Candinas Toni, Surrein
 Deplazes Alois, Surrein
 Bass Elisabeth, Sumvitg
 Schuler Johannes, Rabijs
 Flury Anton, Sumvitg
 Berther-Caviezel Letizia, Rabijs
 Schmid Josef, Surrein
 Bischofberger Margrit, Rabijs
 Bass Conradin, S. Benedetg

Annada 1945

Cathomas-Candinas Lisetta, Sumvitg
 Cathomas Anton, Sumvitg
 Deplazes-Wenzin Catharina, Surrein
 Maissen Otmar, Rabijs
 Bearth Giusep, Surrein
 Candinas-Deplazes Giuanna, Surrein
 Duff-Bass Margaretha, Sumvitg
 Cavegn Sigisbert, Rabijs
 Demont-Eichenberger Jolanda, Rabijs
 Cajacob Palmiro, Sumvitg
 Degonda-Bass Frena, Cumpadials
 Bass Norbert, Sumvitg

Annada 1946

Duff-Tuor Astrid, Sumvitg
 Tuor Giachen Antoni, Sumvitg
 Levy Juli, Sumvitg
 Pacchioli Felice, Rabijs
 Urfer Herbert, Sumvitg
 Bearth-Bass Helena, Sumvitg
 Pacchioli-Maissen Letizia, Rabijs
 Bieler Thomas, Rabijs
 Gamma Gerold, Sumvitg
 Bearth-Tuor Rita, Rabijs
 Bass Lucas, Sumvitg
 Giger-Balet Maria, Surrein
 Deplazes Clara, Casa S. Martin
 Schmidt Conrad, S. Benedetg

Annada 1947

Wenzin Paul, Surrein
 Cavegn-Defuns Imelda, Rabijs
 Schneider-Mönch Rosmarie, Cumpadials
 Flury-Bass Rosalia, Sumvitg
 Leder Peter, Cumpadials
 Bass-Cathomas Elisabeth, Surrein
 Candinas-Collenberg Ludivina, Sumvitg
 Strebel Albert, Cumpadials
 Bearth Otto, Cumpadials
 Giger Eugen, Surrein
 Flury Marcel, Cumpadials

Annada 1948

Maissen-Truaisch Mathilda, Rabijs
 Giger Gaudenz, Surrein
 Bass Pauli, Sumvitg
 Bass Giachen, S. Benedetg
 Vinzens Johann, Sumvitg
 Mathiuet-Holliger Hedwig, Surrein
 Bass Norbert, Rabijs
 Degonda Pieder, Rabijs
 Duff-Tschuor Imelda, Surrein
 Bieler-Tschümperlin Elisabeth, Rabijs
 Haag Walter, Sumvitg
 Schneider Rudolf, Cumpadials
 Cavigelli-Decurtins Bernadette, Cumpadials
 Giger-Tschuor Georgina, Surrein
 Deplazes Eugen, Surrein

Nossas naschientschas 2023

Decurtins Livia	da Samuel e Janine	Sumvitg
Decurtins Luca	da Hubert e Ramona	Sumvitg
Cabalzar Mauro	da Claudio e Claudia	Sumvitg
Degonda Amira	da Heimo e Stefanie	Cumpadials

Nos maiorens 2023

Schmed	Elia	Surrein
Mastroianni	Sofia	Rabius
Candinas	Elena	Surrein
Methisge	Shara	Rabius
Bearth	Sara	Rabius
Deplazes	Clau	Surrein
Jacomet	Nic Culan	Surrein

Nos defuncts 2023

Cajacob-Candinas	Blandina	Casa S. Giusep
Degonda	Lucas	Cumpadials
Degonda	Alois	Casa S. Giusep
Bearth	Erwin	Sumvitg
Derungs-Deplazes	Mariuschla	Rabius
Thöni	Heinrich	Rabius
Haas-Carigiet	Silvia	Rabius
Bearth-Decurtins	Felicitas	Rabius
Monn	Aurelio	Casa S. Giusep
Degonda	Placi	Sumvitg
Cadruvi-Pelican	Genoveva	Casa S. Martin
Cathomas	Erna	PUNTREIS
Cathomas	Stanislaus	Casa S. Giusep
Kuster-Monn	Mariuschla	Casa S. Martin
Castelberg	Jacinta	Rabius
Albrecht-Bundi	Rosa	Surrein
Candinas-Frezza	Maria	Casa S. Martin
Bearth	Mathilda	Casa Depuoz
Duff-Schüpfer	Trudi	Casa S. Giusep
Tgetgel-Alig	Victoria	Casa S. Martin

Svilup dalla populaziun

